

JAARVERSLAG 2022

Stichting Cultura Nova

From the Ashes, La Fura dels Baus, Openingsvoorstelling, Foto: Luc Lodder

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG	3
VOORWOORD	3
MISSIE, VISIE EN PROFIEL	4
PROGRAMMERING 2022	13
MEDIA EN PUBLIEK	17
BELANGRIJKE STAKEHOLDERS.....	18
STICHTING CULTURA NOVA.....	19
ORGANISATIE	19
TOEKOMST EN RISICOPROFIEL	21
CULTURA NOVA EN DE CODES	24
GOVERNANCE CODE CULTUUR	24
CODE CULTURELE DIVERSITEIT EN INCLUSIE	25
FAIR PRACTICE CODE	27
BEDRIJFSRESULTAAT, RESULTAATBESTEMMING, RATIO'S	29
FISCAAL.....	29
VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT	30
RELEVANTE (NEVEN)FUNCTIES RAAD VAN TOEZICHT	32
JAARREKENING	33
BALANS	33
EXPLOITATIEREKENING 2022	34
GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	36
TOELICHTING OP DE BALANS.....	38
CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	42
PRESTATIEVERANTWOORDING EN SPEELLIJST	46
BIJLAGEN	50
BIJLAGE 1 OVERZICHT PARTNERS	50
BIJLAGE 2 ACTIVITEITENVERSLAG CULTURA NOVA 2021	51

Bestuursverslag

Voorwoord

We schrijven dit voorwoord in april 2023. Na twee jaren Corona-maatregelen met beperkingen of zelfs complete lockdowns was er in de voorbereiding van de 31ste editie van *Cultura Nova* nog volop onzekerheid over hoe de situatie er in de nazomer van 2022 uit zou zien. In Maart vervielen de laatste maatregelen en leek de hoop op een festival-editie zonder beperkingen reëel te worden. Dat nam niet weg dat we bij de programmering rekening hielden met de kans dat er in de nazomer een mogelijke nieuwe golf tot maatregelen zou kunnen leiden. Met in het achterhoofd de succesvolle route van 2021 waarbij uitbreiding van het aantal activiteiten toch tot een redelijke publiekspotentie leidde ondanks de beperkingen. In het vroege voorjaar leek de dreiging van Corona echt af te nemen en verdwenen de beperkende maatregelen om plaats te maken voor nieuwe onzekerheid; de vreselijke oorlog in Oekraïne waarbij naast het menselijke drama de economische gevolgen en onzekerheden toenamen met hoge inflatie tot gevolg.

Dankzij de steunmaatregelen van het Fonds Podiumkunsten en het overeind houden van onze subsidie van de Gemeente Heerlen en de Provincie Limburg ondanks onzekerheid over de te leveren prestaties, in combinatie met onze Covid bestemmingsreserve, hebben we een volwaardige 31ste editie kunnen realiseren. De steunmaatregelen zijn vooral ingezet om de terughoudendheid bij sponsors en kaartkopers, mede ingegeven door de onzekerheid over de situatie in het najaar en de economische ontwikkelingen, op te vangen. De bestemmingsreserve is vooral ingezet om uitgestelde programmering uit de voorgaande jaren doorgang te kunnen laten vinden. Ondanks alle onzekerheid hebben we daarmee onze coproductie-afspraken gestand kunnen doen, de makers en onze ZZP'ers zekerheid kunnen bieden en ons kernteam overeind kunnen houden.

Dit alles heeft geleid tot een fantastische 31ste editie van het festival. Live publiek, weer contact tussen de maker, artiest en het publiek maar ook tussen publiek onderling zonder beperkingen. Een deel van ons geprogrammeerde en gecoproduceerde aanbod, eigenlijk bedoeld voor de edities in 2020 en 2021, aangevuld met nieuwe programmering, vond zijn weg naar ruim aanwezig live publiek. Met dank aan de goede samenwerking met collega culturele instellingen, met makers en met de regionale televisie en radio-omroep L1 is het gelukt een editie te realiseren met ruim 350 activiteiten en meer dan 70.000 live bezoeken, nog los van de tienduizenden kijkers op L1 TV en internet.

We zullen ons ook de komende jaren blijven inzetten om het culturele eco-systeem en het bredere cultuurleven in en om *Cultura Nova*, Parkstad, Zuid Limburg en de Euregio versterkt te doen terugveren. Om zo ook te helpen het sociale en economische leven in de regio weer mee op gang te brengen. We beschouwen dat als onze schone plicht.

Het Jaarverslag begint traditiegetrouw met onze missie, de kernwaarden van *Cultura Nova*, het verhaal over wat en wie we zijn. Daarna volgt het verslag van onze activiteiten in 2022. Het culturele leven is de draad weer aan het oppakken. Mogelijk sterker dan ooit. Op naar de toekomst!

Namens de Raad van Toezicht en Directie van *Cultura Nova*,

Astrid Boeijen en Rocco Malherbe.

Missie, visie en profiel

CULTURA NOVA VIERT DE VERBEELDING

In 2022 bestond Cultura Nova 32 jaar en vierde het zijn 31ste editie. Dit jaarlijkse festival in het hart van Zuid-Limburg is uitgegroeid tot een evenement van internationale allure. Gemiddeld over de afgelopen pré-corona jaren telt het festival 68.000 bezoeken, zeker tweehonderdvijftig activiteiten van ruim veertig deelnemende theatergezelschappen en kunstenaars per editie. Ontstaan vanuit een sterke traditie in spektakel en straattheater, is Cultura Nova doorgesloegen naar een multidisciplinair festival met een rijke programmering voor een breed en divers publiek. Het programma is kleurrijk en gelaagd, toegankelijk én risicovol: van grootste opening- en slotspektakels tot intieme artistieke cross-overs, van toegankelijke familievoorstellingen tot gewaagde experimenten, van internationaal topcircus tot grondgebonden theater, van eclectische dansavonden tot muzikale avant-garde en van historische geluidswandelingen tot sociaal-maatschappelijke projecten. Tot ver over de grens oefent dit rijke, beeldende programma een sterke aantrekkingskracht uit op een gemêleerd publiek.

Het hart van deze brede programmering draait om de verbindende kracht van beeldend theater. De leiding van Cultura Nova heeft in drie decennia een sterk zintuig ontwikkeld voor dat wat in deze regio voor reuring zorgt. Door het jarenlang optrekken met toonaangevende groepen in beeldende disciplines en door een hechte samenwerking met een internationaal én regionaal netwerk weet Cultura Nova grote namen naar Limburg te halen en tevens een pleisterplek te bieden voor jong talent. Door bovendien aan te sluiten bij ontwikkelingen waarin kunst en cultuur worden ingezet om grondgebonden verhalen naar boven te halen, geeft het festival ook inhoudelijk reliëf aan de regio. Heerlen is het hart van het festival maar ook op omliggende steden als Kerkrade, Brunssum, Landgraaf en Aken heeft Cultura Nova veel uitstraling.

Spektakel

Cultura Nova is zich sterk bewust van zijn wortels: het staat met beide benen in een lange traditie van internationaal beeldend theater, voor volwassenen en jeugd. Niet voor niets opent en sluit het festival stevast met grote spektakels in de open lucht: de stad wordt in vuur en vlam gezet. Artiesten veroveren straten en pleinen en zetten met groots opgezette, mobiele voorstellingen een vliegwiel in beweging. Vuurballen, machines en marionetten rollen door de stad. Tienduizenden mensen lopen uit om getuige te zijn van beeldend theater van extreem hoog niveau. De horizon van hun vertrouwde omgeving wordt voor even, en daardoor in hun herinnering voor altijd, veranderd. Taalbarrières vallen weg, de verwondering slaat toe, de verbeelding regeert.

Theatermaker Airan Berg:

“The focus on the visual was and is important due to the fact that the audience of the festival is multilingual, be it that in its beginning the citizens of Heerlen came from Netherlands, Germany, Belgium, Italy, Spain, Poland, former Joegoslavia and later Morocco, or due to the fact that Heerlen is very close to Liege or Aachen, where French and German are spoken.”

CULTURA NOVA VERLEGT DE ROUTE

Met de ontmanteling van de industrie en de afbraak van het mijnerfgoed trad een ongekend verval op. Heerlen werd, zo schreef socioloog Maurice Hermans, “volgens sommigen Nederlands meest mislukte stad: de ultieme Antistad”.

Vandaag de dag liggen de contrasten voor het oprapen, ook al geeft de streek haar herkomst niet zomaar prijs. De geperforeerde stad biedt een prachtig decor voor culturele manifestaties: ondergelopen parkeergarages, verlaten discotheken, leegstaande kantoorpanden en een voormalige vroedvrouwschool helpen betekenis te geven aan de herkomst en toekomst van deze streek. Niet zelden hebben deze locaties een oorsprong in het (mijn-)verleden van de streek.

Cultura Nova viert de verbeelding met grondgebonden theater. Behalve een bijzonder decor biedt de streek tevens een unieke context voor een cultureel festival. Want, de recente geschiedenis herbergt een schat aan verhalen die nog uitgediept moeten worden. De omgeving werkt hier vruchtbaar aan mee; enerzijds wordt een beroep gedaan op het collectieve geheugen van de bezoekers uit de regio, anderzijds geven de creatieve makers nieuwe betekenis aan oude plekken. De ongebruikelijke samenstelling van de bevolking – met een bovengemiddeld aantal laagopgeleiden en ouderen – draagt bij aan de uniciteit van de streek. Met de hieruit te destilleren nieuwe narratieven helpt Cultura Nova de streek en haar inwoners in de zoektocht naar nieuwe betekenis en identiteit.

De regio Parkstad, de voormalige Mijnstreek die nu een culturele lente beleeft gevoed door een innovatieve kenniseconomie, een groeiend toerisme en vernieuwende architectuur en culturele evenementen. Theatremakers, musici en kunstenaars laten zich steeds vaker uitdagen om specifieke geschiedenissen en grondgebonden verhalen uit deze regio te vertalen naar pakkende, emotionele en prikkelende producties.

Cultura Nova kiest vaak bij de opening voor de presentatievorm van een parade door de stad. Omdat het de intocht van de artiesten markeert, omdat het traditiegetrouw bij Limburg past. En omdat het festival dan resoneert bij alle lagen van de bevolking. Waar het theater bezit neemt van de straten, daar klinkt de lokroep van de fantasie. Velen geven daar gehoor aan.

CULTURA NOVA VERSTERKT HET CONTRAST

Traditie en vernieuwing

Cultura Nova koestert het contrast tussen spektakel en verstillings, tussen vernieuwing en traditie, tussen analoog en digitaal, tussen de taal van het beeld en die van het verhaal. Juist omdat deze tegenstellingen voor spanning zorgen en daarmee het profiel van Cultura Nova versterken. Cultura Nova haalt grote internationale namen naar Limburg en draagt tevens bij aan het makers-klimaat voor jong en lokaal gevestigd talent. Het festival heeft in zijn dertigjarige bestaan een uniek Europees netwerk opgebouwd dat resulteert in een bijzonder affiche. Maar even zo goed wil het festival een pleisterplaats zijn voor makers, opgeleid aan kunstopleidingen als de Toneelacademie, het Conservatorium Maastricht of het ROC Vista College. Balans aanbrengen door dit contrast te versterken, dat is één van de pijlers van Cultura Nova. VIA ZUID biedt hierbij regelmatig ondersteuning als talentontwikkelingsorganisatie. Disciplines smelten in Limburg goed samen; men weet elkaar gemakkelijk te vinden. De opzet van Cultura Nova is daarom vanzelfsprekend multidisciplinair.

Bruggenbouwen en verbinden

In de afgelopen dertig jaar heeft het festival zich ontwikkeld tot een opvallende bruggenbouwer. Tussen stad en regio, tussen steden onderling, tussen festival en media, tussen de cultuursector en economische domeinen.

Heerlen ligt in het hart van de Euregio Maas-Rijn. Cultura Nova zoekt de samenwerking met België en Duitsland nadrukkelijk op. Ook dat maakt het festival onderscheidend. Niet voor niets dat Cultura Nova het EFFE-label heeft mogen ontvangen, dat fungeert als kwaliteitsstempel voor 'Bijzonder Festival in Europa'. EFFE is een initiatief van de European Festivals Association, een netwerk gesteund door Creative Europe. Het festival is mede initiatiefnemer van Centriphery, waarin culturele organisaties uit negen landen samenwerken. Het initiatief krijgt Europese subsidie in het kader van Creative Europe.

Servé Hermans, artistiek leider Toneelgroep Maastricht:

“Cultura Nova schuwt een moeilijk of zwaar stuk niet maar hengelt niet opzichtig naar intellectueleit. Dat verdient groot applaus. Ik zie een dergelijk gebaar nergens in Nederland en eigenlijk ook niet of nauwelijks in Vlaanderen: het beeldend theater, het nieuwe circus, het grote gebaar buiten met vuur. Daarin onderscheidt Cultura Nova zich.”

Kernactiviteiten

Cultura Nova is al 32 jaar een baken, als sprankelend en vernieuwend zomerfestival op meer dan 25 vaak verrassende locaties in de regio Heerlen en zelfs over de grens, dat internationaal aanzien geniet vanwege zowel theaterspektakel als kleine podiumjuweeltjes door gearriveerde en aanstormende makers uit binnen- en buitenland die de gemiddeld 68.000 bezoekers uit alle lagen van bevolking ook verhalen vertellen uit stad en streek en waar Heerlenaren in het bijzonder niet alleen veel genoeg maar ook zelfvertrouwen uit putten omdat hun stad zich dankzij het festival tenminste tien dagen lang boven alle sociale sores verheft. Cultura Nova kiest de vorm van een laagdrempelig, toonaangevend, pluriform festival om o.a. via story-telling binnen een beperkte tijdspanne reuring in de stad te laten ontstaan, energie vrij te maken, beweging op gang te brengen en ruimte te creëren waarin zowel (theater)makers als toeschouwers en gebruikers van de stad goed gedijen en openstaan om vanuit nieuwe perspectieven andere wegen in te slaan en mee vorm te gaan geven aan hun (sociale) omgeving. Cultura Nova is een festival dat een duidelijk appel doet op de bewoners en bezoekers van stad en streek.

Het theaterfestival is in Heerlen en Parkstad van belang. Artistieke motieven van Cultura Nova: het doet geen kwaad, drukt een fundamenteel menselijk instinct uit, brengt mensen samen, modelleert het democratische discours, draagt bij aan onderwijs en ontwikkeling, geeft een impuls aan economische revitalisering en beïnvloedt hoe we denken en voelen over ons eigen leven. De kern van de programmering bestaat uit professionele podiumkunsten gepresenteerd door een mix van ervaren makers en jong talent. Podiumkunstenaars en andere makers worden gekozen op hun artistieke/inhoudelijke kwaliteit (vakmanschap, zeggingskracht en oorspronkelijkheid), op hun vermogen te ontroeren, iets te verbeelden dat beklijft, op hun capaciteit om dwarsverbanden te leggen tussen kunst en maatschappij, tussen disciplines, locaties en thema's, gerelateerd aan de context van het festival

Cultura Nova biedt een ogenschijnlijk complexe, maar zeer uitgebalanceerde mix van beeldend theater, muziek, dans, circustheater exposities en film voor diverse doelgroepen, jong en oud, met culturele bagage en zonder, passanten en mensen die gericht het festival bezoeken. Cultura Nova opent elk jaar met een grote gratis toegankelijke voorstelling, waar zo'n twintigduizend mensen op af komen en die live wordt uitgezonden via L1 televisie (provinciale tv). Na die 'Big Bang' barst het tiendaags festival los. Het aanbod van ruim 200 activiteiten zorgt voor reuring in de stad. Theatermakers en kunstenaars komen uit Limburg, de rest van Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Spanje en Italië. De oriëntatie op de zuidelijke landen is mede ingegeven door het gevarieerde aanbod beeldend theater in die landen. Die beeldtaal wordt goed 'verstaan' in Heerlen en omgeving. Ongetwijfeld zal de recente geschiedenis van de streek daar een rol in spelen. Veel arbeiders uit de zuidelijke landen vestigden zich na de oorlog in Zuid-Limburg.

Niet alle voorstellingen van Cultura Nova worden op (buiten)locaties gepresenteerd. Als voorstellingen gewoon een black box nodig hebben, dan vinden ze plaats in Theater Heerlen, Theater Kerkrade, Cultuurhuis Heerlen of zelfs in poppodium de Nieuwe Nor. Nieuw publiek zet op die manier gemakkelijk de stap naar reguliere zalen. Cultura Nova kiest voor de festivalvorm en zet elk jaar een 'culturele hogedrukpan' op het vuur. Door een grote hoeveelheid culturele activiteiten in tien dagen in samenhang te presenteren in Heerlen en omgeving, ontstaat een urgentie om erbij te willen zijn en deel te nemen aan het evenement.

Gravity & Other Myths, Backbone, CN22

Jeugd

Cultura Nova neemt het publiek van de toekomst zeer serieus. De jeugdprogrammering is de afgelopen jaren gegroeid naar ruim dertig voorstellingen van internationale en nationale gezelschappen voor verschillende leeftijden. Wanneer het festival plaatsvindt buiten de schoolvakantie worden voorstellingen met succes aangeboden aan het basisonderwijs in Parkstad. De artistieke uitgangspunten en criteria zijn dezelfde als voor de programmering voor jongeren en volwassenen. Ook hier wordt gezorgd voor een balans tussen provinciaal, landelijk en internationaal aanbod. Er is een meerjarige samenwerking met een aantal Nederlandse, Vlaamse en Spaanse gezelschappen. Het aantal voorstellingen uit overige landen neemt toe. Het is succesvol gebleken de jeugdvoorstellingen en activiteiten te concentreren op de zondagen en woensdag van het festival, die daarmee uitgegroeid zijn tot echte 'familiedagen'. De meeste jeugdvoorstellingen beleven tijdens Cultura Nova hun (Nederlandse) première. De komende jaren wordt de samenwerking met andere (jeugd-)theaterfestivals uitgebreid.

De jeugdprogrammering bij Cultura Nova krijgt een belangrijke plek binnen het programma. Het festival vindt het belangrijk om kinderen al van jongs af aan te enthousiasmeren voor cultuur. Ook hierbij geldt, jong geleerd is oud gedaan. Het beleven van cultuur op jonge leeftijd is een belangrijke voorspeller voor cultuurparticipatie op latere leeftijd. Er is speciaal gekozen voor een programmering die geschikt is voor kinderen van 0 tot en met twaalf jaar. Een bewuste keuze omdat deze kinderen vaak te jong zijn voor het volwassen aanbod bij het festival. Bij het jeugd aanbod gelden voor het festival dezelfde randvoorwaarden als bij het aanbod voor volwassenen. Het festival wil graag beeldend, internationaal theater tonen. Theater dat raakt! Ook voor kinderen. Cultura Nova wil jonge hartjes verwonderen en verbazen. Door gezelschappen te blijven volgen en door verschillende voorstellingen van hen te programmeren bouwt het festival aan een terugkerend publiek. Cultura Nova wil kinderen kennis laten maken met beeldende voorstellingen en hen verbazen en verwonderen. Een ervaring bieden die zij niet snel elders opdoen. Ook bij de jeugdprogrammering is het internationale aspect een belangrijk gegeven. Mede omdat de beeldtaal van landen als België, Spanje en Italië goed aansluit bij het inhoudelijke profiel van het festival. In 2022 stonden maar liefst drie Nederlandse premières op het programma van jeugdvoorstellingen uit België en Spanje en daarnaast één première uit Nederland.

4Hoog, Stokpaardprins, CN22

Coproducties

Cultura Nova coproduceert elk jaar zeker vijftien producties. Het festival nodigt makers uit en brengt hen samen om hen te verleiden werk te maken dat is geïnspireerd door het karakteristieke culturele DNA van het gebied. Het festival wil dat het publiek zich kan spiegelen aan eigentijds aanbod dat zich verhoudt tot context van de regio.

Cultura Nova gaat via de coproducties ook nieuwe verbindingen aan. Dat levert niet alleen nieuw publiek op (ouderen, medewerkers, mantelzorgers en bewoners uit de wijken), maar ook nieuwe geldstromen, die ingezet kunnen worden voor de makers.

De regio Parkstad mist professionele podiumkunstproductie, en daarmee ook een belangrijk instrument om een spiegel te creëren die kan helpen de eigen identiteit te duiden, te ontwikkelen en/of terug te vinden. Met het aanjagen en maken van professionele podiumkunstproducties wordt deze lacune door het festival deels gevuld. Hiermee worden kansen vergroot voor Heerlen om zich nog beter te positioneren als cultureel dynamische stad.

Daarnaast wil het festival coproducties stimuleren tussen internationale gezelschappen, die in staat zijn om beeldende theatervoorstellingen te maken voor grote groepen publiek, en Nederlandse (BIS-)gezelschappen die mogelijk potentie hebben om grootschalige locatievoorstellingen te gaan maken. In Nederland zijn eigenlijk na het stoppen van Dogtroep en het op één locatie vast spelend *Vis à Vis* nauwelijks nog gezelschappen die dat metier verstaan. Inmiddels zijn met een aantal partners meerjarige afspraken gemaakt om deze ontwikkeling te blijven stimuleren. Het festival heeft al enkele succesvolle combinaties gemaakt in dit soort coproductie en wil dat komende planperiode uitbreiden.

La Fura dels Baus, From the Ashes, CN22

Peter Sellars:

"Kunst heeft de gave ons tot gedeeld verdriet te kunnen brengen. Tot het besef dat we er met z'n allen tot onze nek toe inzitten, dat het onze zwakke plekken zijn die we met elkaar gemeen hebben, de eigenschappen die we niet in de hand hebben en die ons menselijk maken".

Talentontwikkeling

Cultura Nova wil kansen bieden aan jong talent om zich te ontwikkelen, zich te verhouden tot de omgeving van het festival en een bijdrage te leveren aan de vernieuwing van podiumkunsten. Cultura Nova faciliteert coproducties, ook met jonge makers, met middelen, knowhow, een vruchtbaar environment, artistieke- productionele-, marketingtechnische en financiële begeleiding. Bovendien levert Cultura Nova bijna gegarandeerd geïnteresseerd publiek. Jonge makers komen zo als het ware in een warm bad terecht.

Cultura Nova geeft al jarenlang jong talent ruimte bij het programma. Via productiebureaus, via de Toneelacademie of zelfstandig melden zich jonge makers met bijzondere projecten bij Cultura Nova. Projecten worden artistiek gewogen en beoordeeld op kwaliteit, productionele en financiële haalbaarheid. Veel van die jonge makers zijn onder andere via Cultura Nova doorgestroomd naar andere festivals en naar het zalencircuit. Meestal worden deze voorstellingen in coproductie met Cultura Nova gemaakt. Elk jaar staan er studenten van de Toneelacademie in één of meer voorstellingen van Cultura Nova.

Cultura Nova werkt intensief samen met VIA ZUID als het gaat om talentontwikkeling. Het is van groot belang dat Cultura Nova mee sturing kan blijven geven aan deze ontwikkelingen en kan waarborgen dat voor Heerlen en Parkstad een klimaat ontstaat waarin jonge makers kansen krijgen om in onze regio coproducties te kunnen maken. Cultura Nova heeft een jarenlange relatie met het ROC Vista College in Heerlen en met de kunstvakopleidingen van Zuyd Hogeschool in Maastricht.

Cultuureducatie

Cultura Nova neemt kinderen serieus en biedt succesvol een speciaal programma met een mix van familievoorstellingen en jeugdvoorstellingen al of niet op locatie, workshops, exposities en meespeelactiviteiten die passen binnen de programmeringsvisie van het festival. Naast uitvoerige informatie in de brochure van Cultura Nova over het aanbod voor kinderen, verschijnt er voor het festival telkens een jeugdbrochure.

Cultura Nova programmeert ook voorstellingen met basis- en middelbare scholen. De scholen ontvangen vooraf informatie, lesbrieven en soms workshops op school. Indien nodig wordt busvervoer georganiseerd door het festival. De belangstelling voor Cultura Nova bij de basisscholen is groot en de reacties op de voorstellingen zijn goed.

Burgerparticipatie en samenwerking

Cultura Nova is een festival met grote regionale inbedding en een dynamisering in de stad. Een aantal organisaties en (burger-) initiatieven wil zich graag manifesteren tijdens het festival omdat er zoveel reuring is en men mee wil deinen op de flow die het festival te weeg brengt. Het gaat vaak om (sociaal-)culturele activiteiten waarbij burgerparticipatie belangrijk is. Het festival biedt als het ware 'open space' voor nieuwe initiatieven. Cultura Nova stimuleert zelf een aantal initiatieven en brengt sommigen bij elkaar. Zo is de Heerlense stichting Street Art voortgekomen uit een verzoek in 2013 om één muurschildering te mogen maken tijdens het festival. Inmiddels is Heerlen met tientallen muurschilderingen Mural-Capital van Nederland en realiseert die stichting jaarlijks tijdens Cultura Nova nieuwe Murals van internationaal bekende kunstenaars. Cultura Nova adviseert de stichting Street Art en werkt met hen samen op het gebied van presentatie en productie. Zo draagt zij bij aan de duurzame verankering van deze kunstvorm in de stad. In 2021 is het project 'Aurora / Boamistura' afgerond waarbij in samenwerking met de bewoners en Wonen Limburg een compleet wooncomplex door het Spaanse kunstenaarscollectief Boamistura onder handen is genomen.

De inbedding in de regio van Cultura Nova wordt mede bepaald door het groot aantal samenwerkingspartners waarmee inhoudelijk en praktisch wordt samengewerkt, zoals culturele instellingen, Parkstad Limburg Theaters, Poppodium Nieuwe Nor, Cultuurhuis Heerlen, Schunck, Filmhuis De Spiegel, Schrit_tmacher, Huis voor de kunsten Limburg, stichting Street Art, theater- en muziekgezelschappen, onderwijsinstellingen zoals Basisscholen, Middelbaar Onderwijs, ROC Vista College (Kunst Theater & Media), Zuyd Hogeschool (de kunstvakopleidingen en de Maastricht Academy of Media Design and Technology) en de Open Universiteit, maatschappelijke organisaties als Stadslab Heerlen, IBA Parkstad, sociaal-economisch kenniscentrum Neimed, ouderenzorg instelling Sevagram, woningstichtingen Weller en Wonen Limburg, Asiel Zoekers Centrum Heerlen met Stichting De Vrolijkheid.

Toch wordt er niet zomaar samengewerkt, voor het festival gelden algemene criteria: de samenwerkingsrelatie moet zinvol zijn voor het festival, voor (theater-)makers of (in-)direct aansluiten bij voorstellingen of locaties die voor voorstellingen worden gebruikt. Daarnaast kunnen samenwerkingen interessant zijn uit marketingoverwegingen. Cultura Nova wil cultuurbeleving ook stimuleren in wijken waar daarvoor doorgaans minder aandacht is. Elk jaar wordt een jongerenvoorstelling gemaakt met middelbare scholieren; de laatste maal met jongeren uit Heerlen en uit Duitsland en België. Studenten van het ROC Vista College (Kunst, Theater & Media) presenteren hun eindexamenvoorstelling. De samenwerking met kunstvakopleidingen wordt opgepakt en in de lopende kunstenplanperiode uitgediept. Met de Open Universiteit Heerlen is in 2019 een langjarige samenwerking gestart waarbij gekeken wordt naar hoe Cultura Nova een soort 'start-up' kan zijn voor nieuwe (media-) technieken die later binnen het onderwijs van de OU bruikbaar kunnen zijn. Komende kunstenplanperiode willen we de Open Universiteit koppelen aan theatermakers. Met woningstichtingen zoals Weller en Wonen Limburg is langdurige samenwerking om bewoners te betrekken bij voorstellingen. Elk jaar organiseert het festival activiteiten in samenwerking met het Asielzoekers Centrum Heerlen.

Cultura Nova als platform

De grote regionale inbedding en de reuring van het festival geeft Cultura Nova een zwaankleef-aan effect: ieder jaar vinden organisaties en initiatieven het festival als partner. Dit inspireert tot bijzondere allianties en activiteiten die het festival als platform beschouwen.

Een bijzondere ontwikkeling van de afgelopen jaren is de toename van kennisactiviteiten binnen het programma van Cultura Nova. Een terugkerend thema in deze activiteiten is de eigenzinnige stedelijke ontwikkeling van de voormalige mijnstreek die blijkbaar de nodige brandstof biedt voor debat en reflectie. Dit krijgt gestalte door samenwerking met verschillende kennispartners en kent uiteenlopende vormen.

Een bijzondere activiteit is het eerste landelijke NOVI-debat dat tijdens editie 2019 plaatsvond. Het ministerie van BZK en IBA Parkstad vroegen Cultura Nova om het debat “op een andere laagdrempelige wijze vorm te geven”. In plaats van een geijkte debatform stelde Cultura Nova voor een ‘Stadmaakweek’ te organiseren, om aan de hand van een concrete stadsontwikkelings casus de werking van de NOVI (= Nieuwe Omgevings Visie) samen met burgers te onderzoeken. Behalve de realisatie van een nieuwe stadstuin werkte de volledige verticale overheidslijn proefondervindelijk aan een usecase voor de NOVI. Behalve de aanwezige festivalsfeer zorgt de dynamiek van Cultura Nova in combinatie met de hoge dichtheid aan bezoekers en media-aandacht voor het noodzakelijke momentum. De Stadmaakweek heeft in 2021 en 2022 een vervolg gekregen na een ‘digitale variant’ in 2020.

De programmering van Cultura Nova onderscheidt zich nadrukkelijk van de gevestigde culturele instituties in de klassieke stedelijke centra van Maastricht, Aken en Luik. In Heerlen (en Parkstad) is Cultura Nova een belangrijke speler. Het heeft een duidelijke voortrekkersrol als het gaat om vernieuwing, productie en het aanjagen van nieuwe ontwikkelingen. Het festival helpt de regio nieuwe identiteit te vinden.

In de Stedelijke Cultuurregio Zuid neemt Cultura Nova een eigen plek in. Het is het grootste theaterfestival en er zijn contacten en samenwerkingsverbanden met alle culturele spelers. De drie steden in de Stedelijke Cultuurregio Zuid hebben ieder een eigen signatuur. Heerlen (centrum van Parkstad) kenmerkt zich als een plaats met een sterk podiumkunsten-aanbod in theater en festivals en weet met urban arts een nieuwe publieksdoelgroep aan te spreken die zorgt voor cultuurparticipatie van inwoners die normaliter niet ‘aan cultuur doen’. De Stedelijke Cultuurregio Zuid maakt onderdeel uit van de Euregio met in een straal van 50 km 3,9 miljoen Nederlanders, Duitsers, Walen en Vlamingen. Binnen een uur rijafstand liggen steden als Aken, Keulen, Düsseldorf, Luik, Brussel en Antwerpen.

Enige relativering is ook op zijn plaats: experiment betekent ook kans op mislukken. Zorg voor het festival is om steeds weer een balans te vinden tussen de stimulering van talenten ontwikkelingen en experimenten en de verwachtingen van publiek, pers, subsidiënten en sponsors. Het klimaat in Heerlen is, mede dankzij de jarenlange inspanningen van Cultura Nova, zeker een positief en vruchtbaar klimaat, met kansen voor nieuwe en vernieuwende makers en met een zekere mate van tolerantie ten aanzien van voorstellingen en projecten.

Programmering 2022

Cultura Nova 2022 was een festival van flink uitpakken! Na nog veel onzekerheid in de voorbereidingen van het festival mochten we er weer vol voor gaan. Géén vooraf aangekondigde beperkingen met betrekking tot COVID-19! Alle betrokkenen waren blij dat cultuur weer in volle glorie beleefd kon worden. Zeker 85 verschillende gezelschappen uit binnen- en buitenland presenteerden in 10 dagen tijd meer dan 350 culturele activiteiten voor jong en oud, met 14 (Nederlandse) premières en 21 coproducties in Heerlen en Parkstad, met een uitstap naar Aken! Voor en achter de schermen van het festival deden 600 medewerkers onder wie een groot deel vrijwilligers hun stinkende best om het festival in goede banen te leiden.

Met een omvangrijk aanbod kende Cultura Nova 2022 volop publieke belangstelling. Er was na twee jaar Corona gelukkig duidelijk weer honger naar cultuur. De mensen waren blij dat ze weer naar het festival konden komen. De totale bezetting was goed, alhoewel er nog enige terughoudendheid was bij de kaartkopers. De makers waren zeer enthousiast; eindelijk weer onder normale omstandigheden spelen voor echt publiek! Het leek wel of iedere maker een schepje erbovenop deed. Er ontstond een goede festivalsfeer en het gonsde als vanouds in de stad. Cultura Nova 2022 realiseerde 73.000 live bezoeken.

Het festival bood in 2022 een ruim pallet aan voorstellingen, concerten en exposities van groots en meeslepend tot klein en verfijnd. De grootse opening van het festival 'From the Ashes', een voorstelling over de geschiedenis van Heerlen als afsluiting van het uitgestelde IBA-expojaar, werd verzorgd door het Catalaanse spektakelgezelschap La Fura dels Baus in samenwerking met ruim 100 breakdansers, klimmers, acteurs, figuranten en krachtpatsers uit de regio. We verwachtten vooraf veel publiek dat we besloten om de openingsvoorstelling twee avonden te laten uitvoeren. Met de eerste avond 10.000 en de tweede avond 12.000 bezoekers was het één van de best bezochte openingen ooit. Het spektakel speelde zich grotendeels hoog in de lucht af. L1 televisie heeft de opening de eerste avond live uitgezonden op tv en via livestream.

La Fura dels Baus, From the Ashes, CN22

Uiteraard stonden er nu het weer kon, internationale circustheatervoorstellingen van hoog niveau op het programma: Machine de Cirque uit Canada, Gravity and other Myths uit Australië, Yoann Bourgeois uit Frankrijk en David Dimitri uit Zwitserland. Met de jeugd- en familievoorstellingen presenteerde Cultura Nova al voor jonge kinderen internationaal beeldend theater met zoals uit België Theater De Spiegel en Laika en het Spaanse Aracaladanza. Ouders en opa's en oma's waren duidelijk ook welkom!

Veel Limburgse makers presenteerden nieuw werk: Het laagland speelde 'Het Sterrehuis', een voorstelling over een Heerlens kindertehuis in de jaren 50 tot en met 70, naar een tekst van Annette Bremen, Collectief Panda presenteerde een wandelapp op het dak van een parkeergarage en in het stadspark Het Aambos en van hen ging de theatervoorstelling Antifest 2 in première in het Maankwartier. Compagnie Covar presenteerde twee projecten 'Nachtwaken', een voorstelling met jonge acteurs van ROC Vista College en Café Covar een voorstelling van HipHopper Dookie. Lieke Benders speelde 'Smalltalk' met Hogefronten een voorstelling die in Aken en Heerlen tegelijk plaatsvond, telkens rond een (volks)plein. De bewoners werden betrokken in de Duitstalige en Nederlandstalige voorstelling. Intro Maastricht had een keur aan jonge hedendaagse componisten geprogrammeerd en choreografe Roshanak Morrowatian had met de performance 'Sister' een heel bijzondere vorm gekozen tussen theater en beeldende kunst.

Via Zuid presenteerde een aantal interessante jonge makers als Celine Daemen (twee maal bekroond voor haar coproductie die met Cultura Nova in Heerlen in première ging!), Lieke van der Vegt, Laila Claessens en Just van Bommel met de veelbelovende voorstelling 'Midnight Special' en de King Sisters met hun stem en klankvoorstelling 'Rebuilding a voice'. Met filmhuis De Spiegel was een uitgebreid filmprogramma samengesteld. Programmeur Immanuel Verhoeven experimenteerde met die programmering, het succes tijdens Cultura Nova resulteerde erin dat hij voor de film 'À Plein Temps', in een voor hem nieuwe rol van distributeur, die de film in 50 filmhuizen in Nederland heeft laten vertonen.

Het Laagland, Het Sterrehuis, CN22

Daarnaast hadden we een uitgebreid beeldende kunstprogramma waarvoor we niet alleen samenwerken met Schunck, Bonnefanten Museum en De Domijnen, maar ook met de jonge tentoonstellingsmakers van Pand, met jongeren van AZC Heerlen en met een aantal galleries.

Er was een uitgebreid muziekprogramma samengesteld door Cultura Nova in samenwerking met Poppodium De Nieuwe Nor en Parkstad Limburg Theaters met toppers als K's Choice, Dhaffer Youssef en Die Krupps. Uiteraard waren er weer de geliefde Spiegeltentconcerten, die gratis toegankelijk waren, een hele week Klein Berlijn, middelbare scholieren kwamen met De Kunstbende en (h)ear presenteerde geluidskunst en experimentele muziek.

In de Parkstadgemeenten Voerendaal, Kerkrade, Brunssum en Landgraaf was behoefte aan een duidelijk aandeel in het Cultura Nova programma. Op verzoek van de gemeentebesturen presenteerde het festival met veel succes in de eerste drie gemeentes Theater Gajes met de muzikale straattheatervoorstelling 'Odyssee'. In Landgraaf werd door het Franse gezelschap Aérosculpture en het Belgische gezelschap Dwaallicht twee avonden de mijnsteenbierg de Wilhelminaberg omgetoverd tot een feeëriek landschap. Het herstructureringsprogramma IBA Parkstad rondde daarmee haar Expo-jaar af. De voorstellingen werden door duizenden mensen bezocht.

Tijdens de editie 2022 heeft Cultura Nova liefst 22 voorstellingen in coproductie gepresenteerd. Dat waren onder andere de openingsvoorstelling 'From the Ashes' door La Fura dels Baus, 'Darknes Rises' door philharmonie zuidnederland in samenwerking met TEMKO, 'Smalltalk' door Lieke Benders/Hoge Fronten, 'Antifest 2' door Collectief Panda, 'Nachtwaken' en '#Plinna' door Compagnie Covar, 'Eurydice' door Celine Daemen en 'Het Sterrehuis' door Het Laagland.

Cultura Nova werkte ook in 2022 samen met een groot aantal andere sociaal-culturele organisaties. Zo werd er tijdens het festival weer een Stadmaakweek gehouden met een aantal lezingen, workshops en presentaties rondom de thematiek van Stadmaken. De Stadmaakweek werd door Cultura Nova georganiseerd in samenwerking met een aantal burgerinitiatieven uit de stad en in samenwerking met Gemeente Heerlen, IBA Parkstad en Stadsregio Parkstad. Honderden mensen hebben deelgenomen aan de formele en informele activiteiten van de Stadmaakweek.

Theater Gajes, Voerendaal, Odyssee, CN22

De editie 2022 van Cultura Nova kreeg veel belangstelling van de pers, zowel regionaal als landelijk. Ook in de Duitse kranten (Aken) werd goed aandacht besteed aan het festival. De festivalbrochure is in de vorm van een magazine als bijlage bij Dagblad De Limburger verspreid in Zuid-Limburg in een oplage van 66.000 stuks. L1 heeft op tv en radio dagelijks veel aandacht besteed aan het festival met reportages, interviews en registraties van voorstellingen.

Voor artistiek leider Fiedel van der Hijden was Cultura Nova 2022 zijn laatste editie. De oprichter van Cultura Nova is na 32 jaar gestopt, hij zegt daarover: "Elk vertrek is een nieuw begin; het geeft ruimte aan jongere mensen om Cultura Nova opnieuw in te kleuren, andere accenten te leggen en met nieuwe inzichten dit prachtige festival verder uit te bouwen! Bon Voyage!"

Lieke Benders is de nieuwe artistiek leider van festival Cultura Nova. Benders die daarnaast ook het Maastrichtse gezelschap Hoge Fronten leidt, is verheugd met haar opdracht. "Ik heb het festival als maker de afgelopen twaalf jaar van binnenuit leren kennen. Tijdens die periode is er een wederzijdse vertrouwensband ontstaan, die kenmerkend is voor alle artistieke partners, vrijwilligers, publiek en de stad waarmee Festival Cultura Nova verbindingen aangaat. Ik zie er naar uit om die relaties vanaf oktober verder uit te bouwen."

Opening Wilhelminaberg Landgraaf, Aérosculpture & Dwaallicht, CN22

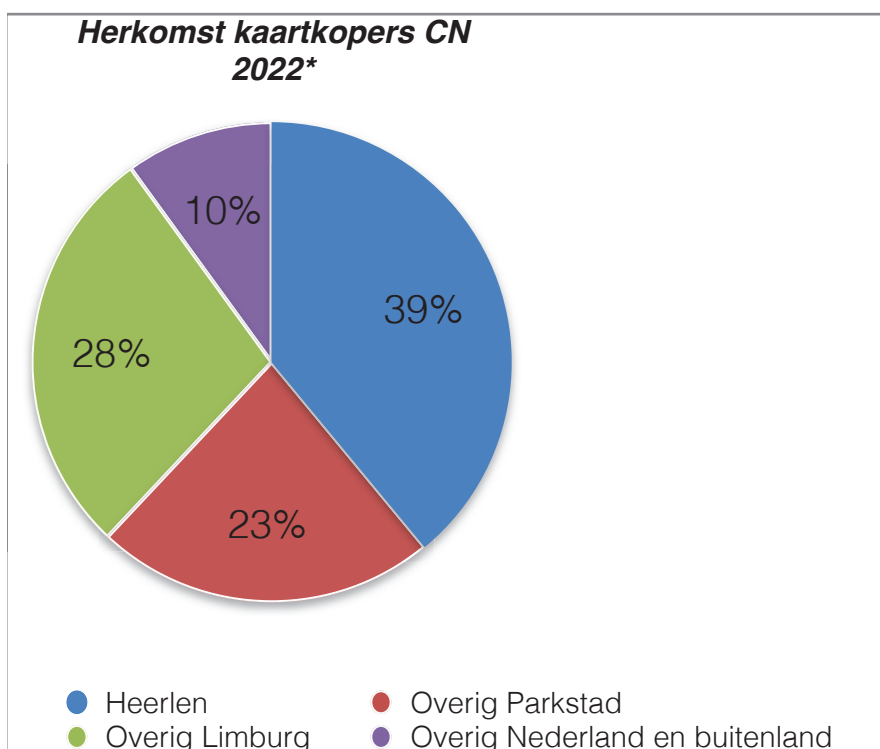
Media en publiek

Kijkers L1 TV 2022	
Cultura Nova TV uitzendingen	272.000
Livestreams	6.575
Totaal	278.575

Social media kanalen Facebook, Instagram, Twitter CN 2022

	CN	L1	Totaal
Bereik	2.393.133	N.B.	2.393.133
Interacties	27.699	24.391	52.090
Websitebezoeken	93.358	N.B.	93.358

Gemiddelde waardering van de voorstellingen gemeten onder de kaartkopers: **9.0**

* Het betreffen hier de herkomstgegevens van de kaartkopers via reservering, dus niet de bezoekers van de avondkassa op locatie nog de bezoekers van activiteiten zonder tickets.

Belangrijke stakeholders

Tot onze belangrijkste stakeholders behoren:

Collega-organisaties: Schunck*, Parkstad Limburg Theaters, Poppodium Nieuwe Nor, Filmhuis de Spiegel, Cultuurhuis Heerlen, (h)ear, Thermenmuseum Heerlen, Intro, Cinesud, Stichting Street Art.

Ketenpartners: Toneelgroep Maastricht, Het Laagland, Hoge Fronten/Lieke Benders, philharmonie zuidnederland, Laika, Via Zuid, Kunstvakopleidingen als Toneelacademie, Conservatorium en Stadsacademie, Jan van Eyck Academie, Verenigde Nederlandse Podiumkunstenfestivals, Nederlandse festivals als de Boulevard, Over het IJ, Noorderzon, Oerol, en Zeeland Nazomerfestival. Across the Borders Aachen, Ludwig Forum Aachen, C-Mine Cultuur Centrum Genk, Cultureel Centrum Hasselt, Platform European Theatre Academies (PLETA),

Europese deelnemers Centriphery: Festival der Regionen (Austria): Region: Oberösterreich/ Upper Austria, Dansehallerne (Denmark), Region: Sjælland, Walk&Talk Festival (Portugal, The Azores), Region: The Azores, European Capital of Culture Rijeka 2020 (Croatia): Region: Susak Island or Mrkopalj village, La Manufacture, Avignon (France), European Capital of Culture Timisoara 2021 & Prin Banat (Romania): Region Banat, European Capital of Culture Galway 2020 (Ireland), Region: Connacht.

Maatschappelijke partners: Open Universiteit, Zuyd Hogeschool, Universiteit Maastricht, Basisonderwijskoepels Movare en Innovo, stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg, LVO (stg. Limburgs Voortgezet Onderwijs), VISTA College (MBO), Zorgorganisatie Sevagram, Stichting Bijzondere Culturele Activiteiten, Gemeente Heerlen, IBA Parkstad, Stadsregio Parkstad Limburg, Provincie Limburg, Heerlen Mijn Stad, Gemeente Aken, Stichting FSI, Weller, Wonen Limburg.

Artistieke Peers: Servé Hermans & Michel Sluysmans (Toneelgroep Maastricht), Peter de Bie (Laika), Rick Takvorioan (Across the Borders Aachen), Leo Swinkels, Arthur Sonnen (PLETA), Airan Berg (o.a. Festival der Regionen - Oostenrijk en Culturele Hoofdstad Valetta – Malta), Eric Travers (Groupe F), Mike Ribalta (Fira Tàrrega), Monica Guillout-Gélyls (Scène National Mulhouse).

Structurele subsidiënten: Gemeente Heerlen, Provincie Limburg, Fonds Podiumkunsten.

Incidentele subsidiënten: Gemeente Kerkrade, Gemeente Brunssum, Gemeente Landgraaf, Gemeente Voerendaal, Europese Unie.

Particuliere Fondsen: Fonds voor Sociale Instellingen, OndernemersFonds Heerlen.

Partners: Parkstad Limburg Theaters, IBA-Parkstad, Stadsregio Parkstad Limburg.

Buurtbewoners: Bewonersvereniging Muzelaan e.o., Bewonersvereniging Binnenstad Heerlen, Bewonersvereniging Eikenderveld.

Mediapartners: L1 Televisie en Mediagroep Limburg.

Sponsors: Club van 100, Hotel Heerlen, FB4, Zen-fire, Magic Mirrors, MABS4.0, Stienstra/Mercurius, Gulpener Bier, IBA-parkstad, Fietstempel, Perfect Brandpreventie, Rabobank.

Stichting Cultura Nova

Van 1991 tot en met 2007 werd het Festival Cultura Nova georganiseerd onder verantwoordelijkheid van Parkstad Limburg theaters N.V. (PLT). In 2008 is Cultura Nova verzelfstandigd. Vanuit de wens verdere doorgroei van het festival mogelijk te maken en mede op aandringen van de gemeente Heerlen en de provincie Limburg is besloten het festival vanuit een zelfstandige stichting de toekomst tegemoet te laten treden.

Op 28 januari 2008 is opgericht de Stichting Cultura Nova. Stichting Cultura Nova heeft als doelstellingen:

- a. het jaarlijks organiseren van het multidisciplinaire kunst en cultuurfestival Cultura Nova zomerfestival Heerlen en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk of dienstig kan zijn, alles in de meest ruime zin;
- b. het bijdragen aan de versterking van de culturele regio.

In de lijn van de 'Governance Code Cultuur' is er gekozen voor het model van directeur/bestuurder en een Raad van Toezicht. Het bestuur van de stichting wordt gevormd door één bestuurder/directeur, Rocco Malherbe.

De Raad van Toezicht bestond in 2022 uit vier leden:

Mevrouw Astrid Boeijen, voorzitter

De heer Ruud Derks

Mevrouw Ans Christophe

De heer Luc Verburgh

Het lidmaatschap van de Raad van Toezicht is onbezoldigd.

De bestuurder/directeur, Rocco Malherbe, is niet in dienst bij de stichting. De kosten inzake bezoldiging van de bestuurder/directeur worden vanuit een vennootschap doorbelast aan Stichting Cultura Nova. Deze doorbelasting bedraagt over 2022 € 44.297,47 en is gebaseerd op de richtlijn bezoldiging directeuren van de Werkgeversvereniging Nederlandse Podia, Schaal 9b.

Organisatie

Het festival is weliswaar verzelfstandigd in een stichting, dit neemt niet weg dat een stevige samenwerking is blijven bestaan met Parkstad Limburg Theaters. Naast een programmabijdrage is er organisatorische samenwerking wat betreft de financiële administratie, kassa, marketing, horeca, technisch personeel en gebruik van de gebouwen en technische materialen. Naast het eerder genoemde personeel wordt er gewerkt met een grote groep (125) enthousiaste vrijwilligers. Er is met veel enthousiasme hard gewerkt door zowel betaalde medewerkers als vrijwilligers. Voor de beloning voor betaalde medewerkers vormt de CAO Nederlandse Podia het uitgangspunt. Cultura Nova past de Fair Practice Code toe. De vergoedingen blijven ruim binnen de normen van de WNT.

De programmering van de december-editie editie was in handen van:

Iris van Hooren

Dannij Bol (Parkstad Limburg Theaters)

Betti Plug

Fabian de Kloe (Schunck*)

Jeugdtheater

Circustheater

(Pop)muziek

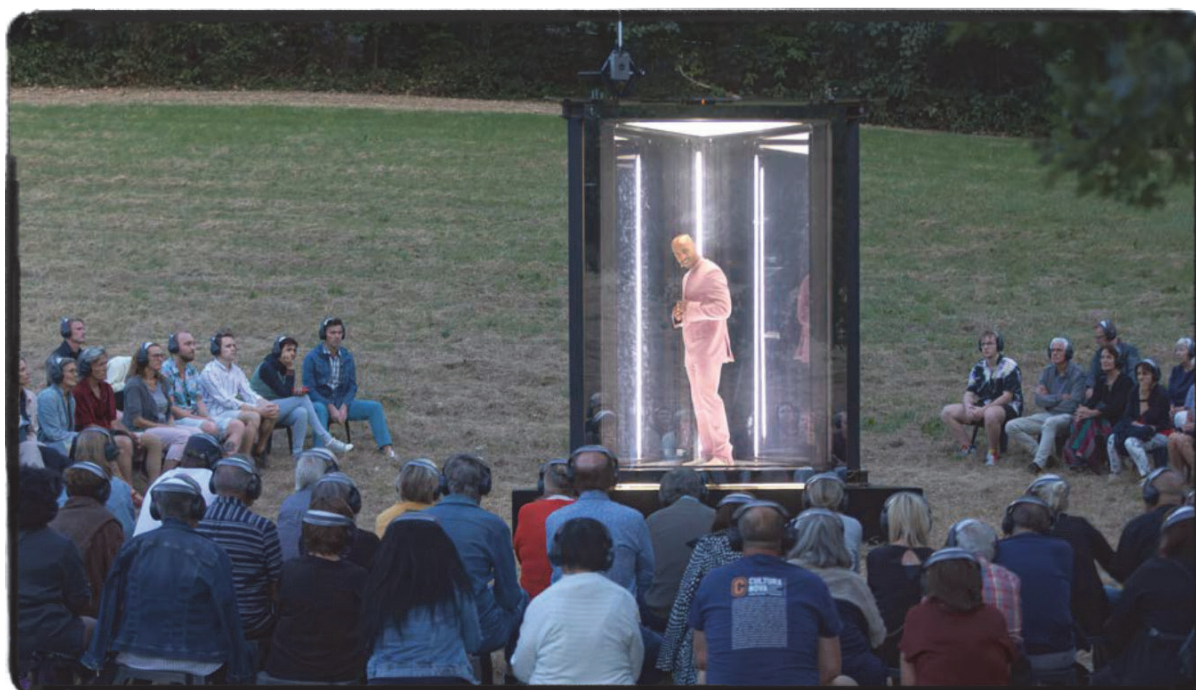
Beeldende kunst

Mike Kramer (h)ear
Kees van de Berg (Nieuwe Nor)
John Mobers (Nieuwe Nor)
Immanuel Verhoeven (Filmhuis de Spiegel)
Tom Swart (Intro)
Fiedel van der Hijden
Rocco Malherbe / Fiedel van der Hijden

Geluidskunst
Popmuziek
Klein Berlijn
Film
Hedendaagse muziek
Beeldend theater, circustheater, plein e.a
Eindredactie

'Eerlijk Gezegd' & Théâtre du Centaure, CN22

Willem de Bruin - Likeminds, Spuug van God, CN22

Toekomst en risicoprofiel

In april 2023, tijdens het schrijven van dit jaarverslag is het Covid-19 virus vooralsnog op zijn retour. Alle beperkende maatregelen tot nader order opgeheven. Het virus is echter nog niet geheel weg, net zoals de gevolgen van ruim twee jaren Corona crisis. Met verstrekende gevolgen voor vele branches maar de culturele branche in het bijzonder. Onder makers, gezelschappen en toeleveranciers is de impact nog steeds aanwezig. Veel ZZP'ers hebben de branche verlaten die niet zomaar terug zullen keren. Gelukkig lijkt het publiek de weg naar de podia en festivals weer gevonden te hebben, echter vooralsnog nog niet gelijk aan de aantallen als in de periode voor Corona.

De crisis heeft ook opgeleverd dat er meer overleg is ontstaan in de branche, uitmondend in onder andere de Taskforce Cultuur en meer afstemming tussen de partijen in de keten onderling. Een ontwikkeling waarvan we hopen dat dit in de toekomst gecontinueerd wordt en de belangen van de culturele branche in zijn geheel behartigd blijven, zeker nu. Ook hebben de experimenten met andere vormen van presentatie zoals streaming of voorstellingen voor kleinere publieksaantallen interessante ontwikkelingen opgeleverd. Toch blijven de podiumkunsten het best gedijen met de aanwezigheid van live publiek, laten we daarom hopen dat nieuwe beperkende maatregelen in de toekomst achterwege blijven.

De spanningen in Europa en de daarmee samenhangende menselijke en economische drama's zorgen voor verhoogde onzekerheid. Extreem hoge inflatie en krapte op de arbeidsmarkt leiden tot forse kostenstijgingen. Dankzij de bestemmingsreserve Covid-19 en de steunmaatregelen in 2022 van het Fonds Podiumkunsten hebben we ons activiteitenpakket voor 2022 overeind kunnen houden. We hopen met het restant van deze bestemmingsreserve het komende jaar de laatste uitgestelde programmering te kunnen realiseren. De economische situatie van hoge inflatie en krapte op de arbeidsmarkt zal naar alle waarschijnlijkheid ook in 2023 nog voortduren. Het is lastig voorspellen wat dit gaat betekenen voor de kaartverkoop en de sponsorinkomsten. We sluiten dan ook niet uit dat gezien al deze ontwikkelingen de output van het festival in aantal activiteiten, bij gelijkblijvende inkomsten, naar beneden bijgesteld zal moeten worden. De continuïteit van de Stichting is dankzij een gezonde reserve echter niet in het geding en kunnen we stellen dat de continuïteit gewaarborgd is.

We koersen dan ook op een volwaardige 32ste festival-editie eind augustus 2023 binnen de doelstellingen van onze Stichting en van onze subsidiemiddelen bij het vervullen van onze rol in de culturele waardeketen

SWOT

Sterke punten van *Cultura Nova*;

- Goede naam en draagvlak in Limburg bij publiek, politiek, media, gezelschappen, sponsors en andere partners
- *Cultura Nova* wordt als een goede merknaam beschouwd, het festival wordt als belangrijk ervaren,
- Programmering van nationaal en internationaal onderscheidend beeldend (locatie)theater, dat door publiek, professionals en lokale media goed wordt opgepikt,
- Goede verbinding met internationale gezelschappen die grootschalige buitenproducties maken en spelen,
- Showcase-festival voor professionals die geïnteresseerd zijn in grootschalige buitenproducties,
- Onderscheidende jeugdtheater-programmering voor families en kinderen,

- Meerjarige coproductent en partner van meerdere makers en gezelschappen,
- Actief t.b.v. talentontwikkeling voor Limburgse makers,
- Trouw en divers samengesteld publiek, 70% van het publiek komt jaarlijks terug,
- Opmerkelijke publieksgroei de laatste jaren ook van kinderen (3-10 jaar) en hun ouders,
- Veel organisatorische kennis op het gebied van locatieprojecten,
- Flexibele organisatiestructuur,
- Structurele samenwerkingen met maatschappelijke partners zoals opleidingen, woningcorporaties, AZC etc.

Zwakke punten van *Cultura Nova*;

- Nationale en internationale zichtbaarheid en uitstraling is in 2022 beperkt gegroeid maar is nog voor versterking vatbaar,
- Marketingacties zijn nog vooral op Limburg en het omliggende buitenland gericht, conform ons beleidsplan, landelijke media moet nog geïntensiveerd worden,
- Contacten met particuliere fondsen zijn nog te incidenteel,
- Ondanks beperkte groei nog steeds relatief kleine organisatie, heeft invloed op de slagkracht in het voortraject,

Kansen;

- Inhoudelijke samenwerking met culturele organisaties over de grenzen biedt nieuwe perspectieven, zoals het in 2018 gestarte Europese project Centriphery. *Cultura Nova* kan een internationale pilot/werkplaats inrichten t.b.v. het ontwikkelen van nieuwe samenwerkingen met makers en gezelschappen.
- *Cultura Nova* kan initiatief nemen tot nieuwe grensoverschrijdende coproductie samenwerkingen, naast Centriphery met festivals in Limburg, Brabant, Zeeland, Vlaanderen en Duitsland,
- Binnen de Euregio woont een enorm publiekspotentieel, binnen de culturele organisaties en bij de pers is een positieve houding aan het ontstaan over de mogelijkheden over de grenzen en de eerste stappen lijken zeer succesvol.
- *Cultura Nova* bereikt een groot en divers publiek, dat biedt kansen kijkend naar meer focus van subsidiënten en fondsen op publieksbereik,
- Nieuwe marketingstrategie ontwikkelen voor meer bezoek van professionals en media via professionals bezoekersprogramma,
- De toenemende vergrijzing levert een groeiende doelgroep van geïnteresseerden op met voldoende vrije tijd,
- De (landelijke) uniciteit van de projecten binnen de programmering groeit waardoor meer bezoek aan het festival van publiek vanuit verder weg mogelijk is, zeker in combinatie met het aanbieden van arrangementen binnen het groeiende pakket Leisure mogelijkheden in de regio.

Bedreigingen;

- Het aantal nieuwe festivals is de afgelopen jaren fors gestegen,
- Subsidies staan nog steeds onder druk, een deel van de productiehuizen zijn verdwenen, gezelschappen en makers hebben vaak onvoldoende productiebudget. Dit vraagt om meer creativiteit in het vinden van nieuwe maatschappelijke partners. Ook de verder stijgende eisen aan de eigen-inkomstenquote zetten (co)productie, inhoud en laagdrempeligheid van de programmering steeds verder onder druk,
- Het imago van de regio gaat nog steeds gebukt onder haar recente verleden. Een deel van het *Cultura Nova* publiek gaat mogelijk niet meer of misschien zelfs nog wel

minder uitgeven aan cultuur door beperkte koopkracht, in een regio waar de economische, demografische samenstelling van de bevolking op veel fronten lager uitpakt dan het landelijk gemiddelde.

- De toegenomen spanningen op het wereldtoneel met als huidig dieptepunt de oorlog in Oekraïne.

Compagnie Yoann Bourgeois, Celui qui tombe, CN22

Gravity and other Myths, Backbone, CN22

Cultura Nova en de Codes

Governance Code Cultuur

Bij de verzelfstandiging van Cultura Nova is de Governance Code Cultuur uitgangspunt geweest bij de keuze van het model van de stichting, het Raad van Toezicht (RvT) - Directie model. Bij de RvT is gezocht naar mensen met bestuurlijke ervaring, financiële kennis en ervaring, wetenschappelijke kennis, landelijk netwerk, marketingkennis, culturele inhoudelijkheid, werkgeverschap en representatie van het onderwijs. Bij het verstrijken van de zittingstermijn worden nieuwe leden openbaar geworven. Bij gelijke geschiktheid gaat de voorkeur uit naar kandidaten met bestuurlijke deskundigheid en ervaring ten aanzien van diversiteit en inclusie. De huidige leden van de RvT zijn op één na in de vorige planperiode allen aangetreden. Om continuïteit te waarborgen is 1 lid gevraagd een derde termijn aan te willen blijven. Inmiddels is die termijn voorbij en is het lid afgetreden.

Conform de Code is de vaststelling en uitvoering van beleid gesplitst; de directie ontwikkelt in samenspraak met de RvT het beleid, de RvT stelt het vast en de directie voert uit, gecontroleerd door de RvT. Zowel directie als RvT handelen hierin zorgvuldig en rolbewust.

De benoeming van de directie is aan de RvT. De RvT opereert vanuit haar missie en weegt daarbij de belangen van de stakeholders mee. De RvT is verantwoordelijk voor het onderkennen en beheersen van risico's. De directie legt ter goedkeuring een jaarplan met begroting voor aan de RvT. De directie legt een jaarrekening met evaluatie voor ter goedkeuring aan de RvT. De RvT benoemt de externe accountant en stelt diens beloning vast, na advies van de directie. De directie geeft alle informatie die nodig is voor het goed kunnen functioneren van de raad van toezicht. De directie legt belangrijke beslissingen en strategische documenten ter goedkeuring aan de raad van toezicht voor, waarbij in toenemende mate rekenschap wordt genomen van mogelijke belangenverstrengeling en wordt hierop getoetst. Het lidmaatschap van de RvT is onbezoldigd. De RvT houdt jaarlijks een zelf-evaluatie en toetst haar acteren aan de Code en haar toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol. Jaarverslagen staan op de website.

	Code Cultural Governance
Wat was de doelstelling voor 2022.	<ul style="list-style-type: none"> - Het jaarlijks evalueren van de toepassing van de Code mede door middel van zelfevaluaties. - Een zelfevaluatie door de RvT waarbij ze haar acteren toetst op haar toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol. - Een gezamenlijke evaluatie van bestuur en RvT. - Minimaal één maal per jaar spreekt de RvT ook de leden van het kernteam ter toetsing van de Code in de rest van de organisatie. - Tijdens de evaluaties extra aandacht voor mogelijke belangenverstrengeling. - Het verder professionaliseren van de organisatie en het doorvoeren van 'verjonging' in de directie van het festival. - Op basis van de evaluaties mogelijke aanpassingen doorvoeren.

	Code Cultural Governance
Wat waren de activiteiten/ontwikkelingen in het verslagjaar.	De voorgenomen doelstellingen voor 2022 zijn grotendeels gerealiseerd behoudens de evaluatie met het kernteam, veroorzaakt door de Covid-19 maatregelen en de druk op de uitvoering van het festival in lastige omstandigheden. De RvT heeft een zelfevaluatie uitgevoerd. Mogelijke verbeter-aspecten zijn meegenomen in toekomstige plannen. In de directie is de initiator en artistiek leider Fiedel van der Hijden, na een openbare werving opgevolgd door Lieke Benders.
Wat is de stand van zaken aan het eind van het jaar en wat is de doelstelling voor het komende jaar?	Het streven voor het komende jaar is gericht op het verder professionaliseren van de organisatie en het invulling geven aan de vacatures in de RvT middels openbare werving. Op dit moment lopen er gesprekken met drie kandidaten. Ook de evaluatie tussen RvT en het kernteam moet vast op de agenda van de samenwerking en interactie komen.

Code Culturele Diversiteit en Inclusie

Naar aanleiding van de demografische samenstelling in de regio Heerlen; een groot deel heeft lage inkomens, beperkte arbeidsparticipatie, lage opleiding, hoog analfabetisme, slechte gezondheid etc.; voortkomend uit de recente geschiedenis; het sluiten van de mijnen en de enorme impact die dat sociaaleconomisch decennia op Heerlen en Parkstad heeft (gehad) heeft het festival vanaf het ontstaan in 1991 bewust in de breedte én in de diepte geprogrammeerd. Daarbij werden en worden de voorstellingen - die breed toegankelijk zijn ook voor mensen met weinig culturele bagage zeker als het bijvoorbeeld om de grootschalige openingsvoorstellingen gaat - gratis aangeboden aan het publiek. Dit blijkt al jaren erg goed te werken. Ook mensen uit de wat minderbedeelde wijken bezoeken het festival.

Cultura Nova geniet grote populariteit onder het publiek: 81% van de inwoners van Heerlen zegt het festival te kennen en 41% zegt het festival te bezoeken. De kunst is ervoor te zorgen dat de totaliteit van het programma, zowel mensen aanspreekt met meer alsook met minder culturele bagage en van verschillende treden op de maatschappelijke ladder. We zien bezoekers ook stappen zetten tijdens het festival. Ze komen af op de grote opening en raken geïnteresseerd in het overig programma van het festival. Heerlen is een zogenaamde 'Neustadt', met een enorme groei in de bloeitijd van de mijnen. Vanwege die mijnen zijn hier Nederlanders uit de rest van het land, Belgen, Polen, Joegoslaven, Italianen, Spanjaarden en naderhand Marokkanen en wat beperkter Turken komen wonen en werken. Beeldtaal wordt hier vanwege die diverse afkomst en vanwege het katholicisme (uit het verleden) goed begrepen. Dat zijn mede redenen waarom beeldend theater binnen Cultura Nova goed wordt opgepikt.

Inclusie, het festival is er voor iedereen, zit als het ware in de genen van het festival. Ook bij de ruim 100 vrijwilligers van het festival zitten veel mensen 'met een rugzakje'. Hetgeen niets afdoet aan enthousiasme en kwaliteit van het vrijwilligerswerk. De vrijwilligers houden zich vooral bezig met publieksbegeleiding en ondersteunen bij sommige publiciteitsacties. Daarnaast figureren ze soms in voorstellingen. Met het Asiel Zoekers Centrum heeft Cultura Nova al een aantal jaren afspraken over participatie van asielzoekers aan het vrijwilligerswerk van Cultura Nova. Daarnaast zijn er afspraken met het AZC over het bezoek aan voorstellingen, om zo integratie en acceptatie te bevorderen.

Bij muziekprogrammering, o.a. optredens in de spiegel tent is er voorkeur voor niet westerse muziek en Hiphop. In de lopende planperiode zijn een aantal voorstellingen gemaakt die diversiteit en inclusie omarmen of impliciet met zich meebrachten bijvoorbeeld: 'Emma' van Toneelgroep Maastricht waarin medewerkers met een beperking van een schoenfabriek meespeelden, 'Polished' van een choreografe uit Iran en een Japanse danseres en een audioproject 'De Kopsalon' van Els Huver op verzoek Cultura Nova uitgevoerd met bewoners uit het Eikenderveld; een wijk van Heerlen waar 1/3 van de kinderen onder de armoedegrens leeft. Veel bewoners uit die wijk hebben een niet-westerse achtergrond. Op de basisschool met 126 leerlingen zitten 26 verschillende nationaliteiten. En dat terwijl in heel Heerlen slechts 8% een niet-westerse migratie achtergrond heeft. Voorbeelden die we graag de komende jaren willen continueren. Een ander mooi voorbeeld is het foto-project 'De woonkamers van Heerlerheide' in samenwerking met Weller Wonen in 2021. In 2022 zijn in dit kader te noemen; Compagnie Covar & Dookie op basis van de verhalen van jongeren uit de Heerlense wijk GMS, de expositie en performances van Melanie Bonajo & Skinship in het Bonnefanten pop-up museum en de foto-tentoonstelling van De Vrolijkheid in samenwerking met het AZC of de tentoonstelling en lezingen 'Eerlijk gezegd' in samenwerking met Black Lives Matter Parkstad en de Antidiscriminatievoorziening Limburg. Recent zijn we gestart met een samenwerking met het Nationaal Programma Heerlen Noord om te kijken hoe we als festival bij kunnen dragen aan het plan om zoveel mogelijk mensen in aanraking te laten komen met cultuur.

De activiteiten van Cultura Nova vinden telkens op zo'n 25, jaarlijks wisselende, locaties plaats. De meeste locaties zijn goed toegankelijk of worden toegankelijk gemaakt voor mindervalide medemensen. De website van het festival is volledig herzien in 2018 en er is rekening gehouden met scherm-uitlees-programma's. Cultura Nova heeft jaarlijks overleg over toegankelijkheid met de Cliëntenraad Gehandicapten Heerlen.

Festival Cultura Nova zit in de werkgroep diversiteit & inclusie van de landelijke organisatie de Verenigde Podiumkunstenfestivals. Cultura Nova neemt deel aan het door Creative Europe gesubsidieerde project 'Centriphery', een project met theatermakers uit negen landen, dat loopt tot en met 2022. Bij dit Europees project zijn participatie en inclusie uitgangspunten.

Ondanks dat Cultura Nova haar best doet om zowel bij betaalde als vrijwillige medewerkers iedereen gelijk te behandelen, zonder discriminatie maar met oog voor diversiteit en inclusie, zijn we ons er bewust van dat we bij voortduring de aanbevolen vijf stappen van de code zullen moeten gebruiken om de realiteit te toetsen en te verbeteren. Verder gaat het festival onderzoeken hoe meer deelname van mensen met diverse achtergronden gestimuleerd kan worden en hoe dit meetbaar te maken en daarmee onderdeel van evaluatie te laten zijn. De Raad van Toezicht kent een gelijke verdeling tussen mannen en vrouwen, bij de uitbreiding wordt vooral gezocht om bij de samenstelling de diversiteit verder te verhogen.

Cultura Nova onderschrijft en omarmt uitgangspunt 2 (inclusieve, open en participatieve samenleving) van het Collegeprogramma van Gedeputeerde Staten 2019-2023 'Vernieuwend Verbinden'. Het festival past dit beginsel toe door o.a. te zorgen voor dat het programma op een laagdrempelige manier toegankelijk is (een aantal activiteiten, zoals de opening en de concerten in de spiegel tent zijn gratis toegankelijk), toegankelijkheid te toetsen in overleg met diverse organisaties (o.a. Cliëntenraad Gehandicapten Heerlen), door samen te werken (voorstellingen programmeren of produceren) met maatschappelijke organisaties zoals met Sevagram (ouderen, mantelzorgers en professionals), AZC Heerlen (asielzoekers), Mondriaan Zorggroep, Fonds voor Sociale Instellingen en Woningcoöperaties o.a. Weller en Wonen Limburg. Een aantal activiteiten worden georganiseerd in samenwerking met bewoners van minder sterke wijken. Daarnaast zijn er tal van samenwerkingen met basisscholen en middelbaar onderwijs uit diverse wijken.

	Code Diversiteit en Inclusie
Wat was de doelstelling voor 2022.	<ul style="list-style-type: none"> - Kwalitatief onderzoek naar het op dit moment aanwezige publieksbereik van deze doelgroepen voorzover de AVG dit toelaat. - Benoemen van de gewenste doelstellingen en publieksbereik onder deze doelgroepen. - Strategie bepalen over de wijze waarop de gewenste doelstellingen in publiekssamenstelling te realiseren waarbij programmering, marketing en communicatiestrategie uitgewerkt moeten worden. - Uitvoering plan diversiteit en inclusie eigen organisatie.
Wat waren de activiteiten/ontwikkelingen in het verslagjaar.	De voorgenomen doelstellingen voor 2022 zijn deels gerealiseerd. Er is verder gewerkt aan inzicht in doelgroepen, vooral in een aantal achterstandswijken. Het kwalitatieve onderzoek is helaas vanwege Covid en de onzekerheid over de situatie in de voorbereiding ten tijde van het festival niet ten uitvoer gekomen. Ook de uitbreiding van de RvT gericht op diversiteit is uitgesteld tot 2023.
Wat is de stand van zaken aan het eind van het jaar en wat is de doelstelling voor het komende jaar?	De doelstellingen voor 2022 blijven van kracht en zullen hopelijk in 2023 nader geconcretiseerd kunnen worden.

Fair Practice Code

Stichting Cultura Nova is zich bewust van de Fair Practice Code, onderschrijft deze en probeert ze nader te concretiseren.

Voor de bij onze festivalorganisatie werkende en ingehuurde medewerkers geldt al jaren dat we inzake de beloning de CAO Nederlandse Podia volgen. Met ZZP'ers die voor onze organisatie werken, worden marktconforme prijsafspraken gemaakt, waarbij de uitgangspunten van de CAO Nederlandse Podia als referentiekader worden gebruikt. Cultura Nova betaalt géén dagprijzen of klusprijzen omdat dat tijdens een festival vaak nadelig uitpakt voor de betrokkenen. De werkelijk gemaakte uren worden uitbetaald. Onze vaste partner Parkstad Limburg Theaters zit aan tafel als het gaat om landelijke besprekingen over de CAO Nederlandse Podia. Medewerkers worden naar relevante congressen, cursussen en symposia gestuurd. Binnen de organisatie gelden voor vrijwilligers in principe dezelfde waarden als voor betaalde krachten. Er wordt gewerkt met vrijwilligerscontracten. Met stagiaires worden afspraken binnen de regels van de opleidingen gemaakt.

We gaan via een clause, die toegevoegd wordt aan het contract met Nederlandse gezelschappen, vastleggen dat ze de Fair Practice Code onderschrijven. Datzelfde vragen we ze ook m.b.t. Governance Code Cultuur en Code Diversiteit en Inclusie. Dat houdt dus o.a. in dat we ze oproepen zich te houden aan de geldende cao-afspraken. Bij coproducties vragen we aan theatermakers hun begroting op en lopen die met hun door o.a. om te bekijken of er reële beloningen in staan. Het is natuurlijk wel zo dat enthousiaste theatermakers bij het realiseren van hun voorstelling veel uren maken, die wij als festival helemaal niet zien.

Bij internationale gezelschappen ligt de check op bijvoorbeeld reële vergoedingen lastiger. We tellen hoeveel mensen, hoeveel dagen meewerken aan de voorstelling(en) tijdens Cultura Nova

en of dat een gezonde relatie heeft met de uitkoopsom. Verder gaan we aan de contracten een clause toevoegen waarin we de buitenlandse gezelschappen vragen om zich te verhouden tot de waarden van Fair Practice.

Voor auteursrecht geldt voor Cultura Nova simpelweg dat wij de rechten van makers respecteren en zorgen voor de juiste afdrachten. Aan leveranciers gaan we vragen om zich te verhouden tot de Fair Practice Code en maken dat onderdeel van de opdrachtbevestigingen.

Momenteel heeft het festival een projectstructuur, waarbij de piek enkele maanden duurt. Afhankelijk van de zekerheid van meerjaren-financiering bij de komende kunstenplanperiode willen we duurzaamheid van contracten vergroten en met de leden van het kernteam, die ook acteren in de voorbereidingen en na afloop, langduriger contracten maken.

Cultura Nova is lid van de Verenigde Podiumkunstenfestivals, waar Fair Practice op de agenda staat en binnen de branche afspraken worden geëntameerd.

	Fair Practice Code
Wat was de doelstelling voor 2022.	<ul style="list-style-type: none"> - Duurzaamheid van contracten met kernteamleden vergroten en deze contracten langer laten lopen. - Interne evaluaties en zo nodig beleid bijstellen. Evaluatie met medewerkers, ZZP'ers, RvT. - Evaluatie met externe partijen om praktijk te toetsen en eventueel het beleid bij te stellen. Evaluatie met gezelschappen, theatermakers, leveranciers en partners van het festival.
Wat waren de activiteiten/ontwikkelingen in het verslagjaar.	De contracten van de kernteamleden zijn wederom meerjarig aangegaan. Dankzij de steunmaatregelen hebben we ook makers door kunnen laten werken aan onze coproducties, ondanks de onzekerheden of presentatie mogelijk zou kunnen zijn. Daarnaast zijn er garanties afgegeven aan productiemedewerkers, ongeacht het mogen doorgaan van de activiteiten. De externe evaluaties hebben deels plaatsgevonden.
Wat is de stand van zaken aan het eind van het jaar en wat is de doelstelling voor het komende jaar?	We zullen ons huidige beleid continueren. In 2023 gaan we wederom intern evalueren maar ook steviger extern. We gaan het gesprek aan met gezelschappen, makers, leveranciers en partners van het festival om te bespreken hoe elkaar te helpen onze branche duurzamer te maken en onze kwetsbaarheid naar de toekomst toe te verkleinen.

Relevante (neven)functies Bestuur

De heer R.P.M. Malherbe, bestuurder/directeur

Directeur bedrijfsvoering Parkstad Limburg Theaters N.V.
Lid landelijke werkgroep Corona-protocollen Taskforce Cultuur
Lid Verenigde Podiumkunstenfestivals
Lid Centriphery, internationaal samenwerkingsverband
DGA Beheermij Gemeos BV

Bedrijfsresultaat, resultaatbestemming, ratio's

Het resultaat over 2022 is € 201.671 negatief. Dit negatieve resultaat is onttrokken aan de Bestemmingsreserve Covid-19.

De totale baten bedroegen in 2022 € 1.732.317, de totale lasten bedroegen € 1.933.988.

Ratio's		2022	2021
Solvabiliteit	Eigen vermogen/Vreemd vermogen in %	351	392
	Eigen vermogen/Totale vermogen in %	78	80
Liquiditeit	Current ratio Vlottende activa/Kort Vreemd Vermogen	4,50	4,93

Fiscaal

De stichting heeft in 2020 ter hoogte van het fiscaal resultaat een fiscale bestedingsreserve gevormd welke in 2021 en 2022 door de negatieve resultaten deels is aangewend. Over boekjaar 2022 is geen sprake van een fiscaal belastbaar bedrag.

Heerlen, 28 april 2023

De heer R. Malherbe
Bestuurder / directeur

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht kijkt terug op een geslaagd festival. Het zo gewaardeerde 'live' contact tussen podiumkunstenaar en publiek was weer mogelijk zonder beperkende maatregelen en resulteerde in ruim 70.000 'live'-bezoeken. De Raad prijst haar directie en medewerkers voor de tomeloze energie waarmee is doorgewerkt aan een festival waarbij tijdens de voorbereidingen nog onzekerheid bestond over de Corona-situatie tijdens het aanstaande festival. Dankzij de Covid-steun van het Fonds Podiumkunsten werd het ondanks de onzekerheden mogelijk een complete editie uit te rollen. Daardoor heeft ook de opdrachtverstrekking aan kunstenaars en gezelschappen ook voor wat betreft de coproducties door kunnen lopen, die we in 2022 gelukkig ook aan 'live' publiek zonder beperkende maatregelen hebben kunnen tonen. Dit was niet mogelijk geweest zonder de (extra) steun van onze belangrijkste subsidiënten het Fonds Podiumkunsten, de provincie Limburg en de gemeente Heerlen. De Raad wenst hierover dan ook graag haar uitdrukkelijke dank uit te spreken. De Raad zal zich met haar directie inspannen om de resterende middelen in de bestemmingsreserve Covid die nog niet ingezet konden worden, het komende jaar, vanuit onze doelstelling en uitgestelde programmering en coproducties, op de juiste wijze in te zetten en daarmee een bijdrage leveren aan de continuïteit van ons prachtige podiumkunstenbestel en onze rol in de culturele waardeketen. We zijn ons er terdege van bewust een belangrijke rol te kunnen en willen spelen in de wederopbouw van de sector.

2022 was ook het jaar van wisseling en verjonging van de artistieke leiding. Na een succesvol openbaar wervingstraject is de Raad blij met het aanstellen van Lieke Benders als nieuwe artistiek leider en dankt Fiedel van der Hijden voor zijn tomeloze inzet voor de opbouw en realisatie van 32 jaar Cultura Nova.

Er hebben in 2023 vier gezamenlijke vergaderingen plaatsgevonden met de RvT en de directie en een zelfevaluatie van de RvT. In overleg en in prettige samenwerking met de directie is er hard gewerkt aan de continuering van het geformuleerde beleid van de huidige kunstenplanperiode. Een extra uitdaging om te zoeken naar flexibiliteit en creativiteit in onzekere tijden. Ondanks de hoge inflatie, krapte op de arbeidsmarkt, gestegen kosten, lagere sponsorinkomsten en nog weifelende kaartkopers is de RvT verheugd over een geslaagd en compleet festival. Het zal wel nog een uitdaging worden dit voor de nabije toekomst vast te houden. Er heeft een zelfevaluatie plaatsgevonden door de RvT waarbij vooral gekeken is naar het functioneren van de RvT als geheel ten aanzien van haar verschillende rollen en meer in het bijzonder naar de onderlinge samenwerking en dekking van haar individuele expertises in aanvulling op elkaar. Er is besloten de vergaderingen meer thematisch in te delen met als doel alle thema's in een jaar van voldoende aandacht te kunnen voorzien. De directie heeft haar dank uitgesproken over de steun van de RvT door vooral het geven van vertrouwen om ondanks alle onzekerheden door te gaan met de organisatie. Er is voortdurend aandacht voor procedures rondom mogelijke belangenverstremming en het is een vast agenda-punt tijdens de vergaderingen.

De RvT bestond in 2022 uit 4 leden. Het aantal leden is statutair verhoogd van vijf naar maximaal zeven, hiermee kunnen de verschillende gevraagde expertises verder uitgebouwd worden en biedt het de mogelijkheid minimaal een lid te werven in het kader van diversiteit en inclusie. De openbare werving van nieuwe leden heeft in 2022 nog niet tot de gewenste invulling geleid. Ten tijde van het schrijven van dit verslag lopen gesprekken met kandidaten. We hopen de Raad in de loop van 2023 weer op volle sterkte te bemensen.

Graag spreken we onze dank uit aan alle subsidiënten, sponsors, partners, makers en medewerkers die met volle inzet en hoop aan het festival gewerkt hebben, met een prachtig resultaat!

Rooster van aftreden RvT	Jaar van aantreden	Termijn
Astrid Boeijen, voorzitter	2016	Einde 2de termijn 2024
Ruud Derks, lid	2017	Einde 2de termijn 2025
Luc Verburgh, lid	2018	Einde 2de termijn 2026
Ans Christophe, lid	2018	Einde 2de termijn 2026

Heerlen, 28 april 2023

La Fura dels Baus, Zorba Huisman, From the Ashes, CN22

Relevante (neven)functies Raad van Toezicht

Hier zijn alleen de meest relevante (neven)functies genoemd van de zittende leden in 2022.

Mevrouw dr. A. Boeijen, voorzitter Raad van Toezicht

CEO Brightlands Smart Service Campus Heerlen
Lid Bestuur LWV kring Zuid-Limburg
Lid programmaraad NEIMED
Lid Stuurgroep OPZuid

De heer ir. R.H.H.S. Derks, lid Raad van Toezicht

Lid Bestuur CNME Maastricht (Centrum voor Natuur- en Milieu Educatie)
Voorzitter BIPV Nederland (Building Integrated PV Nederland)
Eigenaar DaiRuDe Consultancy
Eigenaar DaiRuDe B.V.
Lid Raad van Commissarissen Coöperatie NatLab U.A. te Eindhoven
Lid Raad van Toezicht Stichting Erfgoed Brabant
Lid Raad van Toezicht Stichting Bodembeheer Nederland
Lid Board Alliance for Solar on Mobility (ASOM)

De heer dr. L.D. Verburgh, lid Raad van Toezicht

Voorzitter College van Bestuur Zuyd Hogeschool
Voorzitter mediaraad L1
Lid Bestuur ESZL

Mevrouw drs. A. Christophe MBA, lid Raad van Toezicht

Voorzitter Raad van Toezicht Mosa Lira
Voorzitter ZijActief Limburg
Lid van de Raad van Advies van de Tapijntuin
Voorzitter van de Raad van Advies van Sociaal Centrum Eijsden
Lid Klimaatraad
Voorzitter RvT Samenwerkingsverband PO Midden Limburg
Voorzitter Roermondse Vrouwenraad

JAARREKENING**Balans**

Balans per 31 december 2022 (bedragen in € na resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2022	31-12-2021
Vlottende Activa		
Vorderingen (1)		
Subsidies	63.858	53.416
Debiteuren / Overige vorderingen	157.195	248.875
Terug te vorderen BTW	32.312	27.356
	253.365	329.647
Liquide middelen (2)	426.966	587.370
	426.966	587.370
Totaal Activa	680.331	917.017
PASSIVA	31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen (3)		
Algemene Reserve	309.100	309.100
Bestemmingsreserve Covid-19	219.946	421.617
	529.046	730.717
Kortlopende schulden (4)		
Crediteuren	123.095	151.179
Nog te betalen	28.190	34.621
Vooruitontvangen bedragen	0	500
	151.285	186.300
Totaal Passiva	680.331	917.017

Exploitatierkening 2022

BATEN	Realisatie 2022	Gemiddelde begroting FPK Prijspeil 2020	Realisatie 2021
1.Publieksinkomsten – recettes Nederland	149.887	250.000	101.523
2.Sponsorinkomsten	138.600	250.000	172.990
3.a.Vergoedingen uit samenwerking	246.385	90.000	150.041
3.b.Horeca	98.912	112.500	51.766
3.e.Andere overige inkomsten	81.543	75.000	98.867
3.Totaal overige inkomsten	426.840	277.500	300.674
<i>4.Totaal Directe Opbrengsten (1 t/m 3)</i>	<i>715.327</i>	<i>777.500</i>	<i>575.187</i>
5.Indirecte Opbrengsten	0	0	0
6.a.Bijdragen particulieren inclusief vrienden	13.275	45.000	10.000
6.c.Bijdrage van private fondsen	2.500	75.000	0
6.e.Overige private bijdragen	0	0	0
<i>6. Totaal Overige bijdragen uit private middelen</i>	<i>15.775</i>	<i>120.000</i>	<i>10.000</i>
7.Subtotaal Eigen Inkomsten (1 t/m 6)	731.102	897.500	585.187
8.Meerjarige subsidie Fonds Podiumkunsten	392.940	350.000	377.770
8. Incidenteel subsidie Fonds Podiumkunsten Covid	159.700	0	288.500
9.Meerjarige subsidie Provincie Limburg	148.133	200.000	145.800
10.Meerjarige subsidie gemeente Heerlen	295.000	295.000	295.000
11.a.Bijdragen Nederlandse overheden	0	40.000	31.500
11.c.Europese subsidies	5.442	0	0
<i>11.Totaal incidentele bijdragen/subsidies</i>	<i>5.442</i>	<i>40.000</i>	<i>31.500</i>
12.Subtotaal Subsidies en Bijdragen (8 t/m 11)	1.001.215	885.000	1.138.570
13. Totaal baten	1.732.317	1.782.500	1.723.757

LASTEN	Realisatie 2022	Gemiddelde begroting FPK Prijspeil 2020	Realisatie 2021
1.Beheerslasten personeel	258.461	212.500	210.590
2.Beheerslasten materieel	80.748	81.250	84.211
<i>3. Totaal beheerslasten (1+2)</i>	<i>339.209</i>	<i>293.750</i>	<i>294.801</i>
4.a Tijdelijk Personeel	172.987	125.000	135.573
4.b Uitkoop/honoraria kernprogrammering	724.708	700.000	719.093
4.c Uitkoop/honoraria overige programmering	27.060	20.000	19.263
4. Totaal activiteitenlasten personeel	924.755	845.000	873.929
5.a. Locatiekosten	29.000	30.000	30.506
5.b. Overige Programmakosten	456.723	413.750	429.344
5.c. Marketing	184.301	200.000	173.560
5. Totaal Activiteitenlasten materieel	670.024	643.750	633.410
<i>6. Totale activiteitenlasten (4+5)</i>	<i>1.594.779</i>	<i>1.488.750</i>	<i>1.507.339</i>
7. Totaal lasten	1.933.988	1.782.500	1.802.140
8. Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-/- 201.671	0	-/- 78.383
11. Exploitatieresultaat	-/- 201.671	0	-/- 78.383

Personele bezetting

Personele bezetting	Realisatie 2022	Gemiddelde begroting FPK	Realisatie 2021
Fte Vast in dienst		1,5	
Fte Tijdelijk in dienst			
Fte Inhuur	6,5	3,4	5,5
Totaal Fte personele bezetting	6,5	4,9	5,5
Aantal vrijwilligers	102+62*	125	105
Fte Vrijwilligers	2,4	1,8	1,7

* Los van de vaste groep vrijwilligers zijn er extra vrijwillige 'participanten' ingezet bij de openingsvoorstellingen van La Fura Dels Baus.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Informatie over de stichting

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Cultura Nova is feitelijk en statutair gevestigd op Burgemeester van Grunsvenplein 145, 6411 AS Heerlen en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 14099348.

Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten van de onderneming

Stichting Cultura Nova heeft als doelstelling:

- a. het jaarlijks organiseren van het multidisciplinaire kunst en cultuurfestival Cultura Nova zomerfestival Heerlen en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk of dienstig kan zijn, alles in de meest ruime zin;
- b. het bijdragen aan de versterking van de culturele regio.

Verslagperiode

Het boekjaar van Stichting Cultura Nova loopt gelijk aan het kalenderjaar.

Continuïteit

Na twee jaren van beperkende maatregelen als gevolg van Corona was het in 2022 weer mogelijk een editie te realiseren zonder beperkende maatregelen. Dat heeft geleid tot een succesvolle editie van het festival waarbij een bewuste keuze is gemaakt om een inhaalslag in te stellen ten aanzien van in 2020 uitgesteld repertoire. De recette- en sponsorinkomsten waren nog niet op het niveau van voor Corona maar mede vanwege de robuuste financiële positie die per ultimo 2022 aanwezig is, zien wij op dit moment geen reden om aan de positieve continuïteitsveronderstelling te twijfelen. Wij zijn daarom van mening dat de in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd dienen te worden op de positieve veronderstelling van continuïteit van de organisatie.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Stichting Cultura Nova zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekening-posten.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Meerjarige Festivalsubsidies 2021-2024 en Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640. Alle bedragen zijn in euro's, tenzij anders aangegeven. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs respectievelijk de nominale waarde.

Grondslagen

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Deze staan, indien en voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een Algemene reserve en de bestemmingsreserve-Covid-19. De middelen in de algemene reserve zijn vrij besteedbaar. De middelen in de bestemmingsreserve Covid-19 zijn bestemd voor het realiseren van het laatste deel uitgestelde programmering en coproducties en het vervullen van onze rol in de culturele waardeketen waar onze sector zwaar getroffen is en her-opbouw van ons broze stelsel om extra investeringen vraagt in de komende jaren.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde. Na eerste verwerking worden de kortlopende schulden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengsten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de opbrengsten zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten

Subsidiebaten

Exploitatiesubsidies worden verantwoord in het jaar waarvoor ze zijn toegekend.

Projectsubsidies worden verantwoord naar rato van de voortgang van de gerealiseerde kosten voor het project.

Overige baten

Overige baten worden, onder aftrek van omzetbelasting, verantwoord in het jaar waarin de prestaties zijn geleverd.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Toelichting op de balans**Vlottende activa**

(1) Vorderingen	2022	2021
Subsidies gemeente Heerlen	34.500	29.500
EU-project Centriphery - Festival der Regionen	25.541	20.099
Subsidie provincie Limburg	3.817	3.817
Debiteuren en overige vorderingen	157.195	249.375
Voorziening dubieuze vorderingen	0	-/- 500
Terug te vorderen BTW	32.312	27.356
Vooruitbetaald	0	0
Totaal	253.365	329.647
(2) Liquide middelen	2022	2021
Rabobank rekening-courant	176.423	336.761
Rabobank spaarrekening	249.678	250.046
Kasgeld	865	563
Totaal	426.966	587.370

De liquide middelen staan vrij ter beschikking.

(3) Eigen vermogen

Algemene reserve.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2022	2021
Stand begin boekjaar	309.100	309.100
Resultaat boekjaar	0	0
Stand einde boekjaar	309.100	309.100

Bestemmingsreserve Covid-19.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2022	2021
Stand begin boekjaar	421.617	500.000
Resultaat boekjaar	-201.671	-78.383
Stand einde boekjaar	219.946	421.617

Het negatieve resultaat van € 201.671 is ten laste gebracht van de Bestemmingsreserve Covid-19. Deze reserve heeft als doel het realiseren van uitgestelde programmering en coproducties, uitgestelde projecten en het vervullen van onze rol in de culturele waardeketen waar onze sector zwaar getroffen is en her-opbouw van ons broze stelsel om extra investeringen vraagt in de komende jaren. Het restant van de bestemmingsreserve zal in 2023 ingezet worden om de laatste uitgestelde programmering en coproducties mogelijk te maken.

(4) Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben met name betrekking op crediteuren, zijnde ontvangen facturen van derden, die betrekking hebben op verplichtingen in relatie tot de gepresenteerde activiteiten en nog te ontvangen inkoopfacturen betrekking hebbende op 2022.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

De stichting is verplichtingen aangegaan ter zake inhuur van personeel tot en met 31 december 2024 voor een bedrag van € 139.000 per jaar.

Machine de Cirque, CN22

Toelichting op de exploitatierekening

De exploitatierekening 2022 is weergegeven naast de realisatie 2021 en de gemiddelde begroting voor de cultuurplan-periode 2021-2024, prijspeil 2020. We geven daar waar relevant een korte toelichting op de verschillende posten, waarbij we de afwijkingen ten opzicht van de gemiddelde begroting toelichten.

Baten

1. Publieksinkomsten

De publieksinkomsten zijn ten opzichte van 2021 toegenomen echter nog niet op het niveau van pre-corona. Gedurende de maanden in de aanloop naar de zomer was er nog lange tijd onzekerheid wat de Corona-situatie eind augustus zou zijn en of er nog beperkende maatregelen in de nazomer nodig zouden zijn. Een deel van het publiek was nog aarzelend en afwachtend om kaarten te kopen en zich in grotere publieksgroepen in zalen te begeven.

2. Sponsorinkomsten en 6. Overige bijdragen uit private middelen

Ook hier zijn de inkomsten nog niet terug op het pre-corona niveau. Een aantal sponsors was nog terughoudend, mede als gevolg van de effecten van de Corona-crisis. Daarbovenop heeft de oorlog in Oekraïne en de gestegen energie-prijzen veel ondernemers afwachtend gemaakt.

3. Overige inkomsten

De vergoedingen uit samenwerking steken fors positief af tegen de gemiddelde begroting. De grootste verklaring zit in de bijdrage van IBA-Parkstad en het realiseren van de uitgestelde afsluiting van het IBA-Expojaar. De Horeca-inkomsten zijn bijna op het niveau van pre-corona. Het goede weer tijdens het festival heeft hier zeker aan bijgedragen.

12. Subsidies en Bijdragen

Als gevolg van de steunmaatregelen van onze minister, uitgevoerd door het Fonds Podiumkunsten door middel van de incidentele subsidies Covid-19, zijn onze subsidie-inkomsten hoger ten opzichte van de gemiddelde begroting.

Lasten

1. Beheerslasten Personeel

De beheerslasten personeel zijn hoger dan de gemiddelde begroting. Dit wordt veroorzaakt door indexering en de overgang naar een nieuw artistiek leider. Om de overgang zo goed mogelijk te laten verlopen is er een periode van inwerken vorm gegeven waarbij een aantal maanden dubbele kosten zijn ontstaan.

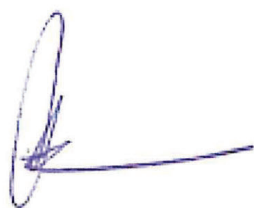
6. Totale activiteitenlasten

De totale activiteitenlasten zijn hoger dan de gemiddelde begroting. Dit wordt naast hogere prijsontwikkelingen als gevolg van inflatie ook veroorzaakt door 'ingehaalde' programmering.

Heerlen, 28 april 2023

De heer R. Malherbe
Bestuurder / directeur

Mevrouw A. Boeijen,
Voorzitter Raad van Toezicht

De heer R. Derks
Lid Raad van Toezicht

Mevrouw A. Christophe
Lid Raad van Toezicht

De heer L. Verburgh
Lid Raad van Toezicht

Hoge Fronten & Studio Europa Maastricht, SMALLTALK, CN22

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Cultura Nova

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de in dit jaarverslag op pagina 33 tot en met 41 opgenomen jaarrekening 2022 van Stichting Cultura Nova te Heerlen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Cultura Nova op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2021-2024.
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2021-2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de exploitatierekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol van de Meerjarige Regeling 2021-2024 Fonds Podiumkunsten vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Cultura Nova zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, die bestaat uit:

- het raad van toezicht-verslag;
- het bestuursverslag;
- de prestatieverantwoording en speellijst.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720 en het Controleprotocol van de Meerjarige Regeling 2021-2024 Fonds Podiumkunsten. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de prestatieverantwoording in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2021-2024.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2021-2024. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol van de Meerjarige Regeling 2021-2024 Fonds Podiumkunsten, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Heerlen, 28 april 2023

RSM Netherlands Accountants N.V.

drs. S.J.M. Prevoo RA

Prestatieverantwoording en speellijst

Model III F voor de prestaties van Festivals

	<i>Huidig boekjaar</i>	<i>Begroting FPK</i>	<i>Vorig boekjaar</i>
Duur in dagen	10	10	10
Aantal activiteiten kernprogrammering	336	200	467
Aantal overige activiteiten	31	25	75
Totaal aantal activiteiten	367	225	542
Totaal aantal bezoeken	74.476	69.675	31.269
Totaal aantal bezoeken kernprogrammering	69.606	65.025	28.146
Totaal aantal bezoeken overige activiteiten	4.870	4.650	3.123
Totaal aantal bezoeken	74.476	69.675	31.269
Waarvan betaalde bezoeken	11.742	19.500	10.812
Waarvan niet betaalde bezoeken	62.734	50.175	20.457

Speellijst

Titel	Gezelschap	(nederlandse) première en/of coproductie	Aantal keer	Aantal betaalde bezoeken	Aantal gratis bezoeken
From the Ashes	La Fura dels Baus	Première, coproductie	2		22.000
Machine de Cirque	Machine de Cirque		4	2.960	
Odyssee	Theater Gajes		3		7.000
Backbone	Gravity & Other Myths		2	1.414	
Surgissements	Théâtre du Centaure	NL première	4		500
Opening Wilhelminaberg	Aérosulpture & Dwaallicht	NL première	2		8.000
Celui Qui Tombe	Cie Yoann Bourgeois		2	675	
Darkness Rises	Philharmonie zuidnederland & Temko	Première, coproductie	1	101	
Storytellers	Mike Kramer & Jan Sluijsmans	Première, coproductie	3	35	
(h)ear festival	(h)ear festival		1	12	
Smalltalk	Hoge Fronten & Studio Europa	Première, coproductie	4	231	
Antifest	Panda-Nina Willems & Merlijn Huntjens	Première, coproductie	3	111	
Nachtwaken	Compagnie Covar	Première, coproductie	2	122	
Spuug van God	Willem de Bruin - Likeminds		3	206	
Pop-up muziekpodium en klankepositie	Intro in Situ	Coproductie	28		515
Rebuilding a Voice	King Sisters		3	63	
Eurydice	Celine Daemen	Coproductie	37	96	
Sister	Rover-Roshanak Morrowatian		4	98	
The Midnight Special	Just van Bommel, Laila Claessen		2	154	
Grondslag	Sharon Wesseling - 20Hertz	Première, coproductie	2	53	
Café Covar - #Plinna	Compagnie Covar & Dookie	Première, coproductie	9	79	
Pand	Pand, toneelacademie Maastricht, Schunck	Coproductie	11		500
Het Sterrehuis	Het Laagland	Première, coproductie	11	1.044	
Loop	Aracaladanza	NL première	2	394	
StokpaardPrins	4Hoog	NL première	2	157	
L'Homme Cirque	David Dimitri		4	787	
Lucht	Laika	NL première	2	216	
Impulz	Theater de Spiegel		2	141	
Film voor de jeugd	Filmhuis de Spiegel		4		350
Katakak	Katakak		9		4.500
Cie des Quatre Saisons	Compagnie des Quatre Saisons		16		1.440
Les Tortues Géantes	De Machienerie		10		480
Cultura Novacane	Cultura Novacane		1		521
Jarreau Vandal	Jarreau Vandal		1	73	108
Spiegeltentconcert	Collignon		1		900
Spiegeltentconcert	Borokov Borokov		1		550
Spiegeltentconcert	Roda da Holanda		1		200
Spiegeltentconcert	WIES		1		450

Spiegeltentconcert	Roxeanne Hazes		1		900
Spiegeltentconcert	Vlamp & Friends		1		350
Spiegeltentconcert	Shishani & Miss Catharsis		1		350
Spiegeltentconcert	Dragonfruit		1		400
Spiegeltentconcert	Moonlight Benjamin		1		500
Spiegeltentconcert	Not an Addict sing-along K's Choice		1	143	
Spiegeltentconcert	Blu Samu		1		500
Spiegeltentconcert	Matteo Myderwyk		1		40
Spiegeltentconcert	Amsterdam Klezmer Band		1		450
Concert	Front Line Assembly + Die Krupps		1	189	
Concert	JFDR x Kieran Brunt x Benjamin Glorieux		1	38	
Concert	K's Choice		1	589	
Concert	Dhafer Youssef		1	125	
Museum	Bonnenfanten pop-up museum		10		3.000
Performances	Melanie Bonajo - Bonnefanten		5		200
The Heerlen Rooftop Project			18		50
Het Genootschap meets Keith Haring	Het Genootschap		4		200
Keith Haring	Schunck Museum		10	1.032	
Pop-up Galerie	Grafiekkunst / Aimé Put-Olivier Martens - Diederik Vlayen				Nb
Picto Benelux	Boekhandel van der Velden - van Dam		11		250
Slavko Dujic ontmoet Hardy Mertens			8		250
Stefan Cools	Door de Ogen van Stefan Cools		2	18	
Beeld//Formers	De Vrolijkheid	Coproductie	9		250
Analogue Foto Safari	Mockus		9		350
Expositie	Eerlijk gezegd		9		1.100
What the Flag?!	Greylights Projects	Coproductie	10		Nb
De Natuurlijke Gids	Panda	Coproductie	1	37	
De zee zwaait terug	Merlijn Huntjens		1		50
Hier is niet...	Het genootschap ism Panda en Schunck		1		60
Klein Berlijn	Klein Berlijn	Coproductie	8		1.000
Kunstbende	Kunstbende		1		40
Dansen met Licht	Luc Lodder	Coproductie	4	9	
Wandeling Wilhelminaberg	Toon Hezemans		1		35
Film	The Kid van Charlie Chaplin		1	125	
Film	The Real Charlie Chaplin		1	65	
Openlucht cinema	Filmhuis de Spiegel		8		500
Name Him	Zina MacWilliams		8		500
D'r Juul onthulling	Stichting D'r Juul		1		300
4Feet9 LIVE	4Feet9	Coproductie	1	150	
Stadmaakweek		Coproductie	6		3.000
Stadmaakcafe		Coproductie	5		75
Stadmakersdag		Coproductie	1		20

Subtotaal			367	11.742	62.734
TOTAAL			367		74.476

De Vrolijkheid, Beeld//Formers, CN22

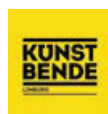
La Fura dels Baus, From the Ashes, CN22

Foto's Luc Lodder

BIJLAGEN

Bijlage 1 Overzicht Partners

SPONSORS / SUBSIDIËNTEN / PARTNERS

Bijlage 2 activiteitenverslag Cultura Nova 2021

- **OPENINGSVOORSTELLING FROM THE ASHES**
- LA FURA DELS BAUS (ESP) (op het Burg. Van Grunsvenplein – Festivalplein)
Een feniks die uit zijn as herrijst bij openingsvoorstelling 'From the Ashes'

'From the Ashes' was de titel van de grote openingsvoorstelling die het Catalaanse gezelschap La Fura dels Baus uit Barcelona speciaal voor Cultura Nova maakte. Het verhaal van onze regio werd op een moderne manier verteld met grote beeldende scènes: het ontstaan van Heerlen, de mijngeschiedenis, de donkere periode na het sluiten van de mijnen en de huidige renaissance; de opbloei van Heerlen en Parkstad. Het werd een groot openluchtspektakel waaraan ruim 100 mensen uit de regio meewerkten; breakdancers, klimmers en figuranten. Heerlen herrees letterlijk uit haar as en een grote feniks spreidde haar vleugels over het publiek! Was te zien op vrijdag 26 en zaterdag 27 augustus om 21.30 uur op het Burgemeester Van Grunsvenplein in Heerlen-Centrum. De toegang was gratis. De openingsavond bezochten 10.000 mensen de voorstelling en de tweede avond waren er 12.000 toeschouwers. L1 zond de voorstelling op de eerste avond rechtstreeks uit op televisie en via livestream.

La Fura dels Baus staat bekend om haar grootschalige theaterspektakels. De openingsvoorstelling van Cultura Nova werd door dit befaamde gezelschap in coproductie met het festival gerealiseerd. IBA-Parkstad is partner bij die realisatie. IBA rondde met Cultura Nova haar Expojaar af. Tijdens de spectaculaire openluchtvoorstelling waren tal van talenten uit de regio te zien. Breakdancers van stichting HFC Crew presenteerden een dans waarin ze op een moderne manier een ode brachten aan de mijnwerkers. Ze deden dat op muziek, die de Heerlense Audio Architect Subp Yao speciaal daarvoor gecomponeerd heeft. Dat werd een heel nieuwe versie van 'Gluck Auf'; het lijflied van de mijnwerkers. Vervolgens verbeeldde ze de voorspoed en welvaart, die de mijnen Heerlen en de regio Parkstad gebracht hebben. Ruim vijftig ervaren klimmers uit Heerlen, Parkstad en overige delen van het land werkten onder leiding van klimcoach Rachel Nilwik (5 x landstitel) mee aan een aantal spectaculaire scènes. Ze beeldde onder andere het ontstaan van Heerlen uit, de donkere periode na de mijnen, de transitie erna en de geboorte van de nieuwe tijd. Heerlen is als een feniks, die uit z'n as herrijst en door de lucht vliegt.

De Heerlense regisseuse en actrice Zorba Huisman was tijdens de voorstelling niet alleen verteller, maar ze beeldde ook 'De Ziel van Heerlen' uit. Bovendien leverde Zorba dramaturgisch advies aan de Catalaanse regisseur Pera Tantiñá en diens coregisseurs Agata Tantynia Vidal en Raúl Vargas. Een team vrijwilligers van het festival Cultura Nova werkte mee aan de voorstelling. Ze beeldde onder andere de transitie van de regio uit, ze zorgden voor de bewegingen van een gigantische pop en voor publieksbegeleiding. De Heerlense dichter en schrijver Merlijn Huntjens schreef de tekst van de voorstelling. La Fura dels Baus kwam met een heel team vanaf een week voorafgaand aan de voorstelling in Heerlen repeteren met alle betrokkenen.

- **MACHINE DE CIRQUE**
- MACHINE DE CIRQUE (CAN) (in Theater Heerlen)
"Hilarische circusslapstick met ijzingwekkende acrobatiek"

Machine de Cirque uit Canada presenteerde een knotsgekke, vrolijke circusvoorstelling voor jong en oud met veel muziek en komische stunts. Het podium leek wel een bouwplaats. Een metershoge ijzeren stelling stond pontificaal in het midden, omgeven door trapezes, fietsen, een wip en allerlei percussie-instrumenten. Met dat gereedschap zetten vier circusartiesten en een percussionist entertainment op letterlijk hoog niveau neer.

De voorstelling Machine de Cirque van het gelijknamige Canadese gezelschap zoog het publiek vanaf de eerste duizelingwekkende bijna-val van een van de acrobaten mee van ijzingwekkende spanning naar lachen tot je kaken pijn doen. Dat van het aangekondigde verhaal over vier acrobaten die overleven na de apocalyps niets is terug te zien, doet er na de eerste stunts niet meer toe. (Aldus de Theaterkrant). Het Canadese Machine de Cirque verwerkte hoge doses van duizelingwekkende acts, krachtige emoties, poëzie en veel humor in zijn vernieuwende en originele voorstellingen.

Het circusgezelschap Machine de Cirque zette een ongekende show neer, vol halsbrekende toeren en grappige circusacts. De mannen zaten vast in een wereld zonder auto's, elektriciteit en computers. Er zat maar één ding op: opnieuw beginnen met alles wat ze kunnen vinden! Ze knutselden van alles in elkaar: een steigerbuis blijkt prima te functioneren als Chinese paal en een fiets kan op allerlei (on)mogelijke manieren bereiden worden.

Machine de Cirque is een circusgezelschap uit Québec City. Het gezelschap verwerkt hoge doses van duizelingwekkende circusacts, krachtige emoties, poëzie, intelligentie en humor in zijn innovatieve en originele voorstellingen. De ingenieuze creaties van Machine de Cirque vermengen vakkundig het hoogste niveau van hedendaags circus met muzikale en theatrale voorstellingen. Machine de Cirque's unieke benadering van de circuskunstenshows raken het hart en ontroeren de geest.

Le Parisien:

"[...] the four virtuosos of Machine de cirque amaze the public in an astonishing spectacle, mixing the humor of Monty Python with surprising acrobatics, to the rhythm of a fifth multi-instrumentalist trickster."

The Boston Globe:

"[...] you'll likely find yourself wearing a goofy smile as a quartet of high-spirited circus artists and one energetic percussionist team up to deliver an inspired performance of acrobatics and broad comedy. Deze voorstelling was een coproductie van Cultura Nova i.s.m Parkstad Limburg Theaters.

Credits Machine de Cirque:

A Machine de Cirque production
 Director, co-writer and original idea : Vincent Dubé
 Co-writers, co-directors : Yohann Trépanier, Raphaël Dubé, Maxim Laurin, Ugo Dario & Frédéric Lebrasseur
 Music : Frédéric Lebrasseur
 Circus artists: Guillaume Larouche , Thibault Macé, Philippe Dupuis, Samuel Hollis , Laurent Racicot
 Musician : Frederic Lebrasseur or Steve Hamel or Olivier Forest (one musician at a time)
 Artistic advisors : Patrick Ouellet, Harold Rhéaume & Martin Genest
 Scenography advisors : Josée Bergeron-Proulx, Julie Lévesque & Amélie Trépanier
 Costume Designer : Sébastien Dionne
 Lighting Designer : Bruno Matte
 Sound Design : René Talbot
 Mechanical Engineer : David St-Onge
 Technical Direction : Patrice Guertin

- ODYSSEE
 - THEATER GAJES (NL) (Op Markt Kerkrade, Furenthela Voerendaal en Lindeplein Brunssum)
- Buitentheater*

Dankzij samenwerking van de gemeenten Voerendaal, Kerkrade en Brunssum met festival Cultura Nova trad het Nederlandse straattheatergezelschap Theater Gajes liefst drie maal op in Parkstad.

Een Grieks meeslepend verhaal over een held op zoek naar huis, vertaald naar de straat en opgevoerd in 65 minuten. Bij de gedurfde voorstelling 'Odyssee' van Theater Gajes bevond het publiek zich te midden van het spel. Met een inventief bewegend decor, acteurs op stelten en muzikanten op grote hoogte vertelde het gezelschap het eeuwenoude avontuur van Odysseus, de mythische held uit het epos van Homerus.

'Odyssee' is een beeldende en muzikale voorstelling, waarbij gebruik wordt gemaakt van grootse en innovatieve beeldende objecten en machines. Zo wordt Ithaka verbeeld door een toren met weefgetouwen en gaat Circe, de grote verleidster, op een paal 11 meter omhoog de lucht in. Het schip waarmee Odysseus de reis naar huis maakt, verplaatst zich met alle bemanningsleden erop door het publiek heen. De technische effecten zorgen voor een adembenemend spektakel.

Een ander belangrijk element in 'Odyssee' is de live muziek. De muzikanten acteren ook en worden rondgereden op fietsconstructies die soms boven het publiek uitstijgen. Alle muziek is speciaal gecomponeerd voor de voorstelling.

Als toeschouwer was men onderdeel van de voorstelling en bewoog letterlijk mee met het spektakel, dat zich afspeelde op twee niveaus. Op het grondniveau zag men de techniek, alsof je in de coulissen kijkt. En boven het hoofd ontvouwde zich de theatrale werkelijkheid waarin men zich kon verliezen.

Spel: Albert Klein Kranenburg, Nard Verdonschot, Luka Kooijmans, Christiaan Bloem, Nynke Borgman, Tabitha van den Hooff, Maarten van den Berg, Emma Janssen, Bas Verduijn Muziek: Bas Flier, Marjet Spook, Fleur Dikken

Idee & Concept: Maartje Keijzer

Regie: Maarte Keijzer & Jeroen Kriek

Muzikaal coach: Dick Hauser

Tekst: Nard Verdonschot

Decor: Douwe Hibma

Kostuums/Rekwisieten: Tessa Verbei

Lichtontwerp & Techniek: Valentijn van der Mieden,

Productie: Mette Bunskoek

- **BACKBONE**
- GRAVITY & OTHER MYTHS (AUS) (in Theater Heerlen)

'Voorbij de grenzen van het circus' schreef de Theaterkrant: Ze noemen zich brutaalweg Gravity & Other Myths (GOM) en na tachtig minuten adembenemende acrobatiek heb je de neiging ze nog gelijk te geven ook: zwaartekracht is een verzinsel van Isaac Newton. Een natuurwet die aantrekkingskracht beschrijft? Hou toch op. Voor wat het menselijk lichaam vermogen bestaat geen wetten, lijken deze Aussies te willen zeggen.

De Theaterkrant schrijft over Backbone:

"Wat GOM in Backbone (ruggengraat) laat zien grenst aan het ongelooflijke. Met het begrip acrobatiek doe je ze royaal te kort. Natuurlijk, er wordt door de lucht gevlogen en er worden menselijke torens gebouwd, maar wat de voorstelling vooral zo indrukwekkend maakt is de schijnbare achteloosheid en het volledige gebrek aan stoerdoenerij. Alsof het allemaal even vanzelfsprekend is: je staat 's ochtends op, doet wat rek- en strekoefeningen en je gaat aan het werk. En waarom zou je niet, als je driehoog staat (letterlijk: een van de vrouwen staat op het hoofd van de man onder haar die op zijn beurt weer op een andere man staat) doodleuk een dansje doen?"

In Backbone onderzoekt het Australische circusgezelschap Gravity and other Myths de verschillende percepties van wat kracht is, waar het vandaan komt, en hoe het wordt gemeten. Deze uitzinnige viering van de menselijke onderlinge verbondenheid zal de grenzen van kracht aftasten: fysiek, emotioneel, individueel en collectief. Het speelt zich af in het hier en nu. We nemen het publiek niet mee naar Verona. We staan op een podium. In een theater. Voor hun neus! Backbone is het derde werk van dit geweldige circusgezelschap. Hun laatste show A Simple Space werd een groot internationaal succes en is meer dan 700 keer opgevoerd op 98 festivals en in theaters in 29 landen.

Een glorieuze stroom van actie en reactie ... De acrobatiek is welsprekend en sensationeel, vol originele wendingen die een nieuwe taal laten spreken.

-The Advertiser ★★★★★

Magnetische wereldpremière, een perfecte combinatie van geldigheid, durf en gevaar ... De pure kracht van lichaam en karakter die nodig is om deze uitzinnige voorstelling tot een goed einde te brengen, toont een discipline en kameraadschap die zelden op het toneel te zien is. Gewoon een genot om naar te kijken.

-Limelight Magazine ★★★★★

Circus, zoals je het nog nooit gezien hebt, tot aan zijn conceptuele en cerebrale grenzen. Een genre tartend, tot nadenken stemmend, visueel extravaganza... zo intens mooi dat het je trots maakt mens te zijn.

-InDaily

De opwindende van circus op zijn best gecombineerd met de gratie en choreografische lijn van dans, en de magische onderstromen van goed theater.

-The Sydney Morning Herald ★★★★★

Backbone was een coproductie i.s.m. Parkstad Limburg Theaters.

Credits:

Creative team: Martin Schreiber, Lachlan Binns, Jascha Boyce, JacobRandell, Lewie West, Lewis Rankin, Joanne Curry, Mieke Lizotte, Lachlan Harper, Jackson Manson

Composers: Elliot Zoerner and Shenton Gregory

Director: Darcy Grant

Stage & Lighting Designer: Geoff Cobham

Creative Associate: Triton Tunis-Mitchell

- **SURGISSEMENTS**
- THÉÂTRE DU CENTAURE (FR) (door het centrum van Heerlen)

Soms doen wezens uit de mythologie hun intrede in de echte wereld; in alledaagse ruimtes, waar ze niet verwacht worden. Dus wees op je hoede, want voor je het weet sta je oog in oog met een verschijning van half-mens, half-paard. De optredens van Théâtre du Centaure waren onverwacht, spectaculair en magisch. Op donderdag 1 en vrijdag 2 september maakten ze een aantal tours door Heerlen-Centrum. De centaur kon men verrassen op de hoek van een straat, op een plein of in een tuin... Het beeld van half-man, half-paard is bijna onwerkelijk. Voorbijgangers waren verbijsterd. Het geroezemoes zwelde aan. Sommige mensen riepen naar dit vreemde wezen, anderen probeerden de nek of de flank van het dier te strelen. Manolo, de mannelijke centaur, leidde beveiligers om de tuin door een krant te lezen. Soms keek hij op zijn horloge en ging hij in gesprek met een reiziger over de dienstregeling van een trein. Dan vertrok de centaur onder de ontroerde blikken van de voorbijgangers, die zich deze verschijning zullen herinneren als een onverwacht intermezzo in hun dag. Met de performance Surgissements verkende Manolo van Théâtre du Centaure nieuwe artistieke wegen buiten de gebruikelijke theaters. Door in te grijpen in de openbare ruimte transformeerde Théâtre du Centaure de werkelijkheid. De verschillende korte optredens van Surgissements gaven het alledaagse leven een magische, poëtische kleur, veranderden het perspectief van onze blik en onze gewoonten.

- **OPENING WILHELMINABERG LANDGRAAF**
- COMPAGNIE DWAALLICHT (BE) EN AÉROSCULPTURE (FR)

Feeëriële sfeer op de berg

Twee gezelschappen zorgden voor een bijzondere sfeer bij de Wilhelminaberg in Landgraaf. Aérosculpture uit Frankrijk zorgde voor roterende lichtobjecten en zwevende vogels (zeemeeuwen) die vanbinnen verlicht waren en Compagnie Dwaallicht uit België liet tientallen kleine lampjes branden in objecten van bamboe. Samen zorgden ze voor een feeëriële sfeer op de voormalige mijnberg. Sinds 2013 maakt Compagnie Dwaallicht lichtinstallaties en lichtdecoraties op allerlei evenementen in binnen- en buitenland. Eén van hun succesvolle installaties is een meccano van bamboepalen waarmee oneindig veel verschillende ruimtelijke vormen kunnen gemaakt worden, steeds gebaseerd op driehoeken. In elke driehoek past een zeshoekige doek en heel het kunstwerk wordt van binnenuit verlicht.

Jean-Pierre David van Aérosculpture is gefascineerd door luchtschepen en het idee van zweven in de lucht. Sinds het midden van de jaren negentig ontwerpt hij allerlei opblaasbare objecten die hij tot leven brengt in lichtinstallaties en lichtshows. In Landgraaf presenteerde hij daarnaast FloWeЯ PoWeЯ, een assemblage van digitale technologie en elektromechanica die licht, snelheid en transparantie onderzoekt. Onderliggende thematieken zijn: de functie van de berg, de mijngeschiedenis, de jaren na de sluiting en de nieuwe betekenissen die we geven aan oude bestemmingen, de weg vooruit en een venster naar de toekomst. In het kader van IBA Parkstad is bovenop de Wilhelminaberg een lichtkunstwerk van de Nederlandse kunstenaar Har Hollands gerealiseerd. Lichtkunstenaar Har Hollands noemt zijn werk een 'Berg van licht'. Daarnaast werd ook aandacht besteed aan de top, de trap (508 treden!) en de aanlanding, die opnieuw ingericht zijn.

- Albert Camus: 'Sisyphus is sterker dan zijn rotsblok!'

Het beeld van de berg roept metaforen op als bij de Griekse mythe van Sisyphus, die als straf van de goden een zware steen de berg op moet zeulen en telkens als ie bijna boven is dondert de steen weer naar beneden, zodat Sisyphus steeds weer van vooraf aan moet beginnen. De Franse filosoof Albert Camus zet Sisyphus neer als een grote held, die telkens als de steen weer naar beneden rolt, weer heel even tijd heeft om zich ervan bewust te zijn dat hij sterker is dan zijn rotsblok! En zo zijn de mensen uit Parkstad; ze hebben veel kracht en zijn sterker dan ze soms zelf denken. Het is een opdracht aan ieder van ons, om bijdragen te leveren aan een bewustwordingsproces, zodat dit zelfbeeld in Parkstad kantelt.

De Wilhelminaberg vormt de centrale plek in vele ontwikkelingen op toeristisch gebied in Parkstad Limburg. Op de flank van de Wilhelminaberg vind je een indoorskibaan en de langste trap van Nederland. De trap voert naar de top van de Wilhelminaberg, hierop wordt ook veel gesport. Vanaf de Top van de Wilhelminaberg heb je een wijds uitzicht over de gehele regio. Onderaan de berg ligt Megaland, een groot terrein waar het jaarlijkse Pinkpop festival wordt gehouden. Iets verder weg gelegen liggen Mondo Verde, Kasteel Strijthagen en in Kerkrade Gaia-Zoo. De gemeente Landgraaf en IBA Parkstad hebben contact gezocht met Cultura Nova om bij de opening samen te werken.

- **CELUI QUI TOMBE**
- COMPAGNIE YOANN BOURGEOIS (FR) (in Theater Heerlen)

Yoann Bourgeois is dé ster van modern circus en nam het publiek mee op een bloedstollend avontuur in *Celui qui tombe*. Yoann Bourgeois presenteerde met zijn Franse gezelschap een circus-dansvoorstelling op een enorme schommel waarmee ze gevaarlijke en haast onmogelijke toeren uithaalden.

Yoann Bourgeois is een wereldwijde ster in de circus- en theaterwereld! Deze Fransman is acrobaat, jongleur, choreograaf én danser, en hij leverde met zijn gezelschap Compagnie Yoan Bourgeois een boeiende voorstelling waarbij het publiek op het puntje van zijn stoel zat.

Bloedstollende show *Celui qui tombe*;

Wie denkt dat circus een beetje duf is, loopt hopeloos achter! Kijk maar eens naar *Celui qui tombe* van Compagnie Yoann Bourgeois; een bloedstollende show vol dans en acrobatische toeren die het helemaal van nú maken. Het laat zich dan ook wel omschrijven als 'modern circus': een frisse combinatie van balanceren, klimmen, hangen en razendsnel bewegen, zowel solo als in paren. De circusartiesten en -dansers, hangen, springen, lopen en rennen op een grote houten vloer, die ronddraait, stijgt en daalt, rond-tolt, kantelt en swingt als een enorme schommel. Het is voortdurend balanceren op een dunne lijn van beweging, gewicht en zwaartekracht. Spanning gegarandeerd!

Het is een prachtige voorstelling, die toegankelijk is en licht blijft en tegelijkertijd ruimte schept om de complexiteit van de bewegende mens te overdenken.

Credits:

Concept, choreografie en scenografie: Yoann Bourgeois

Artistiek assistent: Marie Fonte

Dansers: Marie Bourgeois, Julien Cramillet, Kerem Gelebek, Jean-Yves Phuong, Sarah Silverblatt-Buser

Productie: CCN2 – Centre chorégraphique national de Grenoble

Coproductie: Cie Yoann Bourgeois – MC2: Grenoble – Biennale de la danse de Lyon – Théâtre de la Ville, Paris – Maison de la Culture de Bourges – L'hippodrome, Scène Nationale de Douai – Le Manège de Reims, Scène Nationale – Le Parvis, Scène Nationale de Tarbes Pyrénées – Théâtre du Vellein – La brèche, Pôle national des arts du cirque de Basse-Normandie / Cherbourg-Octeville et Théâtre National de Bretagne-Rennes

Foto: Géraldine Aresteanu

- **DARKNESS RISES**
- PHILHARMONIE ZUIDNEDERLAND & TEMKO (NL) (in Theater Heerlen)

Op 22 januari 2003 had NASA voor het laatst contact met de ruimtesonde Pioneer 10, een ruimtesonde die in 1972 werd gelanceerd. Deze transmissie werd verzonden over een afstand van maar liefst 8 miljard kilometer. Componist en gitarist Aart Strootman zette de dataset van de ruimtesonde in muziek voor philharmonie zuidnederland en zijn ensemble TEMKO. Het contact van de Pioneer 10 met de aarde

viel weg, maar de wereld draaide door. Tijdens Cultura Nova ging een nieuwe versie van dit project in wereldpremière. Strootman voegde een nieuw muzikaal hoofdstuk geïnspireerd op recente wereldwijde gebeurtenissen toe aan zijn muzikale tijdslijn. Darkness Rises werd visueel versterkt met ruimtebeelden van de Pioneer 10 gemaakt door cineast Dries Alkemade.

Dirigent Michiel Delanghe

Ensemble TEMKO

Film Dries Alkemade

Aart Strootman Darkness Rises

Darkness Rises was een coproductie i.s.m. Parkstad Limburg Theater en philharmonie zuidnederland.

- **STORYTELLERS**

- MIKE KRAMER EN JAN SLUIJSMANS (NL) (in Jongeren centrum Outpoet)

Elke voorstelling vertelde een nieuw verhaal.

Storytellers verhaalde op zeer intieme wijze over de origine van de 'moderne' mens; het startpunt dat in de academische wereld als hypothese wordt omschreven als 'the missing link'. De teksten waren veelal monologen, op zich staande verhalen en/of anekdotes. Maar kloppen deze wel? Moet het geheel eigenlijk geen dialoog zijn, waarbij de luisteraar zelf moet zoeken naar de context?

Afwisselend op de achter- en voorgrond ondersteunden geluid en muziek de teksten; van subtiel tot extreem elektronisch of live gespeeld met akoestische instrumenten. Visueel werd kracht bijgezet door middel van donkerte, dan weer subtiel wit licht en stroboscopen, al dan niet verzengd in een dikke laag rook. Het geheel werd uitgevoerd volgens de 'cut-up'-techniek van auteur Brion Gysin, die later door William S. Burroughs verder is ontwikkeld en bekend is geworden. Hierbij wordt een bestaande verhaallijn opgedeeld en ontstaat door een nieuwe rangschikking een ander verhaal. Elke voorstelling was hierdoor uniek. Storytellers werd live ondersteund door lokale muzikanten.

OVER MIKE EN JAN

Mike Kramer is geluidskunstenaar, field recordist en componist, artistiek leider van (h)ear en programmamaker bij de Concertzender. Hij maakt concertregistraties voor radio-uitzending en is daarnaast onder namen als Core Shift en CS² als producer actief binnen het Ambient/Techno genre.

Jan Sluijsmans is componist van Experimental, Drone, Soundscape, Jazz Noir en neoklassieke muziek.

- **(H)EAR FESTIVAL 2022**

- Diverse geluidskunstenaars (in de kapel van het Savelbergklooster)

Avontuurlijk geluid uit de Lage Landen.

(h)ear festival bood een actueel overzicht uit het rijk der klanken. De 2022-editie bood tal van geluidskunstenaars die optimaal weten te reflecteren tussen het verleden en de toekomst.

Het programma toonde een fantastische affiche met artiesten uit voornamelijk België. Onze landsburen hebben dan ook een rijke traditie binnen het veld van experimenteel en avontuurlijk klankonderzoek. Een aantal van hen is terug te vinden op de onlangs uitgebrachte DVD '10xOPEN', met daarop exclusieve audio- en videowerken. Tijdens het festival werd deze release extra onder de aandacht gebracht. Uitzondering in het programma zijn uw gastheer en de Oostenrijkse Mia Zabelka. Zij worden beide echter door hun Belgische collega's geprezen om hun kwaliteiten.

Floris Vanhoof en Mia Zabelka zijn inmiddels geen onbekende namen bij Europese festivalorganisaties waar avontuur, experiment en innovatie hoog in het vaandel staan. Festivals als het Belgische Meakusma of Rewire in Den Haag stonden al eerder te popelen hun op de agenda te plaatsen. Zo staat Zabelka, van oorsprong violiste, bekend om haar gebruik van artificiële intelligentiesoftware tijdens haar uitvoeringen.

Kris Vanderstraeten verzorgde een bijzonder optreden op drums, gitaar en objecten, geheel in de sfeer van vrije improvisatie. Jean D.L. en P-Art begaf zich meer op het improvisatievlak waar geluid in de ruimte een belangrijke factor speelt.

Baudouin Oosterlynck bood een bijzonder overzicht van de door hem zelf ontworpen instrumenten en klankobjecten en bood de bezoekers de gelegenheid deze uit te proberen.

daniel duchamP verraste vriend en vijand met zijn wel heel bijzondere aanpak en beheersing van zijn elektronische instrumenten. En tenslotte speelde uw gastheer op verzoek van de artiesten eveneens een elektronica set

(h)ear is een stichting die zich richt op klankkunst en experimentele muziek en zich inzet tot dialoog met andere kunst disciplines om te creëren en te stimuleren. (h)ear organiseert concerten, performances, workshops, lezingen en cureert tentoonstellingen over geluidskunst.

2022 markeerde het jaar van de twaalfde samenwerking met Cultura Nova.

- lineup

daniel duchamP

Floris Vanhoof

P-Art (Paul Timmermans)

Baudouin Oosterlynck

Kris Vanderstraeten

Jean D.L.

- special guests

Mia Zabelka

Mike Kramer

- **SMALLTALK – HEERLEN** (op het Ungarnplaz in Aken en op het Tempsplein in Heerlen)
- **HOGE FRONTEN (NL) EN STUDIO EUROPA MAASTRICHT IN COPRODUCTIE MET CULTURA NOVA**

EEN THEATRALE ONTMOETINGSREIS TUSSEN HET TEMPSPLEIN (HEERLEN) EN DE UNGARNPLATZ (AKEN).

Twee pleinen, in twee steden en twee landen. Nog geen twintig kilometer van elkaar vandaan. Toch voelt de afstand veel groter. Het publiek werd meegenomen op reis, te voet en in een bus, de grens over. Ze beleefden het alledaagse leven rondom deze pleinen, opgetekend door drie bekende schrijvers. Ze luisterden naar een speciaal geschreven lied, liepen rond en luisterden naar verhalen over de bewoners via een koptelefoon. Waarin verschillen ze van elkaar? Welke overeenkomsten kun je ontdekken? En waar vinden we Europa in dit verhaal?

- **EEN FLITSBEZOEK MET EEN HAPJE EN EEN DRANKJE**

In een flitsbezoek werd het publiek meegenomen, diep de buurten in. Daar waar je normaal niet snel komt. Door grenzen te verleggen raakte het publiek in contact met anderen. Taalbarrières werden overbrugd. Kleine gesprekken werden gevoerd. Deze theatrale ontmoetingsreis was een 'ode aan smalltalk', een eerbetoon aan de ontmoeting van verschillende werelden.

- **CREDITS**

- concept/regie: Lieke Benders
- regieassistent: Saskia de Haas
- schrijvers: Jibbe Willems, Joke van Leeuwen en Willi Achten
- muzikanten/componisten: Jolle Roelofs, Eddie Pidancet en Goya van der Heyden
- dramaturgie: Peter Anthonissen
- verslaglegging Europese samenwerking: Job Zomerplaag

Met medewerking van en met dank aan alle mensen op en rond het Tempsplein in Heerlen en de Ungarnplatz in Aken, Quynh Hoa en Zollmuseum Friedrichs.

Partners:

Smalltalk is een grensoverschrijdend Europees locatietheaterproject van Hoge Fronten en Studio Europa Maastricht in co-productie met Cultura Nova. Studio Europa Maastricht is een expertisecentrum voor Europa-gerelateerd debat en onderzoek.

- **ANTIFEST 2**
- PANDA COLLECTIEF (NL) (in een leegstaande winkel op het Maanplein)

Een ludieke handleiding voor Heerlen en Heerlenaren om te dealen met elke vorm van crisis. In 2018 maakte PANDA de voorstelling Antifest. Een ludieke handleiding voor Heerlen, om te dealen met haar staat van crisis en hoe de Heerlenaar zich aan het eigen haar uit het moeras kan trekken. In 2022 kwam er een vervolg. Over omgaan met een ander soort crisis; een in jezelf. Er zijn tenslotte weinig mensen die daar tijdens deze of gene lockdown niet in gevallen zijn... PANDA in elk geval wel. Wat als een persoonlijke crisis te groot, of te onverwacht is? Wat als je niet kan omgaan met de plotselinge of naderende dood van jezelf of een ander? Wat als je jezelf niet aan de haren uit het moeras kan trekken en er juist steeds dieper en dieper wegzakt? En wat als dat niet eens zo onbehaaglijk voelt? Wat is daar, op de bodem, allemaal te vinden?

CREDITS

Concept en uitvoering: Merlijn Huntjens en Nina Willems
 Tekst: Merlijn Huntjens
 Muziek: Reggy van Bakel
 PR-beeld: Pascal Moors
 Coproductie: PANDA collectief en Cultura Nova
 Met dank aan Weller

- **NACHTWAKEN**
- COMPAGNIE COVAR (NL) (in Theater Kerkrade)

In de voorstelling 'Nachtwaken' namen zeven meisjes het publiek mee door hun huis waar op iedere plek een herinnering ligt. Ze vertelden over hun broer, hun vader en moeder. Over hun normale leven. Ze dragen een geheim met zich mee. Een gebeurtenis die dat normale leven heeft stopgezet.

'Nachtwaken' was een tweeluik. Als eerste is het een theaterbewerking van het korte verhaal 'Esther in de nacht' van A.M. Holmes. Daarin spreekt een moeder (gespeeld door Els Roobroeck) over haar zoon die een ernstig auto-ongeluk heeft gehad. Hij ligt in coma en wordt door machines in leven gehouden.

Daarnaast was 'Nachtwaken' een muziektheatervoorstelling voor jongeren, gespeeld door zeven studenten van de Acteursopleiding van Vista College. In de regie van Els Roobroeck, die ook de rol van de moeder op zich neemt. Beide delen van het tweeluik worden geflankeerd door de muzikale compositie van de Vlaamse componist en muzikant Kwinten Mordijck.

'Nachtwaken' was een coproductie tussen COVAR en Cultura Nova en werd mede mogelijk gemaakt door Provincie Limburg, Lirafonds, Prins Bernhard Cultuurfonds en stichting Zabawas.

Credits:

Spel Juul Bergmeijer, Meike Brouwers, Adelaide Kashari, Charlotte Raes, Els Roobroeck, Annelly Schoonderwoerd, Jolijn Stam, Zoya Vranovsky
 Concept en regie Els Roobroeck
 Tekst A.M. Holmes, Els Roobroeck
 Compositie en muziek Kwinten Mordijck
 Scenografie Erki de Vries
 Kostuums Ben van Buuren
 Outside Eye Michel Sluysmans (TG Maastricht)
 Productie: Sarah-Faye Lombré
 Zakelijke Leiding: Carla Leurs
 Coproductie: Covar en Cultura Nova

- **SPUUG VAN GOD**
- WILLEM DE BRUIN / LIKEMINDS (NL) (in de tuin van het klooster Huize Op De Berg)

Een voorstelling van Willem de Bruin over identiteit, familie en anders zijn in een oer-Hollands dorp.

Spuug van God

Mijn naam is Willem Arnold de Bruin.

Ik bezit dezelfde initialen als onze koning.

De kleur van onze achternamen vertelt het contrast tussen ons.

Mijn moeder is Nederlands en mijn vader komt van Curaçao.

Ik voel me geen van beide.

Willem de Bruin confronteerde ons met de vraag wat het betekent om als gekleurde jongen op te groeien in een oer-Hollands dorp in de polder. Hij viel in heel veel identiteiten uit elkaar, identiteiten die hij niet bij elkaar krijgt. Van Willem zijn er veel versies. Hij is niet anders gewend dan zich aan te passen aan de situatie. Voor elk gezelschap filtert hij een stukje Willem weg of voegt de juiste elementen toe. Van zijn vader heeft hij geleerd te lachen naar de wereld. Wat van binnen zit, binnen te houden. Aanpassen, daar is Willem een kei in.

Een kameleon verandert van kleur, maar is nog steeds een kameleon.

Willem komt ook in verschillende kleuren.

Maar wie Willem is weet niemand.

Zelfs Willem niet.

OVER WILLEM DE BRUIN

Willem de Bruin (1985) is muzikant en acteur, onder andere bekend van The Opposites. In 2018 bracht hij zijn zeer lovend ontvangen soloalbum Man in nood uit en in datzelfde jaar maakte hij ook zijn speelfilmdebuut in Catacombe. Bij Likeminds maakt Willem nu zijn eerste theatervoorstelling Spuug van God.

OVER LIKEMINDS

Likeminds is een grootstedelijke ontwikkelplek voor meerstemmige theatermakers uit verschillende disciplines. Hierbij is artistieke diversiteit het uitgangspunt. De grote gemene deler van makers en voorstellingen is eigenzinnig, fluïde, divers, activistisch, rafelig en kwetsbaar. Daarnaast leidt Likeminds Factory jongeren op tot autonoom theatermaker.

De voorstelling werd gepresenteerd door Cultura Nova i.s.m. Parkstad Limburg Theaters.

CREDITS

Concept, tekst, spel Willem de Bruin

Regie Eva Line de Boer

Vormgeving Theun Mosk (Ruimtetijd)

Muziek Willem de Bruin, Morien van der Tang, Stephan Boers, Jheyner Argote

Dramaturgie Liet Lenshoek

Geluidsonwerp Harpo 't Hart

Bouw decor Merijn Versnel

Technische productie Robin Kiezebrink

Assistent vormgeving Maarten van Burken

Art Buying Malvin Wix

Fotografie Gilleam Trapenberg, Milan van Dril

Styling Imruh Asha

Kostuum Botter

Met dank aan Koos Groenendijk, Rik Kroef, Tim Vermeulen, Toon Rooijmans, Noortje van den Eijnde, Jules Fransen, Duncan Kuipéri, Jessica Ridderhof, Annet Malherbe, Mohamed Yusuf Boss, Anneke Rietbergen & Percy de Bruin, de Lenferinkgroep en de Kleine Zusters van de heilige Joseph

Met grote dank aan Jarrod Francisco

- **POP-UP MUZIEKPODIUM EN KLANKKUNSTEXPOSITIE**

- INTRO IN SITU (NL) (in de tijdelijke studio in een leegstaand pand op de Akerstraat in Heerlen centrum)

Publiek kon zich laten meevoeren door (nu nog) onbekend muzikaal talent met een rijkdom aan multidisciplinaire verhalen. Het ontdekte werelden waarin traditionele, inheemse muziek naast pop staat, beeldende kunst deel uitmaakt van de performance, en visuals en elektronische ambient scapes samengaan met klassieke muziek. Tijdens Cultura Nova 2022 presenteerde Intro in Situ, productiehuis voor pioniers van klank en muziek, negen dagen lang het werk van vijftien jonge makers.

Hun composities vonden na twee jaar corona eindelijk het licht: werken die ontstaan zijn uit de fascinatie voor het begrip 'tijd', of geïnspireerd zijn door klimaatverandering, of waarin onder andere gebruik wordt gemaakt van geluiden uit verschillende culturen in Mexico en Brazilië. Ons pop-up podium en de doorlopende installaties in onze klankkunstexpositie waren te bezoeken van zaterdag 27 augustus t/m zondag 4 september.

- **CONCERTPROGRAMMA**

Zaterdag 27 augustus 15:00 – Pensive Vivifier

Zaterdag 27 augustus 20:30 – Pensive Vivifier

Zondag 28 augustus 15:00 – Aura Bouw & Sjors van der Mark

Maandag 29 augustus 20:30 – Triana y Luca

Dinsdag 30 augustus 20:30 – Difference and Repetition

Woensdag 31 augustus 20:30 – .FREE TREES.

Donderdag 1 september 20:30 – Mathilde Nobel

Vrijdag 2 september 20:30 – Marthe Koning

Zaterdag 3 september 15:00 – Germaine Sijstermans

Zaterdag 3 september 20:30 – Katharina Pfeifer

Zondag 4 september 15:00 – Marieke van de Ven

- **EXPOSITIE**

Doorlopend te bezoeken klankkunst en videokunst, van Pensive Vivifier, Marieke van de Ven, Goya van der Heyden en Christy Westhovens.

- **REBUILDING A VOICE**

- KING SISTERS / VIA ZUID (NL) (in Cultuurhuis Heerlen)

"Rebuilding a Voice is een fascinerend a-capella-theaterconcert waarin het spanningsveld tussen uniformiteit en het individu centraal staat" – Theaterkrant
King Sisters – Rebuilding a Voice

In 'Rebuilding a Voice' deconstrueerden drie zussen de stem, op zoek naar meerstemmigheid. Via klank en fysiek spel braken de King Sisters nieuwe vormen open, geïnspireerd door hedendaagse muziekgenres, van klassiek, jazz tot pop. Zo legden ze de veelkleurigheid van de menselijke stem bloot. Met hun voorstellingen begeven King Sisters zich op het snijvlak van concert en performance. Hun muzikale chemie valt naadloos samen met hun zussen-dynamiek. Een monoloog wordt onderbroken door een zangstuk, een zangstuk onderuitgehaald door een performance. Centraal staat het onderzoek naar het individu te midden van het collectief. In 'Rebuilding a Voice' grijpen de King Sisters de vrouwelijke stem bij de lurven, ontkrachten ze de prestatie maatschappij en bevragen ze de vrijheid van een underground cultuur. Is het mogelijk je eigen stem te hebben binnen een bestaande mal? Vanuit een scala aan transformaties doen ze een voorstel voor een utopische, meerstemmige maatschappij. De King Sisters maakten eerder *Song of the Sisters* (2018) en *Talking Songs* (20/21). Naast hun collectieve werk maken de zussen ook individueel werk: Joske als actrice en theatermaker, Annelie als vocalist en componist en Marthe als beeldend kunstenaar en performer. In hun collectieve werk is de stem de verbindende factor.

Credits

Tekst/spel/muziek/concept: Joske, Annelie en Marthe Koning

Eindregie: Jessie L'Herminez

Dramaturgie: Elowise Vandenbroecke

Componist: Janne Piksen
 Kostuum: Akelei Loos
 Licht en geluidsontwerp: Neal Groot
 In samenwerking met Festival Cement en VIA ZUID.

- **EURYDICE, EEN AFDALING IN ONEINDIGHEID** Virtual Reality Opera
- CELINE DAEMEN / VIA ZUID (in Theater Heerlen)

We mijmeren al eeuwen over de oneindigheid van onze ziel, die ons lichaam na de dood als een tijdelijke huls achterlaat en blijft ronddolen, reïncarneert of in een hemel geniet van het eeuwige leven. Sinds kort is daar een nieuw geloof bijgekomen: met behulp van artificiële intelligentie zouden we onze geest als het ware kunnen uploaden.

'Eurydice, een afdaling in oneindigheid' was een Virtual Reality opera, waarin je je als toeschouwer onderdompelde. Een hypnotiserende en individuele reis, geïnspireerd op de aloude mythe van Orpheus en Eurydice. Een strijd tussen de stoffelijke wereld en de eeuwigheid, waarin tijd vervaagt en de wetten van ruimte komen te vervallen. Waar hoor jij thuis? Tussen dolende, lichaamloze zielen of toch met je voeten in de klei?

Regisseur Celine Daemen ziet zichzelf als een maker van 'transdisciplinair werk', waarbij de gecombineerde disciplines samen tot een nieuw medium leiden en nieuwe werelden verbeelden. Ze daagde het publiek uit een VR-bril op te zetten en te verdwalen in een doolhof van gangen, ruïnes en balustrades, waarachter zich duizelingwekkende dieptes en vergezichten openen. Nieuwsgierigheid is het beste kompas in deze fascinerende tussenruimte vol VR, poëzie en betoverende muziek. Deze VR opera werd ontwikkeld binnen de Nieuwe Makers regeling van Fonds Podiumkunsten in samenwerking met Silbersee en VIA ZUID.

Credits

Concept en regie: Celine Daemen
 Compositie: Kate Moore
 Sound design: Wouter Snoei
 Virtual Art Direction: Aron Fels
 Libretto: Charlotte Van den Broeck
 Zang: Sterre Konijn
 Vormgeving fysieke ruimte: Scott Robin Jun
 Modelbouw assets: Yannick Verweij
 Assistent VR vormgeving: Eline Oppewal
 Vertaling ondertiteling: David McKay
 Productie: Silbersee
 Muzikale dramaturgie: Romain Bischoff
 Zakelijk leiding: Katrien Sitters
 Uitvoerend producent: Dominique Slegers
 Assistent productie, tourmanager en host: Isha Plug
 PR: Imke van Herk
 Verkoop: Jimmy-Pierre de Graaf
 Coproductie: VIA ZUID en Cultura Nova

- **SISTER**
- ROSHANAK MORROWATIAN - ROVER / VIA ZUID (in de kapel van het Savelbergklooster)
Een meditatieve performance als ode aan gevluchte kinderen

Choreograaf Roshanak Morrowatian (Iran, 1989) presenteerde haar performance 'Sister' in de kapel van het Savelbergklooster, waar vroeger de De Kleine Zusters van de Heilige Joseph waren gevestigd. Hun lijfspreuk was 'helpen waar niemand helpt'. 'Sister' sluit daar op aan door op een meditatieve manier stil te staan bij het lot van kinderen uit oorlogsgebieden en plekken van politieke en sociale onrust.

Een levensgrote waxsculptuur van een smeltend meisje staat symbool voor aanpassingsvermogen en verlies van kinderlijke onschuld. Het transformerende beeld en de omringende sound- en videoscape zorgde ervoor dat het publiek naar binnen keerde, naar een gevoel van solidariteit met de miljoenen kinderen die wereldwijd op de vlucht zijn vanwege conflicten of geweld. Ze hebben hun huis, familie en alles wat vertrouwd was achtergelaten.

'Sister' creëerde een intieme ontmoeting met één meisje, één kind. Het gaf woorden als vluchteling en immigrant een gezicht. Achter de mooie glimlach ligt een zee van trauma en verlies, die enorme buigzaamheid en transformatiekracht vraagt om te overleven. Choreografisch verkent dit werk de onvoorspelbare bewegingskwaliteit van smelten. Waar onze maatschappij soliditeit gelijk lijkt te stellen aan kracht, laat smelten juist telkens nieuwe vormen toe.

Hide & Seek Extra expositie

In het Savelbergklooster was ook de fototentoonstelling 'Hide & Seek' van beeldend kunstenaar Afagh Morrowatian te zien, een samenwerking tussen dans en fotografie. De tentoonstelling omhulde het verlangen naar een thuis en naar geborgenheid vanuit het ontheemde lichaam van een kind. Geïnspireerd door de thema's van Roshanak Morrowatian's dansvoorstelling 'Kites' en de performance 'Sister', gebruikte Afagh Morrowatian het spel verstoppertje als concept en leidraad voor haar foto's; verstoppertje en zoeken om te overleven.

Credits

Concept en regie: Roshanak Morrowatian

Samenwerkingspartner: Mami Izumi

Productie/design/set: Julina Vanille Bezold en Fabian von Spreckelsen

Video: Laisvie Andrea Ochoa Gaevska

Lichtontwerp: Jean-Lou Caglar

Geluid: Rutger Zuydervelt

Productie: Rover

Fotograaf: Joris Hilterman

Coproductie: Nederlands Dansdagen, schrit_tmacher Festival, SALLY Dansgezelschap Maastricht en VIA ZUID. Met steun van: Prins Bernhard Cultuurfonds, VSBfonds, Brand Cultuurfonds, Elisabeth Strouven Fonds, We Are Public Fonds en NORMA Corona fonds

- **THE MIDNIGHT SPECIAL**
- JUST VAN BOMMEL, LAILA CLAESSEN EN LIEKE VAN DER VEGT / VIA ZUID (bij de Weltevrijver)

Als de schemering het bos in kruipt en de avond valt, beginnen de dingen te veranderen. Koplampen werpen lange schaduwen tussen de bomen. Wacht... stond daar nou iemand op de weg? De ontvangst van de radio verzwakt, er zit ruis op de zender. Een vrouw grijnst dubbelzinnig. Een vreemde ontmoeting wringt met alles wat je dacht te weten over het donker.

THE MIDNIGHT SPECIAL is een beeldende, performatieve locatievoorstelling over de duisternis, geïnspireerd op sprookjes, mythen en ander werk van kunstenaars die obscuriteit romantiseren. Just van Bommel, Laila Claessen en Lieke van der Vegt onderzochten welke kenmerken 'angst' met zich meedraagt en hoe universeel deze angsten zijn.

OVER DE MAKERS

Laila Claessen maakt theater, film en installaties zowel solo als in collectief verband. Vaak met tekst als basis creëert ze associatieve beelden in een vormelijke wereld. Ze werkt vanuit de duisternis en duikt graag in de tragiek van het mens zijn. Verbeelding versmelt met zelfbewustzijn en vormt zich tot een cute but creepy, maar vooral ontwapenende mash-up. Gehuld in een mix van zwarte humor, kinderlijke filosofie en metaforen die zichzelf in hele kromme bochten wringen op zoek naar betekenis, maakt ze gebruik van fantasie als een haast tastbaar materiaal.

Lieke van der Vegt (Ommen, 1997) is in 2020 afgestudeerd als performer aan de Toneelacademie Maastricht. Als beginnend performancekunstenaar en theatermaker, noemt ze zichzelf graag de

tovenares van de verbeelding. Ze balanceert op de grenzen van ervaringstheater en beeldende kunst, tussen theatraal en museaal in. Haar werk ontstaat vanuit een speelse verwondering en nieuwgierigheid naar de wereld. Met de slimheid en muzikaliteit van vorm, ritme en licht, transformeert ze een ruimte tot een betekenisvolle beleving. Ze werkt vanuit een verlangen om de toeschouwer een virtuoze ervaring mee te geven en zoekt naar een vertaling van onze authentieke, onversneden binnenwerelden. De 'magie' die daar schuilt, wil ze vangen.

Just van Bommel (Groningen, 1999) studeert in 2022 af aan de Toneelacademie Maastricht. Zijn werk komt vaak voort uit een ergernis of fascinatie voor gevestigde normen. Hij/ ik maakte veel (licht-ironisch) werk rond grote onderwerpen, de liefde en (mijn angst voor) de dood zijn mijn lievelings. Via die overkoepelende thema's maak ik zo oprecht mogelijke, over-dramatische, vaak mega persoonlijke maar ook mega gestileerde showtjes, die graag spectaculairder hadden willen zijn. Door mezelf niet te serieus te nemen in mijn megalomane inhoud en vorm, probeer ik dingen te maken waar je een beetje om kan huilen en een beetje om kan lachen.

CREDITS

- Lieke van der Vegt, Laila Claessen, Just van Bommel – Performance
- Bauke Moerman, Mauro Casarini – Sound design
- Annee Seders – Production manager
- Thomas Dudkiewicz – Artistic coach
- Nine van Weert – Costume design
- Bas de Brouwer – Poster photography
- Hannes Schievink – Poster design

Samen met partners als Cultura Nova biedt VIA ZUID talentvolle makers de kans de wereld te verrassen en verrijken met hun voorstellingen en projecten. Op Cultura Nova 2022 presenteerden ook VIA ZUID-makers Celine Daemen, King Sisters en Roshanak Morrowatian hun nieuwste werk.

- **GRONDSLAG**
- SHARON WESSELING / 20HERTZ COMPAGNIE (in Cultuurhuis Heerlen)

Urban dansstijlen versmelten met het mijnverleden van Heerlen.

Hoe ben jij geworden wie je bent? Voor de dansers van 20Hertz Company was het moment dat zij verliefd werden op een bepaalde dansstijl heel belangrijk: dit was het begin van een professionele danscarrière. Voor Heerlen was een veel groter moment tekenend: de bouw van de kolonmijnen die de complete stad hebben gevormd.

Tijdens Cultura Nova maakte 20Hertz in vijf dagen een nieuw stuk, Grondslag, dat op zaterdag 3 september in première ging. Het gezelschap onder leiding van Sharon Wesseling dook tijdens het maakproces in het verleden en onderzocht wat hen gevormd heeft tot wie zij zijn. Ze lieten zich hierbij inspireren door het mijnverleden dat Heerlen heeft gevormd tot de stad die we kennen en zoeken de raakvlakken op tussen de stad en het dansgezelschap.

Met Grondslag gaat 20Hertz terug naar de basis van ons dansgezelschap. Alle dansers hebben een achtergrond in de urban dansstijlen. Deze stijlen zijn rauw en ondergronds, en zijn de fundering voor het danslandschap zoals deze op dit moment kennen. Elementen uit deze stijlen versmelten met het mijnverleden van Heerlen op het podium. Dit zorgt voor explosieve energie, visuele elementen, maar vooral een dansvoorstelling die je niet snel vergeet.

CREDITS

Choreografie: Sharon Wesseling

Kostuumdesign: Ella Siekman

Muziek: Amsterdam Beats

Productie: Floris Mentink

Dansers: Anggun Musri, Fauve Doudouce, Gaby Berger, Sharon Wesseling, Saskia Neuen

foto: Mato Schaefer

Grondslag werd mogelijk gemaakt door Cultura Nova, Cultuurhuis Heerlen, Gemeente Heerlen en VIA ZUID en maakt deel uit van Playground Heerlen.

- **CAFÉ COVAR / DOOKIE #PLINNA – EDITIE GMS**
- COMPAGNIE COVAR EN RAPPER DOOKIE (in Cultuurhuis Heerlen)

Verhalen uit het hart van GMS, verbonden door muziektheater en rap.

Café COVAR was een pop-up concert met één performer en twee muzikanten. Op basis van verhalen van jongeren uit de Heerlense wijk GMS – Grasbroek/Musschemig/Schandelen – schetste de voorstelling een universeel portret over familiebanden en de plek waar iemand opgroeit.

Voor Café COVAR – #GMS is rapper Dookie teruggekeerd naar de Heerlense wijk GMS, waar hij vijf jaar heeft gewoond. Tijdens een wandeling door de spreekwoordelijke ‘velden’ en ‘blokken’ van Grasbroek, Musschemig en Schandelen is hij in gesprek gegaan met jongeren. Hun verhalen hebben geleid tot een performance over de wijk, waarmee Dookie het podium van Café COVAR blessed.

Café COVAR is het talentontwikkelingstraject van Compagnie COVAR. Jonge theatermakers onderzoeken onder begeleiding van artistiek leider Els Roobroeck de belevingswereld van jongeren en hun verhaal om te kijken hoe ze daar muziektheater van kunnen maken.

Café COVAR – #PLINNA was een coproductie tussen Compagnie COVAR en Cultura Nova. Mede mogelijk gemaakt door Provincie Limburg, Prins Bernhard Cultuurfonds, VSB fonds, JANIVO stichting, Norma Fonds en M.A.O.C. Gravin van Bylandt stichting.

Met dank aan Cultuurhuis Heerlen.

- **'PAND**
- 'PAND (in een leegstaand pand in het Maankwartier)

'PAND is een kameleon-achtige presentatie-instelling die zoekt naar alternatieve functies van ruimte binnen het stedelijk weefsel en daarbij jong talent in de vrije kunsten een podium biedt. Tijdens Cultura Nova 2022 stelde 'PAND een divers programma samen: een gesprek tussen podcastmaker Michiel Lieuwma van Boze Geesten Podcast en Hicham Khalidi, directeur van de Jan van Eyck Academie in Maastricht. De twee gingen in gesprek over inclusie en diversiteit in de kunstwereld aan de hand van de tentoonstelling van Keith Haring in SCHUNCK. Het werd een gesprek waarin nuances worden opgezocht over hedendaagse debatten omtrent inclusie en diversiteit. Studenten van de Toneelacademie speelden de voorstelling ZAAK A/21/03978. Er vond experimenteel en dichtertelijk theater plaats. Optreden en poëzie op Klein Berlijn. Een poëzie-avond en een singer-songwriter-avond. De week werd afgesloten met feestelijke optredens.

- **HET STERREHUIS / 10+**
- HET LAAGLAND (in een leegstaand pand in het Maankwartier)

De voorstelling 'Het Sterrehuis' was een bijzondere en geslaagde coproductie van jongerentheater Het Laagland en Cultura Nova. Alleen de naam al maakte talloze verhalen los. Dit Heerlens kindertehuis (1945-1983) zat diep in het geheugen van de regio verankerd. Bij kinderen die er hebben gewoond en bij voormalig personeel. Maar ook bij mensen uit de buurt die vaak 'kinderen van daar' in de klas hadden. Sterrehuis-kinderen waren altijd net een beetje anders. De voorstelling liet zien hoe anders kinderen waren als je thuisbasis niet voldeed aan de voorbeeldplaatjes.

In de voorstelling zagen we vier kinderen die samen opgroeiden in Het Sterrehuis. Peet miste zijn moeder, Mea wilde niets liever dan naar een pleeggezin. Frenkie zocht zijn familie en Summer wilde nooit meer terug naar huis. We gingen mee in hun wereld waarin de fantasie steeds weer werd doorbroken door de harde werkelijkheid. In dit dromerig niemandsland bloeide een verhaal op van ongemakkelijke eenzaamheid en voorzichtige vriendschap.

Laagland-huisschrijver Annet Bremen (Heerlen, 1986) liet zich voor deze theatertekst inspireren door eigen onderzoek en interviews met voormalig Sterrehuis-kinderen en -medewerkers. Ze heeft gedegen onderzoek gedaan en de herinneringen vormden de basis voor deze even indringende als lichte voorstelling voor jong en oud. Het Sterrehuis was een actueel Laaglandverhaal over de moedige zoektocht naar geborgenheid en het vinden van je eigen plek. Voor de theatertekst van 'Het Sterrehuis'

heeft auteur Annet Bremen een 'KAAS & KAPPES' prijs in ontvangst mogen nemen. Deze prijs heeft als doel om toneelliteratuur voor jeugd en jongeren in het Duits-Nederlands taalgebied te bevorderen. De voorstelling vond plaats op een heel bijzondere plek in het centrum van Heerlen, in een leegstaande ruimte van het Maankwartier met dank aan Weller die deze ruimte beschikbaar had gesteld. De voorstelling heeft in totaal veertien keer gespeeld. Het Sterrehuis was een coproductie van Het Laagland en Cultura Nova.

Credits:

Concept & tekst: Annet Bremen

Regie: Silke van Kamp

Spel: Jantien Fick, Adina Macpherson, Scott Robin Jun & Marie-Mae van Zuilen

Dramaturgie: Ludo Costongs

Beeld: Wietger Mosch

- **LOOP (4+)**
 - **ARACALADANZA (ES)** (in Theater Heerlen)
- Een ode aan de podiumkunsten en aan het theater*

Deze hedendaagse dansvoorstelling was de nieuwste voorstelling van het Spaanse gezelschap Aracaladanza en begon zoals het eindigde, namelijk met het applaus. Het was een ode aan de podiumkunsten en aan het theater. Aracaladanza liet hiermee zien wat er overbleef nadat het doek was gevallen en het werklicht aanging. Wie er opruimt wanneer de voorstelling afgelopen is en hoe een leeg podium eruit ziet. Ze lieten het publiek zien dat theater een magisch proces is, zelfs wanneer er geen publiek meer is. LOOP liet het publiek achter met een blijvende magische herinnering aan de podiumkunsten. Theater in het Theater. Dans binnen de Dans. Scenario binnen scenario. Het was een beeldende voorstelling met een fijn gevoel voor humor en het theater als decor. Het Spaanse gezelschap heeft in de afgelopen jaar een enthousiast publiek opgebouwd bij Cultura Nova met haar bijzondere en beeldende voorstellingen. Met deze voorstelling hebben zij aan alle verwachtingen voldaan. Niet alleen bij het jonge publiek maar ook bij volwassenen. LOOP was een productie van Aracaladanza, in co-productie met het Grec Festival Barcelona en in samenwerking met de Diputación de Albacete en het Teatro del Bosque in Madrid. Met de steun van INAEM – Ministerie van Cultuur en Sport van Spanje.

Credits:

Idee en regie: Enrique Cabrera

Choreografie: Aracaladanza

Dansers: Carolina Arija, Jorge Brea, Raquel de la Plaza, Jonatan de Luis, Aleix Rodríguez, Jimena Trueba

Regie assistent: Raquel de la Plaza

Muzikale compositie: Luis Miguel Cobo

Extra muziek: A. Vivaldi

Scenische ruimte en kostuumontwerp: Elisa Sanz (AAPEE)

Lichtontwerp: Pedro Yagüe (AAI)

Video ontwerp: Álvaro Luna (AAI)

Rekwisieten: Ricardo Vergne (AAPEE)

Kostuumontwerp: Verónica Expósito en Mer Lacostu

Decorontwerp: Mambo Decorados

Fotografie: Pedro Arnay

Techniek: Enrique Chueca / Edu Berja / Oscar Alonso / Miguel Ángel Guisado

Productieontwerp: Javier Torres

Uitvoerende productie: Patricia Torrero en Enrique Cabrera

Nationale distributie: Alberto Muyo

Internationale distributie: Ana Sala – Ikebanah Performing Arts

- **STOK PAARD PRINS / VANAF 3 JAAR**
- **4HOOG (BE)** (bij Kasteel Schaesberg in de tuin)

Deze locatievoorstelling van het Belgische gezelschap 4Hoog was een onvergetelijke theaterbeleving op een unieke locatie voor iedereen vanaf 3 jaar. Met tromgeroffel, klaoengeschal en heldhaftige gevechten. Gigantische kastelen, prinsessen wakker kussen en bruidsjurken. Het was een voorstelling vol ware liefde en romantiek. Het publiek werd meegenomen in de zoete dromen van STOK PAARD PRINS. Op een bijzondere locatie van Slot Schaesweg met de ruïne op de achtergrond. De bezoekers van STOK PAARD PRINS konden op deze manier genieten van de voorstelling maar vervolgens ook nog eens struinen door het park en kennismaken met Slot Schaesberg. Het Vlaamse jeugdtheatergezelschap speelde op dit terrein een sprookjesachtige en humoristische voorstelling over avonturen beleven, proberen, falen en opnieuw proberen. De voorstelling ging ook over zoeken naar liefde. En die vinden op een plek waar je het eerst niet had verwacht. STOK PAARD PRINS was gemaakt in samenwerking met Historische HuizenGent, met de steun van Stad Gent.

Credits:

Tekst: Raf Walschaerts en Lander Severins

Regie: Raf Walschaerts

Spel: Lander Severins of Myrthe Van Velden of Loes Carrette of Thomas Van Caeneghem

Stem: Raf Walschaerts

Muziek: Thomas Van Caeneghem

Kostuums: Jana Roos

- **L'HOMME CIRQUE / VANAF 8 JAAR**
- **DAVID DIMITRI (CH)** (op het Burg. Van Grunsvenplein – Festivalplein)

Spektakel op grote hoogte voor de hele familie.

L'Homme Cirque was een complete circusvoorstelling. Een spektakel op grote hoogte voor de hele familie uitgevoerd door slechts één man: de beroemde Zwitserse circusartiest, David Dimitri, in de New York Times ook wel genoemd als de 'Lord of the Wire'. Deze circusvirtuoos reist solo over de wereld met een innovatieve combinatie van acrobatiek, muziek en dans. Alles was authentiek en werd alleen door David uitgevoerd. Zijn stunts waren ongelooflijk gedurfd en konden elk moment fout gaan, waardoor hij in een aantal zeer precieze situaties terecht kwam. Maar hij was wonderbaarlijk bekwaam en slaagde erin om keer op keer te zegevieren. De show was soms poëtisch, soms hilarisch en grappig, maar vooral ongelooflijk aangrijpend. Het was een uitdaging voor het publiek om hun zenuwen in bedwang te houden wanneer hij zichzelf door de tent katapulteerde met een echt kanon!

David Dimitri was in het verleden een virtuoos bij Cirque du Soleil. Nu presenteert hij solo spannende en aangrijpende voorstellingen en oogst daarmee niets dan lof. Door een opleiding aan de State Academy for Circus Arts in Boedapest te combineren met intensieve dansstudies aan de beroemde Julliard School in New York, werd vooral zijn koorddans gevierd in circussen, kunstfestivals en concertzalen over de hele wereld. Hij trad op met het Canadese Cirque du Soleil, New York's Big Apple Circus, het Swiss National Circus Knie en de Metropolitan Opera onder leiding van Jean-Pierre Ponelle.

De voorstelling heeft vier keer gespeeld in de circustent van David Dimitri op het Burg. Van Grunsvenplein (festivalplein) en was volledig uitverkocht. Het was een groot succes voor jong en oud.

- **LUCHT / VANAF 4 JAAR**
- **LAIKA (BE)** (in Theater Heerlen)

Een woordeloze en dansante voorstelling over alles en niets.

Lucht was een woordeloze en dansante voorstelling over alles en niets. Twee wezentjes gingen uitzoeken wat lucht was. Ze onderzochten de lucht bij het ademen, tijdens het fluiten en van een scheetje. Ze vroegen zich af tot wie de lucht eigenlijk behoort en of ze lucht konden vangen. Tot het moment dat de eerder onzichtbare lucht plots heel tastbaar tussen hen in kwam te staan waardoor het ieder voor zich was. Lucht was een voorstelling vol humor over van niets iets maken en de wereld laten geloven dat het waarde had. De twee montere wezens probeerden lucht te vangen, te houden, te koesteren. Totdat ze zich eraan gingen hechten, en zij zelf de speelbal werden van de krachten van lucht. Maker Merel Denie werd in 2017 genomineerd voor de Henriette Hustinxprijs. Met LUCHT studeerde ze af als Master in Theatre aan de Toneelacademie Maastricht.

Credits:

Regie: Merel Denie

Spel: Gytha Parmentier en Arend Pinoy

Muziek: Kaspar Schellingerhout

Scenografie: Peter De Bie en Manuela Lauwers

Dramaturgie: Mieke Versyp

Licht: Rik Van Gyseghem

Geluid: Tom Van den Brande

Productie: Robin Angst en Pieter Smet

Coaching: Michai Gezyen en Jo Roets

- **IMPULZ / 1-4 JAAR**
- **THEATER DE SPIEGEL (BE)** (in Theater Heerlen)
Een maffe creatie waarin van alles kan, maar niets moet.

De voorstelling ImpulZ voor de allerkleinste bezoekers was een maffe creatie waarin van alles kon, maar niets moest. Het was een speelse ontdekkingstocht naar de gelijkenissen en overeenkomsten tussen muziek en geluid. Maar ook tussen dans en beweging. Naar wie het startsignaal gaf en wie reageerde. Het was spannend om te ontdekken wat er zou gebeuren wanneer niemand op de knoppen duwde. Het was namelijk een interactieve dans- en muziekvoorstelling waarbij de allerjongsten aan de knoppen zaten. Op het toneel waren een danser en een geluidsdokter. Achter hen stond een bijzondere verzameling aan geluidsuitvindingen; klankknutsels die werden bestuurd van een afstand, ook door de kleine toeschouwers. Het samen creëren was het uitgangspunt. Zo ontstond een gedurfde en leuke voorstelling voor kinderen van 1 tot 4 jaar. ImpulZ was een productie van Theater De Spiegel in coproductie met Perpodium en met steun van de Belgische Tax Shelter.

Credits:

Regisseur/choreograaf/concept: Anke Zijlstra

Klankarchitect/muzikant/decor: Youri Van Uffelen

Danser: Romeo Lothy Bampende of Hernán Mancebo Martínez

Sound design: Youri Van Uffelen en Kris Delacourt

Artistieke coaching: Karel Van Ransbeeck en Thomas Eisenhardt

Kostuums: Lies Maréchal

Decor: Atelier Récup en Wim Van de Vyver

- **L'ANIMALADA – ANDROMINA (ALLE LEEFTIJDEN)**
- **KATAKRAC (ES)** (op het Burg. Van Grunsvenplein – Festivalplein)
Doe mee, ontdek, maak en speel je eigen spel.

In 2022 toverde het Spaanse street art- en jeugdtheatergezelschap Katakraak het festivalplein om in een interactief speelparadijs voor alle leeftijden. Bij l'Animalada en Andròmina ging het om drie dingen: creativiteit, recycling – want elk spel werd gecreëerd van hergebruikte materialen – en spel. Bij l'Animalada nam een bijzondere collectie dieren, gemaakt van industriële en huishoudelijke materialen, het festivalplein over. De jonge bezoekers gingen op zoek naar herkenning. Welke dieren zagen ze bijvoorbeeld en wat konden ze doen om ze in beweging te krijgen. Sommige installaties kwamen in beweging door je lichaam te gebruiken, bij sommige moesten de kinderen (en volwassenen) juist meer nadenken, strategisch inzicht aanboren of hun fantasie gebruiken. Andròmina was het mobiele en multifunctionele atelier van Katakraak. Het publiek werd opgeroepen om zelf oude spullen die ze al afgeschreven hadden mee te nemen naar het festival en deze een nieuw leven te geven door er iets nieuws van te maken. De kinderen konden zo ervaren hoe leuk en spannend het was om zelf of samen met vriendjes en vriendinnetjes van afgeschreven spullen een spel te bedenken en te maken. De kinderen merkten dat met wat creativiteit en soms ook een beetje hulp van anderen alles mogelijk was.

Credits:

Concept: Koldo Peñas en Sandra Sardà

Design & constructies: Koldo Peñas, Sergi Jerónimo en Sandra Sardà

Illustraties: Guillem Fradera en Martina Pagès

Graphics: Martina Pagès

- **L'ARBRE NOMADE / 2-12 JAAR**
- **COMPAGNIE DES QUATRE SAISONS (BE)** (op het Burg. Van Grunsvenplein – Festivalplein)
Kermisanimatie voor kinderen

Deze kermisanimatie voor kinderen was deels mobiel en deels draaimolen. De metalen constructie van 5 meter breed en 4,5 meter hoog in de vorm van een bijzondere boom stond tijdens Cultura Nova zeven dagen op het Burg. Van Grunsvenplein (festivalplein). In de 'boom' zaten een tiental bijzondere boomdieren gemaakt van ijzerwerk, hout en touwen. De kinderen konden zich laten meevoeren door de boomdieren uit alle continenten: Blanche des Clochers (de uil), Mimi Strella (de vleermuis), opa Léon (de vlinder), Miss Black (de spin), Doudou en Dam Dam Doudou (de apen), admiraal Belle (de panter), Sigismond (de slang) en een nest, een pepijnappel en haar kleine worm Lulu. Iedere rit waarbij veertien kinderen konden meezweven was een leuke maar ook poëtische reis.

- **LES TORTUES GÉANTES DES GALAPAGOS / AL**
- **DE MACHIENERIE (BEL)** (op het Burg. Van Grunsvenplein – Festivalplein)
Kruip op hun rug en ervaar hun adembenemende traagheid...

Op het burg. Van Grunsvenplein (festivalplein) konden gedurende vijf dagen van het festival kinderen op de rug van twee gigantische schildpadden kruipen en hun adembenemende traagheid ervaren. Deze schildpadden werden namelijk op ludieke wijze voortbewogen door de ouders van de kinderen die al fietsend de wezens in beweging hielden. De installatie werd op humoristische wijze begeleid door twee acteurs in vintage wielrentenue. Het unieke Belgische gezelschap 'De Machienerie' vertelde met deze poëtische theatrale installatie het verhaal van deze geweldige reuzen die ooit met duizenden waren. Traag maar zeker wandelden de monsters over de eindeloze vlaktes van de Galapagos. Niemand kon hen deren, tot de mens kwam. Het ervaren van de adembenemende traagheid op de rug van de logge planteneters was gelijk een oproep om na te denken wat wij kunnen doen om deze reuzen te redden.

- **CULTURA NOVACANE**
- **BOSCHA NOVA & FRIENDS** (in de Poppodium De Nieuwe Nor)

'Cultura Novacane' is inmiddels een mooie dance-traditie tijdens de openingsavond van Cultura Nova. Na 'Het Grote Openingsspektakel' volgde een hete afterparty in poppodium NIEUWE NOR, helemaal gratis én dus altijd beregezellig en volle bak. Dit jaar nodigde Boscha Nova zijn vrienden uit heel Nederland uit om het publiek mee te nemen op een zes uur durende reis vol r&b/hiphop/house-tunes van nu, van vroeger én van de toekomst.

- **JARREAU VANDAL [POWERED BY NOCRONI]** (in de Poppodium De Nieuwe Nor)
- **HOUSEBABY, GENRESURFER, KEIZER VAN DE SOULFUL CLUB-ANTHEMS**

Geboren in Maastricht, maar groot geworden in Amsterdam: Jarreau Vandal, één van de meest authentieke DJ's en producers van Nederland deed Heerlen aan tijdens Cultura Nova. Vandal groeide op met ouders, die professioneel dansten in Amsterdamse nachtclubs én een opa die producer was. Deze mix van muzikaliteit, dance, jazz, hiphop, en wereldmuziek maakt hem mega-veelzijdig. Tel daarbij zijn energieke shows en je hebt een avond om je vingers bij af te likken. Deze zwoele dansavond was powered door Nocroni: een collectief uit Venlo met eigen vodka, kunst, een eigen hela-saus, kortom: If they like it, they like it.

- **COLLIGNON**
- **LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT**

Na 15 jaar kriskras door de wereld te hebben gereisd met verrassende bands als C-Mon & Kypski, Nobody Beats The Drum en Skip&Die heeft de Nederlandse producer Collignon zijn rust gevonden in Palmela, Portugal. Hij maakte er een plaats van inspiratie van en nodigt er bevriende muzikanten uit. Een van hen is de Heerlense percussionist Gino Bombrini met wie hij ook in Skip&Die schitterde. Collignon bracht een wirwar aan Zuid-Amerikaanse, Afrikaanse en Arabische stijlen samen met zowel akoestische als elektronische instrumenten. Het resultaat klonk even futuristisch als vertrouwd, barst uiteen van vitaliteit en positiviteit, en werd op het podium verbluffend opzweepend en enorm dansbaar gebracht door het duo. Dansen maar!

De programmering van de Spiegeltentconcerten was een samenwerking tussen Cultura Nova, Parkstad Limburg Theaters en poppodium NIEUWE NOR.

- **BOROKOV BOROKOV (BE)**
- **LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT**

Is Borokov Borokov een grap of niet? Dat is misschien niet eens een vraag maar eerder een constatering. Als je klaar bent voor een potje al dan niet ironisch absurdisme zit je goed bij dit Antwerpse trio. Hun muziek weerspiegelt op griezelige wijze het poplandschap, de teksten zijn vaak vlijmscherp en hun aanpak is op zijn minst gezegd fascinerend. Ontdek dat vooral in levende lijve; dat wil zeggen: laat ze je op een podium overrompelen. Over hun laatste album met als titel De Verkeerde Fout (wat een titel!) schreef webzine Dansende Beren: "Dit is het perfecte popalbum voor wie liever één oog dichthoudt en vervolgens zijn middelvinger in de lucht werpt."

- **RODA DA HOLANDA**
- **LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT**

Roda da Holanda staat voor Braziliaanse samba, dansen en connectie maken met de muziek en elkaar. De muzikanten zaten rondom een tafel, het publiek stond erbij, afgekomen op de opzweepende ritmes en melancholische klanken. Te midden van de dansende, lachende, zingende en klappende menigte zat er maar één ding op: meedoen! Toen Roda da Holanda vijf jaar geleden met dit unieke live-concept begon, had de band nooit durven dromen van wat het nu is; een onweerstaanbaar feest met een geweldig enthousiast publiek dat alsmaar blijft groeien. Het dak ging er van af...

- **WIES**
- **LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT**

Het gaat goed met WIES, het Nederlandstalige poptrio uit Amsterdam van Jeanne Rouwendaal, Tobias Kolk en Dan Huijser. Naast invloeden van alternatieve rock en elektronica kenmerkt de muziek van WIES zich door een onmiskenbare Do It Yourself-mentaliteit. De liedjes zijn gedachtespinsels over zowel de grote vragen in het leven als de kleine dingen die een jongvolwassene bezighouden. In 2020 won WIES de 3FM talent Award, een jaar later volgde het debuutalbum Het Is Een Wies met daarop de singles Soms Is Het Te Laat, Barman, Meisje en Radiostilte. Ze speelden op Pinkpop, Best Kept Secret, Concert at SEA én nu dus ook op Cultura Nova.

- **ROXEANNE HAZES**
- **LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT**

Met haar debuutalbum In Mijn Bloed (2017) sloot Roxeanne een periode af; ongelukkig, zoekend, boos. Het maakproces was haar therapie. Haar kwetsbaarheid en eerlijkheid werden beloond met lovende reacties, een hit en een Edison. "Onze monden vielen open", luidde het juryrapport. "Hazes vindt zichzelf opnieuw uit als kwetsbare popdiva die put uit rock, pop, levenslied, R&B en dance." Dit jaar presenteerde Roxeanne Hazes – intussen moeder en in een compleet andere fase van haar leven – haar tweede album: elektronische, soms eclectische donkere popgeluiden met een nostalgisch levenslied randje in een modern jasje: "Ik zal altijd die melancholie in me houden. Dat zal in mijn Hazes-DNA zitten. Laat mij daar af en toe maar in zwelgen."

- **VLAMP & FRIENDS X HFC**
- **LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT**

Een dikke show met een hiphop & funk state of mind. VLAMP x HFC is een 'playground' waar muzikanten en dansers op elkaar reageren en elkaar uitdagen. De breakers van HFC dansen niet alleen op de muziek van VLAMP, zij sturen de muzikanten ook aan en andersom. Dit leidde tot één grote interactieve improvisatie waarin beide disciplines in elkaar verstrikt raken, zoals alleen gewaagde dansmoves je dat kunnen laten doen. VLAMP x HFC legde de lat hoog en springt er overheen óf kruipt er lachend onder door.

- **THE MACHINISTS REUNITED TOUR 2022**
- FRONT LINE ASSEMBLY (CAN) + DIE KRUPPS (DE)

De machinisten zijn herenigd. Het Canadese Front Line Assembly en de Duits-Amerikaanse samenwerking Die Krupps gingen op tour door Europa in augustus 2022. De twee Industrial/EBM pioniers stopten op zondag 28 augustus voor een exclusieve Nederlandse show in de Nieuwe Nor. Als support zal Tension Control optreden.

Het Canadese Front Line Assembly werd opgericht in 1986 en heeft 18 studioalbums op haar naam staan. Front Line Assembly doet niet graag twee keer hetzelfde: de sound van de band varieerde in de loop der tijd tussen EBM en industrial metal – en op hun album 'Echogenetic' (2013) is zelfs dubstep te horen. Ook het laatste album 'Mechanical Soul' (2021) is weer een samensmelting van verschillende stijlen en bevat bijdragen van Jean-Luc DeMeyer (Front 242) en Dino Cazeres (Fear Factory).

Die Krupps uit Duitsland bestaan al sinds 1980 en hebben met hun vroege werk een onmiskenbare invloed gehad op bands als Front 242 en Nitzer Ebb. Hun laatste worp 'Songs From The Dark Side Of Heaven' (2021) is een cover-album waarop ze nummers van o.a. Queen, Sparks, The Stranglers van een EBM-saus voorzien.

- **THE END OF INFINITY**
- JFDR X KIERAN BRUNT X BENJAMIN GLORIEUX (ISL/UK/BEL)

De IJslandse singer-songwriter/producer Jofridur Akadotir (JFDR), Britse zanger/componist Kieran Brunt en Belgische cellist/componist Benjamin Glorieux gingen een gezamenlijk avontuur aan, op zoek naar nieuwe verbindingen tussen klassieke en elektronische muziek. Niet zo heel raar als je bedenkt dat Glorieux met behulp van live electronics Bachs beroemde cellosuites een nieuw perspectief gaf. En Brunt eerder samenwerkte met artiesten zoals Nils Frahm. Met The End of Infinity maakte het trio een uur durende song cycle met zinnenprikkelende visuals van Noralie, die vertelt over onze omgang met thema's als oneindigheid, onzekerheid, leven en dood.

The End of Infinity was een productie van B-Classic en C-mine.

Support act:

Sarah Neutkens (Eindhoven, 1998) is componist, pianist, beeldend kunstenaar, model, kunsthistorica and schrijver. Ze is altijd op zoek naar vrijheid, doet geen compromissen en kleurt graag buiten de lijntjes. Op haar eigen label Neutra Records bracht ze reeds twee EP's en twee albums uit. Dit jaar slaat ze de handen ineen met Universal Music – daarover binnenkort meer. Sarah speelt een drietal van haar composities voor solo piano en Philip Glass' Opening – een rustpunt tijdens de broeierige zomer, waarbij de muziek je niets oplegt en je het simpelweg over je heen kan laten komen.

- **SHISHANI & MISS CARTHARSIS**
- LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT

Shishani betekent 'kroon' in een van de moedertalen van Namibië. Ze is singer-songwriter met roots in Namibië en België, maar groeide voornamelijk op in Nederland. In haar werkt brengt ze deze werelden samen. Ze heeft verscheidene prijzen gewonnen voor haar werk in het binnen- en buitenland en toert internationaal.

Ze is geliefd om haar rustgevende en krachtige stem. Haar vocale geluid heeft zowel mystieke lichtheid als de kracht om de ziel te doorboren. Ze treedt op met Miss Cartharsis, een unieke band van vrouwen van kleur, waar de expressie van het vrouwelijke, in al haar facetten, centraal staat.

- **DRAGONFRUIT**

- LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT

Dragonfruit is één van de best kept secrets van Nederlandse bodem. Of je nu wilt wegdromen op hazy synths en de lush vocals van zangeres Danique (ook de zangers van Kuzko!), of je wilt moves oefenen op dansbare beats; Dragonfruit has the best of both worlds! De groep jonge Rotterdammers trekt sinds kort aandacht met hun mix van KAYTRA-esque club-bangers, Dilla-like beats en dromerige vocalen à la Mahalia. Eind 2021 brachten ze hun debuutalbum Gearsof the Giant Machine. Ze staan te popelen om dit werk ook live te brengen.

- MOONLIGHT BENJAMIN (HT/FR)
- LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT

Moonlight Benjamin – dit is haar echte naam en geen artiestennaam! – groeide op in een weeshuis in Haïti. Het kerkgezag dat zij daar veel hoorde, inspireerde haar om zelf te gaan zingen. Later raakte zij in de ban van de intrigerende klanken van voodoo muzikanten en in haar nieuwe thuisland Frankrijk leerde zij de westerse rock en jazz kennen. Zie hier alle ingrediënten die samenkomen in de geweldige voodoo-trance, waarmee de ‘Punky Voodoo Queen’ Moonlight Benjamin publiek over de hele wereld bezweert. In 2020 bracht ze haar vierde album Simido uit. Laat je meevoeren door deze originele fusie tussen Caribische voodoo-melodieën en ritmes, jaren 70 Amerikaanse bluesrock en de diepe, rebelse stem van Moonlight Benjamin.

- K'S CHOICE
- K'S CHOICE (in Theater Heerlen)

De Belgische popgroep K's Choice maakte een nieuwe start met live-optredens en deed als enige concert in Nederland Cultura Nova aan. K's Choice werd in 1993 in Antwerpen opgericht door Sam en Gert Bettens, en wordt nog steeds beschouwd als één van de grootste bands uit de Belgische pop- en rockgeschiedenis. In de loop der jaren scoorden ze talrijke top 10-albumposities, waaronder ‘Paradise In Me’, ‘Cocoon Crash’, ‘Echo Mountain’ en ‘The Phantom Cowboy’ die in België en tal van andere landen rechtstreeks naar de #1 positie gingen, met meerdere gouden en platina awards als gevolg. Hun grote doorbraak kwam er in 1995 met ‘Not An Addict’, een single die heel wat grenzen doorbrak en de band internationale faam bracht. Zelfs drie decennia later is het nummer nog steeds niet uit de internationale playlists weg te denken.

Jawel, bijna 30 jaar! In 2023 viert de band namelijk zijn 30ste verjaardag en is nog steeds springlevend, meer dan ooit. Nieuw materiaal en exclusieve releases staan op stapel, maar eerst hield de band op 2 september halt in Heerlen voor hun eerste concert op Hollandse bodem sinds 2019. Festival Cultura Nova en Parkstad Limburg Theaters presenteerden in coproductie dit concert van K's Choice.

- NOT AN ADDICT SING-ALONG / K'S CHOICE
- K'S CHOICE (in de Spiegeltent op het Burgemeester van Grunsvenplein – Festivalplein)

Vrijdag 2 september treden Gert en Sam Bettens op in de LIMBURGzaal van Theater Heerlen. Een paar uurtjes daarvoor kon men samen met andere fans meestemmig helemaal los gaan op dit nummer. Vanaf 18.00 uur werd het liedje ingestudeerd onder leiding van dirigent Frank de Vreeze in. Ervaring met zingen is leuk maar niet noodzakelijk, noten lezen ook niet. Om 19.00 uur werd het nummer met al die andere fans én Gert en Sam gezongen. Kippenvel gegarandeerd! K's Choice trad daarna om 20.30 uur op in de Limburgzaal!

- SOUNDS OF MIRRORS
 - DHAFER YOUSSEF (TUN) (in Theater Heerlen)
- Een magische samensmelting van jazz en global.*

De van oorsprong Tunesische componist, zanger en ud-speler Dhafer Youssef maakt grenzeloze muziek en schrijft muziekgeschiedenis als dé componist die de ud introduceert in de jazz. Op zijn negentiende ontdekte Youssef in Wenen de Indiase muziek. Hij werd gegrepen door de diepe, sonore Hindoe-klanken: “Ik was ervan overtuigd dat ik ooit samen zou spelen met legendarische Indiase muzikanten”, blikt hij terug.

Zanger, ud-meester en componist Dhafer Youssef, geboren in Tunesië in 1967, begon al op vijfjarige leeftijd met zingen. In tegenstelling tot zijn grootvader, de muezzin van de plaatselijke moskee, probeert Youssef zijn stemgeluid te verbeteren door liedjes te zingen die hij op de radio van zijn moeder hoort. Hij maakte kennis met de ud, basgitaar en groove in een jeugdcentrum in zijn geboortestad Tabulbah. Na het spelen op bruiloften en een poging te hebben gewaagd in het conservatorium van de hoofdstad Tunis, was hij niet tevreden en verhuisde hij naar Oostenrijk om zich muzikaal verder te ontwikkelen. Toen hij ontdekte dat hij toch niet op zoek was naar een academische opleiding, raakte de meester in de ban van jazz en etnische tonen zoals bij Indiase muziek.

A match made in heaven

Sommige dromen hebben tijd nodig om te rijpen. Want pas dertig jaar en negen albums later is het zo ver als hij zijn match made in heaven ontdekt in tabla-legende Zakir Hussain en de Turkse klarinettist Hüsni Şenlendirici. Samen maken zij *Sounds of Mirrors* (release 2018). Dhafer: “De Indiase muziek was het uitgangspunt op dit album maar tijdens de opnames die plaatsvonden in Mumbai en Istanbul ontstond iets universeels. Tijdens het samenspelen voelde ik duidelijk dat we verwante geesten waren die elkaar weerspiegelden. Vandaar de titel van het album: *Sounds Of Mirrors*. Zie het album en ook het gelijknamige concert dan ook gerust aan een ode aan vriendschap en broederschap.”

Youssef bracht zijn muzikale alchemie naar Heerlen met Raffaele Casarano op sax en Adriano Dos Santos op percussie.

- **BLU SAMU**
- **LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT**

Middenin de Brusselse hiphopscene ontpopte Salomé Dos Santos, beter bekend als Blu Samu, zich vlak voor de corona-break als ware belofte. In België en Frankrijk luisterden ze massaal naar haar eerste EP *Moka*, uitgebracht in 2018. “Blu Samu is hard op weg de Belgische Lauryn Hill te worden”, kopte Focus Knack. In Nederland speelde ze haar eerste shows met verve op festivals als *Best Kept Secret* en *So What's Next*. Eind mei 2022 was er na een lange stilte eindelijk nieuw werk. Op de EP 7 laat ze horen een heel palet aan muzikale stijlen te beheersen en haar eigen vorm kunnen geven: een mix van soul, jazz, Portugese fado en Kaapverdische morna, waarbij de melancholie van de noten druïpt. Dit zorgde voor een sterke show vol hiphop, rap, funk, jazz en soul. Maar bovenal energie, oprechte emotie en authenticiteit.

- **MATTEO MYDERWYK**
- **LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT**

Matteo Myderwyk bracht als eerste Nederlandse pianist ooit een soloalbum – *Notes of Longing* – uit bij het gerenommeerde label Warner Classics. Dit album markeert een kantelpunt in de carrière van deze klassiek geschoolde pianist. Hij besloot de muziek van zijn helden Bach, Liszt en Messiaen en ook alle klassieke regels achter zich te laten en zijn eigen muzikale taal te vinden, met als doel in het moment muziek te maken. Dit was gelijk de belangrijkste les die hij leerde in deze experimentele periode; muziek staat niet op papier maar wordt in het moment gemaakt. Nu is er geïnspireerd door zijn nieuwe woonplek en Debussy's *Suite Bergamasque* een nieuw album, *Veluwe Suite*; een sfeervolle collectie pianocomposities gewijd aan dit prachtige natuurgebied.

- **AMSTERDAM KLEZMER BAND**
- **LIVEMUZIEK IN DE SPIEGELTENT**

Neem een dosis klezmer, voeg een snuffje jazz, een shotje balkan en een scheutje gipsy toe, en voilà; je hebt het recept voor de Amsterdam Klezmer Band! Het verhaal van deze zevenkoppige band uit

Amsterdam begint in 1996 letterlijk op straat met traditionele Jiddische muziek. Ruim een kwarteeuw, negentien albums en 1.500 concerten verder hoort de onorthodoxe, vernieuwende en aanstekelijke klezmer van de AKB thuis in de wereldtop van de klezmer- en balkanscene. Ze stonden op North Sea Jazz, Lowlands en Sziget en waren nu de feestelijke afsluiter van Cultura Nova 2022.

Dansen, lachend en louterend sloten we de tent.

- **BONNEFANTEN POP-UP MUSEUM: FILMINSTALLATIE EN PERFORMANCE**
- BONNEFANTENMUSEUM, MELANIE BONAJO EN DE SKINSHIP (op het Burg. Van Grunsvenplein -Festivalplein)

Het Bonnefanten Pop-up museum presenteerde een permanente installatie van de film Night Soil #1/ Fake Paradise (2014-2016) van melanie bonajo (hen/hun). In dit eerste deel van de trilogie Night Soil volgde bonajo groepen mensen in hun zoektocht naar manieren om te vechten tegen gevoelens van vervreemding, versnippering en isolement. Door nieuwe rituelen te creëren, proberen deze groepen een diepe band met elkaar en met de aarde tot uitdrukking te brengen. In Night Soil #1/Fake Paradise onderzocht bonajo het helende effect van de hallucinogene illegale drug ayahuasca. Als je die inneemt, krijg je nieuwe inzichten in je plek in de wereld en je relatie met de natuur. De film toonde de dunne lijn tussen deel uitmaken van een hechte alternatieve gemeenschap en eenzaam escapisme.

Op 3 september kwam het Bonnefanten Pop-up museum tot leven met een dynamische performance door bonajo en de Skinship. Zij zetten een Pleasure Positive Somatic Art Camp op, een op aanraking gebaseerde plek om onze Skinship te ontdekken – Skinship is een collectief gericht op queer/trans/non-binair/genderfluide/a-gender/genderexpansief en femme, dat het lichaam ziet als een instrument voor verbinding en veiligheid. Skinship cultiveert aanraking, plezier, seksualiteit, speelsheid, instemming, grenzen en vriendschap als een vorm van activisme.

In het Bonnefanten Pop-up museum boden melanie bonajo en de Skinship workshops aan en voerden ze acties met publieksdeelname, gericht op manieren om verbinding te maken met onze eigen huid en die van anderen door terug te gaan naar een plek waar we onze onderlinge verwantschap voelen via diverse aanrakingstutorials, spellen en workshops. Buiten het museum, op het festivalterrein, kon men meedoen aan een reeks evenementen, zoals een Drag Race, Boundary Boss, een instemmings workshop, Fuck Like you Dance – een bekkenbodemparade, All you can eat Ass buffet, Under your skin, een aanrakingskringtutorial, gratis seks- en intimiteitsbegeleiding en educatiesessies voor queers.

ZATERDAG 3 SEPTEMBER

Tussen de performances en workshops door staat er de hele dag een HUG DESK in de tent waar queer, somatisch seks advies wordt gegeven. Iedereen is welkom

- 12.00 – 14.30, TENT: BOUNDARY BOSS: GRENZEN & CONSENT WORKSHOP

Consent, toestemming, is cruciaal bij fysieke relaties van elke soort. Weten wat we wel en niet willen en dit kunnen communiceren, is de sleutel tot veiligheid, spel en plezier. Dit gaat niet vanzelf: het zijn vaardigheden die we ons hele leven moeten leren en oefenen. Laten we samen op ontdekking gaan, oefenen, met vallen en opstaan, en lachen.

Deze workshop bevat oefeningen die je samen met een partner uitvoert, en we activeren het lichaam om te ervaren hoe het voelt om in consent te zijn en hoe het voelt op de rand van consent. We nemen de tijd om te reflecteren en leren hoe we onze verlangens kunnen communiceren en wat een heldere communicatie in de weg kan staan.

- 16.30 – 18.30, BUITEN: DRAG ENERGY

Drag Energy is een manier om je meest fantastische, fabulous zelf te belichamen. Deze verrijkende oefening is voor iedereen. Leeftijd, vaardigheden, gender, etniciteit en redenen om mee te doen maken niet uit. We kunnen allemaal wel wat meer vreugde en verbinding gebruiken, om beter in onze eigen huid te zitten en om een gemeenschap op te bouwen. Deelnemers worden uitgenodigd om te mediteren, op te warmen en met passie te catwalken. In groepen en solo lopen ze over de catwalk terwijl we elkaar prijzen en aanmoedigen. Deze workshop bouwt zelfvertrouwen en creativiteit op door middel van spel en zelfexpressie.

- 19.00 – 21.30, TENT: QUEER KNUFFEL WORKSHOP: GETTING HIGH ON YOUR OWN HORMONES

I have 99 problems and restoring my Nervous System solved 90 of them.

Neem een deep dive in je kussenzachte schaduw persona. KOM IN JE LICHAAM!

Dit is een pillowpleasure island, hier viëren we de schoonheid en het plezier van onze zachtheid, ons lichaam. Het is ons geweldige medium om intimiteit, verbinding en saamhorigheid te ervaren via onze zintuigen en de kunst van het aanraken. LIEFDE WORDT NIET GEÏSOLEERD GELEERD. Voelen is een vorm van intelligentie, dus leer surfen op je vagus zenuw! Deze workshop draait om de kracht van aanraking, met een focus op de schoonheid en het plezier van ons lichaam als ons fantastische instrument om te voelen en te ervaren.

ZONDAG 4 SEPTEMBER

Tussen de performances en workshops door staat er de hele dag een HUG DESK in de tent waar queer, somatisch seks advies wordt gegeven. Iedereen is welkom

- 12.00 – 14.00, TENT: MOVEMENT THROUGH THE ELEMENTS

Een bewegingsoefening inclusief aanraakinstructies geïnspireerd door lucht, water, vuur en aarde. Samen oefenen we verschillende aanraakvaardigheden terwijl we ons lichaam laten zweven met het weer.

- 14.30 – 16.30, TENT: THE PLEASURE POSITIVE CLOSING CEREMONY

We komen samen met het besef van de kracht van transformatie, en verbinden onszelf met de wijsheid die ons lichaam leeft. We nodigen iedereen uit om wensen en dromen voor het welzijn van ieder lichaam, het collectieve lichaam en de planeet te manifesteren. Deze ceremonie zal bestaan uit opeenvolgingen van sharings: het delen van ervaringen en emoties en van bewegingsoefeningen beïnvloed door de elementen. We voelen rond in ons hart en laten onze emoties aanwezig zijn. Collectief spreken we een betovering uit over de toekomst.

- **ROOFTOP TOUR**
- SCHUNCK (op het dak van Q-parkgarage Putgraaf in het centrum van Heerlen)

In het kader van the Heerlen Rooftop Project is het dak van de Q-Park Putgraaf veranderd in een groene oase. Plantenbakken vol kruiden, groenten, eetbare bloemen en heerlijke zitjes zorgen samen een bijzondere plek in, met zicht op het Heerlense dakenlandschap. Om meer te weten te komen over dit project en haar stedelijke omgeving, waren er in juli, augustus en september op de laatste zondag van de maand Rooftop-tours.

De tour begon in de hal van SCHUNCK Glaspaleis. Samen met stadsgids Jenny Kranendonk werd de kleine expositie in het Glaspaleis bekeken om vervolgens de weg te vervolgen naar het dak van Q-Park Putgraaf. Daar werd tekst en uitleg gegeven over het ontwerp van architectencollectief Selvatico, waarbij de tuin is opgedeeld in groene kamers die biodiversiteit stimuleren en natuur de stad in brengen. Vervolgens gaf Jenny aan de hand van het bijzondere uitzicht op de stad een korte geschiedenis van Heerlen.

- **HET GENOOTSCHAP MEETS KEITH HARING**
- HET GENOOTSCHAP (op Klein Berlijn – Schelmenhofje centrum Heerlen)

Elke avond een nieuwe performance.

Keith Haring was in SCHUNCK! Of nou ja, zijn kunst. Het Belangrijk Genootschap Met Een Nog Onduidelijke En Steeds Wisselende Maar Immer Literaire Inhoud was door Cultura Nova gevraagd om zich door Keith's kunst te laten inspireren. In de week van 29 augustus t/m vrijdag 2 september presenteerden verschillende leden van het Genootschap daarvan het resultaat op het podium van Klein Berlijn. Elke avond zag je hier performances met verse teksten, geschreven over, voor of tegen het werk van Keith Haring.

HET GENOOTSCHAP

Het Genootschap is een groep jonge literaire talenten onder begeleiding van PANDA (Merlijn Huntjens) en SCHUNCK (Eugene van Loo). Zij komen maandelijks samen om te werken aan teksten, om te praten over het verschrikkelijke literaire landschap en het onzekere schrijversbestaan.

Met dank aan SCHUNCK

PR-beeld: Merlijn Huntjens

- KEITH HARING / GRACE HOUSE MURAL
- SCHUNCK (in Museum Schunck)

Bij SCHUNCK was tot en met 25 september 'Keith Haring: Grace House Mural' te zien. De expositie focuste op het vroege werk van Keith Haring uit de periode 1980-1984 en op het spontane karakter van zijn oeuvre. Haring is vooral bekend van zijn kleurrijke figuren, maar deed veel meer. Men zag de dertiendelige muurschildering die hij in de jaren '80 maakte in jongeren centrum Grace House (New York). De wandstukken zijn in 2016 op archeologische wijze uit het pand gehaald en zijn nu voor het eerst in Europa te zien.

Naast de murals toonde de expositie ook een deel van de 5000 (!) subway drawings die Keith Haring maakte. Dankzij de getoonde foto's van vriend en fotograaf Tseng Kwong Chi, kreeg men een kijkje in het leven van Haring en de daarbij behorende clubscene van New York in de jaren '80.

Daarnaast was er de serie tekeningen die Haring maakte voor de dansvoorstelling Epochal Songs (1982) van danser en choreograaf Muna Tseng. Voor de tentoonstelling in SCHUNCK was de dansvoorstelling opnieuw tot leven gewekt via een installatie. Gedurende de week werden er dagelijks extra rondleidingen gegeven.

- EXPOSITIE GRAFIEKKUNST (in galerie Nobelstraat 6 Heerlen centrum)
- AIME PUT – OLIVIER MARTENS – DIEDERIK VLAYEN

"Iedereen die bereid is om naar kunst te kijken komt zijn verbeelding tegen." – Aime Put

Aan de Nobelstraat opende tijdens Cultura Nova een pop-up galerie. De expositie toonde grafiekkunst van de jonge Belgische kunstenaars Aime Put en Diederik 'Dicky' Vlayen en 'hun leermeester' Olivier Martens; hij is leerkracht van het atelier Grafiek van Knst.beeld, de vroegere academie van Hasselt.

Aime Put

Aime Put presenteerde een serie monotypes. Kierkegaard's notie van Wiederholung – De herhaling omvat het geheel van het menselijke leven, want diegene die voor de herhaling kiest, die leeft. – is een belangrijk element in zijn werk. Aime: "Het verwijst naar de relatie tussen het kunstwerk en de schepper ervan, en naar de wisselwerking tussen het beeld en zijn beschouwer. Het repetitief herscheppen van een beeld is een onderzoek naar de kern van het scheppingsproces. Herbekijken en herinterpreteren in de artistieke sfeer is voor mij een levensconditie, noodzakelijk om de beheersing te hebben over mijn gedachten, innerlijke onrust en ongedurigheid. Diepgang is mijn streven."

Diederik (Dicky) Vlayen

Dicky Vlayen is fotograaf, regisseur, graficus. Bovenal is hij een kunstenaar met een enorme drive, vakmanschap en veelzijdigheid. In zijn werk combineert hij nobele processen zoals heliogravure moeiteloos met digitale media. Grafische kunst en fotografie lopen naadloos in elkaar over in zijn fotopolymeer creaties, er is altijd ruimte voor een experimentele aanpak.

Olivier Martens. De werken van Olivier Martens gaan vaak over de relatie tussen de kunst en de liefde. Vooral over de tragedie van de liefde, altijd op zoek naar troost en het verlangen naar ontroostbaarheid. Olivier: "Als kunstenaar moet je jezelf telkens opnieuw heruitvinden, net zoals je dat volgens mij, in een lange, hechte relatie moet doen. Jezelf steeds weer herscheppen in naam van de liefde. De houten tafel en het bed zijn elementen die regelmatig terugkomen in mijn werken. Aan tafel en in bed spelen zich de meest menselijke emoties af, we lachen, praten, huilen, troosten, vrijen. We dromen.... En dan is er nog dat verlangen, ook al strookt dat van mij soms niet met dat van haar, de kunst is altijd gewillig. Maar na de korte extase van de creatieve act, is het alweer voorbij. Zou het kunstwerk de enige minnaar met eeuwigheidsgarantie zijn? Het zegt nooit nee. Maar het zal ook nooit ja zeggen..."

Ik leg me tegen het warme lichaam van mijn Linda. Zoals elke nacht."

- EXPOSITIE OUDE TECHNIEKEN, HEDENDAAGSE KUNST

- PICTO BENELUX (in de expositieruimte van boekhandel Van der Velden Van Dam in Heerlen centrum)

Picto Benelux is een in Brussel gevestigde groep van fotografen uit de Benelux die zich richten op de 'edele' fotografische technieken uit de begintijd van de fotografie, tot en met de zilvergelatine-fotografie op barietpapier. De expositie tijdens Cultura Nova toonde een representatief overzicht van het werk van de leden. De fotografen van Picto Benelux gebruiken weliswaar de oude technieken, maar passen deze aan om zo te komen tot een uitgesproken eigentijdse en originele fotografie. De tentoonstelling maakte de bezoekers vertrouwd met een aantal wellicht onbekende technieken, zoals bijvoorbeeld gomdruk, broomolie- en oliedruk, Van Dijke Bruin en fotogravure. Er was ter plekke een folder beschikbaar, waarin de door de exposanten gebruikte technieken worden beschreven. Ook waren leden van Picto aanwezig om vragen beantwoorden.

Naast deelname aan internationale bijeenkomsten en tentoonstellingen, organiseert Picto ook lezingen en demonstraties van oude technieken. Zo hoopt de groep het publiek gevoelig te maken voor de uitzonderlijke eigenschappen – lichtvastheid, kwaliteit en sensualiteit van de materialen – die, gecombineerd met de vaardigheid en de visie van de artiest, van elk werk een unicum maken.

- Zaterdag 27 augustus: demo's Bromoil en Mediobrome, portretsessies met een antieke houten camera
- Zondag 4 september: reuze cyanotype op doek, met deelname van het publiek (bij slecht weer: cyanotypie workshop binnen)
- **SLAVKO DUJIC ONTMOET HARDY MERTENS**
- SLAVKO DUJIC (in de St. Andreaskerk in de wijk Heerlerbaan)

In de bijzondere St. Andreaskerk van architect Laurens Bisscheroux kon men twee maanden getuige zijn van de ontmoeting tussen de Kroatische beeldend kunstenaar Slavko Dujic en de virtuoze blaasmuziekcomponist Hardy Mertens. Slavko, die Joegoslavië ontvluchtte en al vele jaren in Parkstad woont, legde zijn levensverhaal vast in bij de keel pakkende kunst. Bouwkundig vertoont de St. Andreaskerk, die deels onder en deels boven de grond ligt, een sterke verbondenheid met de aarde. Het is niet toevallig dat Slavko Dujic juist hier exposeerde. In zijn huidige woonomgeving werd hij diep getroffen door de impact van het mijnverleden en raakte hij bevriend met de wereldvermaarde blaasmuziekcomponist Hardy Mertens, eveneens een kind uit de voormalige Oostelijke Mijnstreek. Hardy Mertens' muziek en die van andere grote componisten hebben een zeer inspirerende invloed op zijn kunstzinnige creaties. Het was te zien en muzikaal te beleven in deze bijzondere expositie, waar Slavko een aantal grote en kleinere werken van het afgelopen decennium toonde.

Als beeldend kunstenaar met een enorm engagement smacht hij naar vrijheid voor iedereen om al het mooie dat de wereld te bieden heeft liefdevol tot zich te kunnen nemen. Slavko's kunst was eerder te bewonderen tijdens vele en grote exposities over de hele wereld.

- **DOOR DE OGEN VAN KUNSTENAAR STEFAN COOLS**
- STEFAN COOLS / DE DOMIJNEN (op het Burg. Van Grunsvenplein – Festivalplein en in de tuin van De Twee Gezusters)

Ontdek de wondere wereld van de natuur door de ogen van kunstenaar Stefan Cools. Zijn uitgangspunt is ondubbelzinnig: als natuur en landschap al zoveel eeuwen onderwerp van de kunst zijn, en als we al zo lang met de ogen van kunst naar de natuur kijken, is het dan niet tijd dat natuur, landschap en vlinders zelf een stem krijgen?

De activiteit vond plaats op twee locaties en bestond uit twee activiteiten. In de openluchtbioscoop op het festivalplein bekeek men de documentaire Een zee van vlinders. In de documentaire zag men de persoonlijke ontwikkeling en strijd van kunstenaars Stefan Cools en Sandra van Beuken, hun verwondering en besef hoe desastreus het ingrijpen van de mens in de natuur kan zijn. In de tuin van de Twee Gezusters stond het Observatorium, een interactief kunstwerk van Stefan Cools. Hier leerde men over de natuur in de stad.

Gepresenteerd i.s.m. Museum De Domijnen Sittard, waar ten tijde van Cultura Nova een solotentoonstelling van Stefan Cools te zien was.

- **BEELD//FORMERS: EEN FRISSE BLIK OP HEERLEN**
- STICHTING DE VROLIJKHEID (in aanloop aan Kopgebouw op Promenade 2 in Heerlen Centrum)

Jongeren uit het azc Heerlen toonden een frisse blik op Heerlen en op Cultura Nova op groot formaat. Vóór het festival hebben de jonge kunstenaars in een artistieke fotografieworkshop van Anastasia Zolkina hun perspectieven op de stad vastgelegd. Deze foto's werden bij de opening van het festival in het bijzijn van de makers tentoongesteld. Tijdens het festival groeide de tentoonstelling verder, want de jongeren vingen Heerlen ook tijdens Cultura Nova in beeld. Deze resultaten werden ter plekke op groot formaat geprint en opgehangen.

Stichting de Vrolijkheid

De Vrolijkheid is een netwerk van professionele kunstenaars, regelaars, vrijwilligers, kinderen, jongeren en ouders. Samen realiseren zij wekelijks meer dan 100 kunstprojecten op 25 azc's in ons land. Beeld//Formers richt zich op jongeren; één op de twee mensen die naar Nederland komt is jonger dan 25 jaar. Met Beeld//Formers nemen deze jongeren het heft in eigen hand. In co-creatie met kunstenaars en leeftijdsgenoten verbeelden zij door middel van zelfgekozen disciplines een verhaal. Zo worden de jongeren en hun talenten zichtbaar voor zichzelf, elkaar en de Nederlandse samenleving. Tijdens Cultura Nova exposeren zij hun werk op groot formaat in en op het kopgebouw van de Promenade.

- **ANALOGE FOTO SAFARI**
- MOCKUS (door de binnenstad en in Heerlen Centrum)

Snap snap snap. Heel veel foto's maken. De helft meteen weggooiën. De beste nog wat bewerken en op social media gooien. Whoop: de hartjes, likes en reacties stromen binnen. Directe voldoening. En als je onvoldoende likes krijgt, haal je hem er binnen drie minuten weer af. Hoe anders is het als je maar 36 kansen hebt om de wereld om je heen vast te leggen? Als je door een klein zoekertje je kader moet bepalen? En dat je een paar dagen moet wachten voor je het resultaat kunt bekijken? Welke foto is gelukt of mislukt, is bij analoge fotografie altijd een verrassing.

Om deze ouderwetse manier van beeld vangen te ontdekken of herontdekken, kon men met Mockus mee op Analoge Foto Safari. Van zaterdag tot en met woensdag haalde men een camera op, ontving een bingokaart en kreeg je een korte instructie. De deelnemer leverde de camera weer in en wij ontwikkelden de beelden. Ondertussen kon men de groeiende expositie bezoeken. Bezoekers en een vakjury kozen de beste foto's uit, die een maand lang op groot formaat werden geëxposeerd.

Tijdens Cultura Nova kon men ook onze pop-up museumshop bezoeken met camera's, toebehoren en bijzondere kunst- en fotografieboeken en -magazines.

- **EERLIJK GEZEGD** (in een leegstaand winkelpand op Promenade 1 in Heerlen Centrum)
- GEMEENTE HEERLEN, BLACK LIVES MATTER PARKSTAD EN DE ANTIDISCRIMINATIEVOORZIENING LIMBURG

Gemeente Heerlen, Black Lives Matter Parkstad en de Antidiscriminatievoorziening Limburg sloegen de handen ineen om discriminatie tegen te gaan en bespreekbaar te maken. In de fototentoonstelling 'Eerlijk gezegd' vertelden Heerlenaren die racisme en discriminatie ervaren hun persoonlijke verhalen.

Heerlen is een stad vol diversiteit. Sinds de opkomst van de mijnen tot nu hebben vele niet-Heerlenaren zich hier gevestigd om te werken en de stad mede vorm te geven. Voor veel inwoners zijn deze mede-Heerlenaren niet altijd bekend, waardoor er anders naar ze gekeken kan worden.

Met de fotoportretten en verhalen van 'Eerlijk gezegd' werd verbinding tussen Heerlenaren vergroot. De diverse ervaringen lieten een ander perspectief zien en maakten het publiek bewust dat er nog veel te doen is. Het publiek keek de geportretteerde mensen in hun ogen, luisterde naar hun verhalen en gingen 'Eerlijk gezegd' in dialoog. Heerlen is een kleurrijke stad en dat maakt ons en onze mooie stad alleen maar sterker!

Behalve de foto-expositie waren er lezingen en onderwijsprojecten in samenwerking met regionale basisscholen.

- **WHAT THE FLAG?!**
- GREYLIGHT PROJECTS (op diverse gebouwen in Heerlen Centrum)

Vlaggenparade in Heerlen en de Euregio gemaakt door internationale kunstenaars

De nieuwste editie van de vlaggenparade 'What the Flag?!' van het platform voor kunst en cultuur Greylight Projects toonde werk van internationale kunstenaars op vlaggen in de stad en omgeving.

De vlag heeft een lange traditie van verschillende gebruiken en betekenissen. Vlaggen zijn er om signalen door te geven, om landen, regio's of steden te identificeren, of om een territorium visueel af te bakenen. Ook worden vlaggen veelvuldig gebruikt om politieke ideeën en overtuigingen te representeren. De kunstenaars die deelnamen aan 'What the Flag?!' reageerden vanuit hun eigen werk en visie op het medium 'vlag'. Daarbij lieten ze zich leiden door de locatie waar de vlaggen dag en nacht te zien zijn. Die locaties bevonden zich in en rond de binnenstad van Heerlen. Een kaart met alle locaties staat op #mappingheerlen.

- **DE NATUURLIJKE GIDS**
- PANDA COLLECTIEF (Wandelapp, die gepresenteerd werd op het dak van Q-Parkgarage Putgraaf en in het Aambospark – Heerlen Centrum)

Inmiddels is er geen twijfel meer aan: ons klimaat verandert. De boodschap "dat de wereld in brand staat" wordt keer op keer verkondigd, als een soort paniekmantra van de 21e eeuw. "We moeten NU iets doen om de Natuur te redden!" Merlijn Huntjens en Nina Willems van PANDA vragen zich echter steeds vaker af, wat is dat eigenlijk, 'de Natuur'? En wie zijn wij dat we haar kunnen redden?

Om daarachter te komen, ontwikkelde PANDA De Natuurlijke Gids. Nee geen boekje, maar een heuse app met de naam 'Yugo'. Yugo werd in alle vroegte op zondagochtend 28 augustus tijdens Cultura Nova gelanceerd. Daarna trokken de deelnemers de Natuur in, om die te ontdekken, te bevragen en ons er hopelijk opnieuw mee te kunnen verbinden. Of erin te verdwalen, natuurlijk....

Na de wandeling wachtte iedereen een heerlijk ontbijtje bij De Twee Gezusters!

De Natuurlijke Gids is gemaakt in coproductie met VIA ZUID. Samen met partners als Cultura Nova biedt VIA ZUID talentvolle makers de kans de wereld te verrassen en verrijken met hun voorstellingen en projecten. Meer info over VIA ZUID en de makers vind je op www.viazuid.com.

CREDITS:

Concept: Merlijn Huntjens en Nina Willems

Tekst: Merlijn Huntjens

Voice-over: Nina Willems

Sounddesign: Dennis Gaens

Grafische vormgeving: Guus Prevo (Homo Ludens)

Ontwerp applicatie: Koen Verbruggen

Coproductie: VIA ZUID en Cultura Nova

- **PRESENTATIE CHAPBOOK 'DE ZEE ZWAAIT TERUG'**
- MERLIJN HUNTJENS (In bioscoop het Royaltheater)

Merlijn Huntjens presenteerde zijn chapbook

Onder de vleugel van literair productiehuis Wintertuin heeft Merlijn Huntjens (PANDA) afgelopen jaar aan zijn nieuwe poëziebundel gewerkt. Merlijns bundel is een 'chapbook'. Op de website van Wintertuin is daarover het volgende te lezen: "wat een EP voor een muzikant is, is een chapbook voor een schrijver: een professioneel visitekaartje waarin het kunnen van de auteur getoond wordt. Het is een eerste kennismaking met het literaire veld."

Tijdens Cultura Nova presenteerde Merlijn zijn chapbook aan het publiek met een liveperformance in het Royal Theater, tevens was het chapbook die dag te koop.

CREDITS:

Performance Merlijn Huntjens, Wouter Greven en Steven Ivo

Omslag en illustraties Guus Prevoo

Redactie Dennis Gaens, Corinne Heyrman, Kim van Kaam, Joost Oomen, Thom Wijenberg

Eindredactie Stefanie Liebreks

Productie Naomi Engels

Foto auteur Gaby Jongenelen

Ontwerp Jos Lenkens

Druk NPN Drukkers Breda

Dit chapbook kwam mede tot stand dankzij een residentie bij Schrijvers in Sluis.

Wintertuin, aangesloten bij De Nieuwe Oost wordt ondersteund door het Nederlands Letterenfonds.

- **HIER IS NIET... CARRY SLEE**
- HET GENOOTSCHAP I.S.M. PANDA EN SCHUNCK (in boekhandel Van der Velden Van Dam)

Hier is niet Carry Slee... maar wel Erik Jan Harmens.

Het wordt langzamerhand een traditie: de jonge literaire talenten van Het Belangrijk Genootschap Met Een Nog Onduidelijke En Steeds Wisselende Maar Immer Literaire Inhoud nodigen tijdens *Cultura Nova* een bekende schrijver niet uit omdat diegene bijvoorbeeld te duur is of niet meer leeft. Dit jaar werd dus niet Carry Slee uitgenodigd (want Carry Slee is voor kinderen). Erik Jan Harmens werd wel uitgenodigd. ERIK JAN HARMENS DUS!

Erik Jan Harmens (1970) publiceerde vijf dichtbundels. De meest recente, *kom* (2019), ging over hijgen. Het gedicht 'h h', dat bestaat uit 56 maal één en dezelfde letter, behoort tot de klassiekers in de Nederlandse poëzie. Hij was in 2002 de eerste poetry slam-kampioen van Nederland en publiceerde zes romans, waaronder *Rigolettohof* (2021); de Alphense roman, over hoe een man opgroeit in de jaren zeventig en tachtig in de nabijheid van een winkelcentrum (de Ridderhof) dat later, op 9 april 2011, in een plaats delict zou veranderen. In september 2021 publiceerde Harmens in *NRC Handelsblad* een essay over de diagnose autismespectrumstoornis die hij twee jaar geleden kreeg. Over die diagnose maakt hij op dit moment een non-fictieboek. Verder in voorbereiding is een album met Nederlandstalige liedjes en een biografie van rapper Hef.

HET GENOOTSCHAP

Het Genootschap is een groep jonge literaire talenten onder begeleiding van PANDA (Merlijn Huntjens) en SCHUNCK (Eugene van Loo). Zij komen maandelijks samen om te werken aan teksten, om te praten over het verschrikkelijke literaire landschap en het onzekere schrijversbestaan.

Dit programma kwam tot stand met dank aan SCHUNCK, Boekhandel van der Velden – van Dam en de 23e Literaire Zomer.

- **KLEIN BERLIJN** (op het Schelmenhofje in Heerlen Centrum)
- **POPODIUM NIEUWE NOR**

Klein.Berlijn, de verrassende pop-up culturele hotspot van Heerlen, keerde tijdens *Cultura Nova* terug op het Schelmenhofje, een pleintje in het centrum van Heerlen. In samenwerking met het theaterfestival zorgde poppodium NIEUWE NOR ervoor dat het pleintje aan de Pancratiusstraat van 27 augustus t/m 3 september bruiste van gratis activiteiten, zoals muziekoptredens, poëzie en lezingen. Op het Schelmenhofje in Heerlen waande men zich tijdens *Cultura Nova* een klein beetje in hip Berlijn. Door de aankleding, diverse activiteiten en met mural 'L'étranger' van Os Gemeës als blikvanger, proefde men de sfeer van de vele culturele vrijplaatsen die de Duitse hoofdstad rijk is. Elke dag waren er tijdens Klein.Berlijn muziek- en poëzie-optredens in een ander thema.

Een greep uit het brede aanbod van activiteiten en optredens die Klein Berlijn bood: Poëzie door jonge schrijverstalenten van Het Genootschap onder begeleiding van het PANDA

collectief, Open Mic Avond door studentenvereniging 'Woord en Daad', spellenmiddag door jongerencentrum Outpoet, optredens door Popronde deelnemers, workshops en optredens in het kader van 40 jaar Stichting Limburgse geïmproviseerde Muziek (SLIM), optreden van VLAMP, programmering door 'PAND, voorproefje op Mosae Zappa, straatkrijten met Keith i.s.m. SCHUNCK, spectaculaire Pride Pop-up show onder de titel "Love is Love", DJ workshop, Silent Disco, workshops en battles door HFC dancestudio.

- **KUNSTBENDE LIMBURG ZOMERTOUR**
- KUNSTBENDE LIMBURG, DANSSCHOOL SWING-INN EN OUTPOET (op het stadspleintje De Morenhoek)

Elke zomer toert Kunstbende Limburg met een eigen podium langs diverse pop- en cultuurfestivals door heel Limburg. Lekker in de openlucht, hopelijk overgoten met zon en veel publiek. Talenten uit elke kunstdiscipline tussen de 13 en 18 jaar kunnen zich opgeven voor de zomertour.

Kunstbende werkte deze middag samen met Swing-Inn dansschool en Outpoet, de (jongeren)hangplek van Heerlen. Swing-Inn organiseerde een workshop zomerdans en gaf een dansdemonstratie. Outpoet presenteerde eigen muziektalent uit de jongerengroep.

- **ZOMER MAAN FEST**
- ZOMER MAAN FEST (op het Maanplein)

In de zomer van 2021 organiseerden José Bouwels en Aline Ploeg het eerste zomer maan fest; een kleinschalig vegan foodfestival in het Maankwartier in Heerlen. Wat een succes was het!

Gedreven door de wens om mensen op een laagdrempelige manier te laten kennismaken met plantaardig eten én hun liefde voor Heerlen laten José en Aline het stoffige imago van veganisme achter zich. Vegan eten is de nieuwe trend. Ook de impact van deze levensstijl op gezondheid, milieu, dierenwelzijn en wereldvoedselverdeling brengen zij graag onder de aandacht. Maar dan wel op een toegankelijke en ludieke manier. Dus toverden de dames tijdens Cultura Nova het Maanplein opnieuw om tot het festivalterrein van zomer maan fest. Drie dagen kon men hier genieten van plantaardig eten, gemaakt door Heerlense en regionale ondernemers, én swingen op fijne muziek van DJ's en bands uit Heerlen. Muziek werd o.a. verzorgd door: Damiën van Elburg, Hey Angie!, Vinyl Messi, Mala, Fleur Smits, Somethin'Fresh, Vinyl Only, Jay's Dance Vision, Peter's Hill en The Blue Falcons.

- **WORKSHOP FOTOGRAFIE: DANSEN MET LICHT (VANAF 12 JAAR)**
- LUC LODDER (in Q-Parkgarage Burg. Van Grunsvenplein, onder het festivalplein)

Luc Lodder is huisfotograaf van Cultura Nova. De laatste jaren organiseert hij tijdens het festival ook workshops fotografie voor jongeren vanaf 12 jaar én volwassenen. Zijn nieuwe workshop stond in het teken van het licht. "Het zijn nog steeds donkere tijden; wij maken het lichter en gaan dansen met licht", aldus Luc. In de workshop Dansen met Licht leerde men foto's te maken met licht in het donker. Fotograferen wordt vaker schilderen met licht genoemd. Maar wat als je foto's maakt van lampjes die dansen? Na de workshop kon men magische foto's maken van een droomwereld waarin je licht creëert in het donker.

- **VERVELLEN**
- ACTEURS VISTA COLLEGE (in theater Zeezicht)

'Vervellen' is het afstudeerproject van de leerlingen die de opleiding Artiest/Acteur hebben gevolgd aan het Vista College in Heerlen. Onder leiding van theatermaker Dönci Bánki maakten zij een bewegingstheater voorstelling, die veel positieve reacties kreeg. Op Cultura Nova ging 'Vervellen' in reprise, zodat nu ook het grote publiek kan kennismaken met deze veelbelovende theatermakers..

'Vervellen' is dynamisch en kleurrijk bewegingstheater. Het stuk is ontstaan vanuit het thema buigen: buigen voor jezelf, buigen voor een ander. Tien dienaars streven naar controle en zoeken de grens op, om zich daar vervolgens in te verliezen. Het fysieke theaterstuk zoomt in op het dagelijks leven van deze mensen. Iedere speler heeft een eigen uitgesproken karakter en bewegingsvorm. Woorden spelen een

ondergeschikte rol, alles draait om de taal van het lichaam. 'Vervellen' is zowel energiek als verstillend en neemt je mee in prikkelende beelden.

- **WANDELING WILHELMINABERG VIA ICONEN**

- **TOON HEZEMANS** (wandeling van Heerlen Centrum naar de Wilhelminaberg in Landgraaf)

In de Stadmaakweek kon men mee met een verbluffend verrassende en wetenswaardige wandeling van het centrum van Heerlen naar de top van de Wilhelminaberg. Onder leiding van Toon Hezemans (kunstenaar, directeur Dutch Mountain Film Festival en maker van de Dutch Mountain Trail) liepen de deelnemers vanaf het Pancratiusplein de hoek om. Als je de straat naar beneden loopt, sta je binnen no-time in het bos. Vanaf hier liepen de deelnemers bijna voortdurend door het groen naar de Wilhelminaberg, de huisberg van deze regio. Onderweg werd stilgestaan bij markante plekken en gebeurtenissen uit een ver of dichtbij verleden.

- **LIVE FILMCONCERT VAN THE KID / CHARLIE CHAPLIN**

- **MAUD NELISSEN** (in bioscoop het Royaltheater)

The Kid is een weergaloze filmkomedie uit 1921 voor jong en oud over de zwerver Charlie, die ondanks vele tegenslagen nooit de moed opgeeft. Zijn partner in crime is The Kid, een onweerstaanbare schavuit die hij van jongs af aan heeft opgevoed in de harde leerschool van het leven. Met naast Chaplin een glansrol voor de kleine Jackie Coogan.

The Kid was Chaplin's eerste lange speelfilm. De combinatie van komedie met drama werd een wereldwijd succes. De film werd live op piano begeleid door Maud Nelissen.

Maud Nelissen is een Nederlandse pianiste en componiste die zich met name heeft toegelegd op het muzikaal begeleiden van zwijgende films. Ze werkte in Italië met Charlie Chaplin's laatste arrangeur Eric James. Sindsdien is ze veel gevraagd door festivals en speciale evenementen in Europa, Amerika en Azië. Ze richtte haar eigen ensemble 'The Sprockets' op, voor zwijgende filmbegeleiding, en treedt solo op, of met The Sprockets of met diverse andere ensembles en orkesten in binnen- en buitenland.

Maud Nelissen kreeg officiële toestemming van de erven Chaplin om Charlie Chaplin's muziek voor The Kid, die eigenlijk voor orkest is, te herarrangeren voor piano.

- **THE REAL CHARLIE CHAPLIN**

- **FILMHUIS DE SPIEGEL** (in bioscoop het Royaltheater)

Decennialang was Charlie Chaplin (1889 – 1977) de beroemdste man op aarde, voor wie enorme mensenmassa's op de been kwamen. Bekend als de komiek die de iconische zwerver The Tramp op het witte doek tot leven bracht en als groot regisseur van legendarische speelfilms als The Kid, Modern Times en The Great Dictator. Maar wie was de mens achter deze geniale alleskunner?

Regisseurs Peter Middleton en James Sinney maakten een omvattende documentaire over Chaplin. Aan de hand van geënceneerde beelden met nieuw ontdekte, authentieke audio-opnames van onder meer een interview met Life Magazine in 1966 en Chaplin's persoonlijke archiefmateriaal, wordt zijn razendsnelle opkomst gereconstrueerd vanuit de sloppenwijken van Londen naar het supersterendom in Hollywood. The Real Charlie Chaplin is het ultieme portret van de mens achter de legendarische kunstenaar.

- **OPENLUCHTFILMS OP HET FESTIVALPLEIN**

- **FILMHUIS DE SPIEGEL**

Zondag 28 augustus (21.45): Druk (Thomas Vinterberg)

Er bestaat een theorie dat een bescheiden hoeveelheid alcohol in ons bloed geestverruimend werkt, onze problemen vermindert en de creativiteit verhoogt. Gesteund door deze theorie, beginnen Martin en zijn drie middelbare school collega's aan een experiment waarbij ze de hele dag een constant en weloverwogen alcoholpromillage in hun systeem handhaven. De eerste resultaten zijn zeer positief, de uitgebluste leraren komen weer tot leven en zelfs de resultaten van hun klassen verbeteren.

Maandag 29 augustus en donderdag 1 september (14.00): De Grote Boze Vos & Andere Verhalen
Wie is er bang voor De Grote Boze Vos? Niemand lijkt het wel. Op en rond een boerderij op het platteland spelen zich drie hilarische verhalen af, die de dieren voor grote uitdagingen stelt. Zo verschijnt er een vleugellamme ooievaar op het erf en komen een eend en een konijn een baby afleveren. De listige vos lust wel een eitje, maar moet hij ook de kuikens grootbrengen? En wie bezorgt de dieren met kerst een cadeautje?

Maandag 29 augustus (21.45): Silence of the Tides (Pieter-Rim de Kroon)

Met schitterende zonsondergangen, een divers dierenrijk en landschappen die twee keer per dag veranderen, heeft het Waddengebied zich veelvuldig bewezen als fotogenieke plek. Toch is het grootste intergetijdengebied ter wereld nog nooit zo adembenemend in beeld gebracht als nu. Militaire oefeningen, pasgeboren lammetjes, parende oesters; al dit leven trekt intussen commentaarloos aan de camera voorbij. Dieren, mensen en getijden blijven in vier seizoenen komen en gaan.

Dinsdag 30 augustus en vrijdag 2 september (14.00): Minuscule (Hélène Giraud en Thomas Szabo)

Ergens op een rustige open plek vormen de haastig achtergelaten spullen van een picknick de inzet van een oorlog tussen twee rivaliserende bendes mieren. In het midden van dit strijdgewoel zal een jong lieveheersbeestje vriendschap sluiten met een zwarte mier en hem helpen zijn mierenheuvel te beschermen tegen de verschrikkelijke rode mierenkrijgers. Een groot avontuur op microniveau.

Dinsdag 30 augustus (20.30): The Sisters Brothers (Jacques Audiard)

'1850, het Wilde Westen is volledig in de ban van goudkoorts. De beruchte huurmoordenaars en broers Eli en Charlie Sisters krijgen de opdracht om Hermann Kermit Warm op te sporen. Daarbij krijgen ze de hulp van de sluwe Morris. Warm laat zich echter maar moeilijk vangen en wat begon als een routineopdracht, wordt al gauw een erbarmelijke en gevaarlijke tocht naar de andere kant van het land. Maar is Morris eigenlijk wel te vertrouwen en wat is Warm's geheim dat hem zo waardevol maakt? Meer en meer begint Eli zich af te vragen waar hij in hemelsnaam aan begonnen is.

Woensdag 31 augustus (21.30): Adam (Maryam Touzani)

In Casablanca gaat de zwangere, ongetrouwde Samia van deur naar deur op zoek naar een dak boven haar hoofd. Wanneer ze aanklopt bij Abla blijft ook haar deur in eerste instantie gesloten. Maar als weduwe en alleenstaande moeder van de 8-jarige Warda, weet Abla hoe moeilijk het leven in Marokko kan zijn en laat de jonge vrouw uiteindelijk toch toe. Geleidelijk vinden ze steeds meer steun bij elkaar en gaat Samia aan de slag in Abla's bakkerij. Samen bakken ze de heerlijkste Marokkaanse lekkernijen.

Donderdag 1 september (21.30): Out of Nature (Ole Giæver)

De nette 35-jarige Martin weet niet zo goed wat hij wil, behalve dan dat het niet is wat hij nu heeft. Zijn baantje boeit hem niet, zijn huwelijk heeft zijn spanning verloren en hij voelt dat zijn band met zijn zootje net zo oppervlakkig gaat worden als die van hemzelf met zijn eigen vader. Bang om iets te missen en als het hem teveel wordt, vlucht hij naar buiten en trekt dan een paar dagen alleen in de woeste natuur. Tijdens zo'n weekendje alleen met een rugzak wil hij weer de zaken voor zichzelf op een rij zetten. Hij fantaseert erop los wat het leven hem nog zou kunnen bieden.

Vrijdag 2 september (21.35): Gunda (Viktor Kosakovskiy)

Een aantal dieren op een boerderij wordt gevolgd: Een varken en haar biggetjes, een aantal koeien en een kip met één poot. De biggetjes worden al snel groot maar blijven hun moeder trouw en volgen haar over het terrein. Het geluid van de dieren is constant aanwezig, maar als de moeder wakker wordt na een dutje hoort ze haar kinderen ineens niet meer.

Zaterdag 3 september (21.30): Frères Ennemis (David Oelhoffen)

Driss en Manuel groeiden beiden op in dezelfde stad, waar het gevoel om tot een regio te behoren veel sterker is dan tot een land, natie of een cultuur. Zo ook voor Manuel die zijn leven op die manier heeft opgebouwd. Driss daarentegen, vluchtte weg. Heden zullen beiden geconfronteerd worden met de gevolgen van hun keuzes. En voor beide mannen is er een prijs.

- **NAME HIM**

- ZINA MACWILLIAMS

Voor de films en tussen 'de bedrijven door' was de korte film Name him van Zina MacWilliams te zien opgenomen in de Underground van Londen. Deze conceptuele kunstenares studeerde Fine Art aan Chelsea College of Arts, waar zij 'confessional art' ontdekte. In Name him maakte zij de machtsdynamiek tussen mannen en vrouwen/non-binaire mensen zichtbaar. Hiervoor heeft ze op social media een oproep gedaan aan slachtoffers om de voornamen in te sturen van mannen die hen misbruikt of seksueel geïntimideerd hebben. Door het onzichtbare zichtbaar te maken, wordt de illusie van macht aan de dader ontnomen en komen de slachtoffers in hun kracht te staan.

- HEERLEN VERWELKOMT D'R JUUL

Heerlen verwelkomt D'r Juul, aan de Promenade verreesijst een carnavalesk beeld. Heerlen bevindt zich in een nieuwe transitie. De stad zet in op veiligheid en cultuur maar ook op de ontwikkeling van een vernieuwend centrum voor Parkstad. Kunst speelt daarin een belangrijke rol. Een nieuw beeld dat in het centrum verrees is D'r JUUL va Heël; een mensenlijf met dierenmasker in brons van Les Deux Garçons – Michel Vanderheijden Van Tinteren (Heerlen 1965) en Roel Moonen (Maastricht 1966). D'r JUUL is een TROTSE Heerlenaar, chauvinist in hart en nieren. Hij zet zijn kap op met carnaval en kan zich heerlijk verschuilen achter het ezelmasker om ongegeneerd te pochen, grootspreken, op te scheppen over Heerlen, branieschoppen... altijd in de goede zin van het woord. Het Gesamtkunstwerk, dat allerlei nieuwe initiatieven in beweging gaat zetten, werd tijdens Cultura Nova onthuld.

- JENNY'S CULTURA NOVA WANDELING
- JENNY KRANENDONK (Stadswandeling)

Altijd al nieuwsgierig geweest naar de verhalen achter Cultura Nova? Wat waren momenten om nooit te vergeten? Welke bijzondere locaties zijn gekozen om een voorstelling te spelen?

Deze wandeling nam het publiek mee naar de verhalen achter het festival én de stad Heerlen. Op een route door het centrum werden diverse locaties bezocht die verbonden zijn met Cultura Nova.

Geschiedenis en bijzondere feiten werden gedeeld en op sommige plekken is het mogelijk om een kort kijkje te nemen bij de activiteiten die ter plaatse worden gehouden. Men kon zich laten meevoeren door de wereld van Cultura Nova in de stad die ook dit jaar weer het decor was van veel bijzondere voorstellingen.

Route: Royal, Maankwartier, SCHUNCK Glaspaleis, Schelmenhof, Rooftopbar/Akerstraat 15, boekhandel Van der Velden Van Dam.

- GRATISVENVOORNIETSTAFEL
- STADSTUIN HEERLEN / RON

Stadstuinier Ron organiseerde tijdens de Stadmaakweek de 'Gratisenvoornietstafel'. Hierop kan men spullen neerzetten die niet meer gebruikt worden, om er zo iemand anders blij mee te maken!

Hoe het werkt? Je neemt iets mee, en zet zelf iets terug. Of niet.. want ook dat mag!

- ENERGIEWORKSHOP KRISTALLEN EN TAI CHI
- STADSTUIN HEERLEN / ANDY VAN DER POEL

Stilstaan bij jezelf is een fijne vorm van wijsheid. Tai Chi helpt je stilstaan terwijl je beweegt in vaste patronen zodat je kunt ontdekken waar je moeite verbergt of kwetsbaarheid ontwijkt. Kristallen helpen stilstaan terwijl jouw energie beweegt op een manier dan gewend. Dat helpt je om daar beter mee om te gaan. Tijdens de workshop maakte men kennis met andere aspecten van zichzelf. Een ontmoeting die naar meer smaakt!

- STREET ART TOUR & AURORA TOUR
- RUDI JANSSEN (STREET ART TOUR) & LEO DE HAAS (AURORA TOUR)

Twee tours in één! Deze rondleiding begon in Heerlen Centrum met een tour langs diverse Street Art kunstwerken en eindigde bij het Aurora complex.

Street Art Tour

Heerlen staat met ruim 160 kunstwerken bekend als 'Street Art Hoofdstad' van Nederland. Sinds 2008 worden er met regelmaat nieuwe kunstwerken geplaatst en we zijn daarmee een van de eerste steden in Nederland die deze kunstvorm omarmt. Street art brengt niet alleen kleur aan de stad, maar vertelt ons ook het verhaal van de stad. Wist jij bijvoorbeeld dat lokale kunstenaar Dazetwo ons kennis laat maken met ons Middeleeuws verleden? En dat de mijnwerkers van Jauneons de route naar het Nieuwe Nederlandse Mijnmuseum laten zien? Daarnaast vertelden we het publiek graag alles over de ontstaansgeschiedenis. Wie zijn de kunstenaars? Hoe zijn de kunstwerken tot stand gekomen? En hoe maak je een kunstwerk op zo'n groot formaat? Wie mee op deze tour ging ontdekte Heerlen opnieuw!

Aurora Tour

Het kunstenaarscollectief Boa Mistura uit Madrid schilderde samen met bewoners een compleet woongebouw in vrolijke kleuren. In de grootste mural van Europa zie je de tekst 'In het Hart van elke winter leeft een trillende lente'.

Deze tekst schetst het perspectief op een nieuwe toekomst voor Aurora, Heerlen Noord en Heerlen. Woningcorporatie Wonen Limburg en Stg. StreetArt namen hiervoor het initiatief.

Boa Mistura werkt altijd van ontwerp tot realisatie samen met bewoners. Dat stimuleert de betrokkenheid en de verbinding onderling. Hoe ervaren bewoners dit proces?

In deze rondleiding, die verzorgd werd door de bewoners zelf, ontdekten men plekken die normaal voor buitenstaanders verborgen blijven.

- FIETSTOCHT ERFGOED IN DE BUURT: MIJNWERKERSKOLONIËN
- ROELOF BRAAD

Jan Stuyt was architect en stedenbouwer, die in de jaren 20 veel betekende voor de Limburgse Mijnstreek. Hij stond aan de basis van de transformatie van een plattelandsregio naar een stedelijke agglomeratie. Stuyt ontwierp veelal mijnkoloniën in de huidige regio Parkstad Limburg. Daarnaast zorgde hij er mede voor dat Heerlen van dorp tot stad transformeerde.

De deelnemers stapten samen met Roelof Braad (voormalig stadsarchivaris) op de fiets en ontdekten het erfgoed in de omgeving van Hoensbroek en Brunssum. Deze fietsroute van circa 20 km nam men in vogelvlucht mee langs de gebouwen en wijken die van de hand van Stuyt komen.

- DE STAD ALS SPEELTUIN: WORKSHOP BUILDERING EN FREERUNNING
- TOON HEZEMANS, RACHEL NILWIK, KOEN HEIJNEN

DEMO'S, WORKSHOPS EN NIEUWE PARKOERSEN BUILDERING EN FREERUNNING mede in het kader van De Stad als Speeltuin. Skateboarders ontdekten in de jaren vijftig al dat je de stad ook als 'speelplaats' kon gebruiken. Met hun sport voegden ze een nieuwe functie toe aan de publieke ruimte. Urban Sports verlevendigen de openbare ruimte, nodigen uit tot sociale interactie en bovendien is bewegen gezond.

Nieuwe parkoersen

In Heerlen maakten we al eerder kennis met buildering. Daar kwamen nu enkele coole freerunning spots bij, want met hulp van topklimster Rasjel Nilwik en freerunner Koen Heijnen van Team NL zijn in de stad nieuwe buildering- en freerunning parkoersen uitgestippeld. Je vindt de locaties op het plattegrondje. Je kunt natuurlijk ook zelf op zoek gaan naar de beste plekken om te builderen of te freerunnen. Ga op een creatieve en sportieve ontdekkingstocht en gebruik de stad als speelplaats.

Wil je je skills verbeteren? Dan kun je deelnemen aan de workshops op zondag 28 augustus en woensdag 31 augustus op de Promenade.

Voor nieuwkomers in de stedelijke speeltuin!

Boulderen is het beklimmen van lage en sterk overhangende klimwanden of rotspartijen, waarbij geen touwzekerings nodig is. Buildering is een samenstelling van bouldering en building. Het betekent klimmen in de stad en is de urban variant van boulderen: een soort apenkooien in de stad voor volwassenen.

Freerunnen is het op acrobatische wijze een traject met obstakels afleggen. Met sprongen, draaien en salto's maakt de freerunner een soort choreografie in de openbare ruimte.

- **WORKSHOP FOTOGRAFEREN MET JE SMARTPHONE**
- STADSTUIN HEERLEN / FLOOR NOTEN

In de Stadmaakweek bood de Heerlense Stadstuin een workshop smartphone fotografie aan.

Workshopleider was fotografe Floor Noten. Haar motto: leren door doen! "Ik leer mensen graag mooie foto's te maken met een apparaat dat je altijd bij je hebt, je smartphone!"

Wil men meer uit je smartphone halen, anders leren kijken, uitgedaagd en geïnspireerd worden? En mooie herinneringen vastleggen, meer dan de standaard selfie? Dan was deze leuke, gezellige, interactieve en leerzame workshop schikt. Floor leerde de deelnemers in een snelkookpan de basis van fotografie (regels, tips & tricks). Ze kregen basisuitleg over de bewerkingsapp en je bekijkt en bespreekt foto's. Daarna gingen ze op pad met Floor. Tijdens een wandeling door het centrum van Heerlen van ca. 45 minuten leert zij hen anders naar de stad te kijken. Onderweg gingen de deelnemers zelf aan de slag.

- **LEZING: WERNER MANTZ EN PEUTZ – HET BELANG VAN ARCHITECTUURFOTOGRAFIE**
- HUUB SMEETS EN MARK FERON

Deze lezing was een preview op de tentoonstelling eind september van Werner Mantz, *The perfect Eye*, in het Bonnefanten en de gelijknamige monografie met een totaaloverzicht van het werk van Werner Mantz (1901-1983). Mantz heeft een veelzijdig oeuvre nagelaten, waarbij hij met zijn architectuurfotografie uit de twintiger en dertiger jaren van de vorige eeuw grote internationale faam verwierf. De fotograaf heeft kans gezien om de geest van eigentijdse architectuur op fotografische wijze te (be)grijpen en is daarmee een inspirerend voorbeeld voor de hedendaagse architectuurfotografie.

In de lezing gingen Huub Smeets en Mark Feron met name in op zijn fotografisch werk voor De Heerlense architect Frits Peutz, die een belangrijke opdrachtgever was en waarvoor Mantz iconische foto's maakte. Ook de actuele praktijk van de Heerlense stadsontwikkeling kwam aan bod, evenals het belang om er zicht op te krijgen en het te documenteren voor een breder publiek.

- **LIVEMUZIEK**
- STADSTUIN HEERLEN / RICARDO FREDERIKS EN FER VISSERS

Poëet en zanger Ricardo Frederiks (oud-jeugdstadsdichter) bracht samen met gitaarleraar Fer Vissers uit Heerlen betekenisvolle poëtische muziek. Onderwerpen waren zaken als autisme, eenzaamheid, uitsluiting en depressies. Met zijn teksten probeerde Ricardo luisteraars mee te nemen in zijn wereld om begrip te kweken en stereotypische beelden over autisme uit de weg te ruimen. Fer Vissers zorgde voor een aldoor prachtige begeleiding op gitaar.

- **STADMAAKCAFE**
- CULTURA NOVA, IBA PARKSTAD, GEMEENTE HEERLEN, STADSREGIO PARKSTAD, WONEN LIMBURG, WELLER

Het dagelijks Stadmaakcafé tijdens Cultura Nova 2022

STADMAAKWEEK #3 / DE STAD IN BEWEGING

De stad is in beweging. Dat is maar goed ook. We leven in een tijd van forse verandering en ervaren grote druk. Hoe zorgen we er samen voor dat we fijn kunnen blijven wonen, werken en leven? Door onze verbeelding de ruimte te geven en door verbinding te zoeken. De stad is van iedereen en iedereen draagt daaraan bij. Dat geeft kracht, dat maakt ons veerkrachtig. Zie hier het thema van de derde editie van de 'Stadmaakweek' tijdens Cultura Nova.

Bewoners, stadmakers en beleidsmakers lieten tijdens de Stadmaakweek zien wat er gebeurt in de stad en bespraken in welke richting de stad zich verder kan ontwikkelen. Het programma bevatte fiets- en wandeltours, excursies, exposities, lezingen, debat, theater en een dagelijkse talkshow 'Stadmaakcafé' in de Spiegel tent onder leiding van columnist en cabaretier Raymond Clement.

Programma STADMAAKCAFÉ in de Spiegel tent op het Burg. Van Grunsvenplein Festivalplein

In het Stadmaakcafé besprak Raymond Clement samen met interessante gasten belangrijke ontwikkelingen in de stad en de regio. Waar zit de energie van bewoners en stadmakers en wat zijn hun plannen en dromen? Hoe kunnen we deze de juiste richting geven? In elk café stond een ander thema centraal. Muzikant Paul Logister zorgde voor muzikale intermezzo's. Het café was gratis toegankelijk van 17.00 uur tot 18.00 uur en was the place to be voor iedereen die meer te weten wil komen over de stad en de mensen die hem maakt.

De thema's:

- **ZONDAG 28 AUGUSTUS – DE KRACHT VAN KUNST EN ERFGOED**

Het bijzondere karakter van mijnwerkerskoloniën, de aanstekelijke werking van 'onze' murals en onvermoede creatieve vermogens van bewoners en jonge vluchtelingen: kunst kan mensen verbinden en een stad of wijk krachtiger maken. Hoe is kunst in het verleden onderdeel geweest van de ontwikkeling van de stad? Zouden we kunst en cultuur meer moeten omarmen als essentieel onderdeel van gebiedsontwikkeling, ook van aandachtswijken? Ideeën van kunstenaars kunnen de stad verder te brengen. Hoe kunnen we via kunst (en cultuuronderwijs) mensen persoonlijk ontwikkelen, trots en zelfbewust laten worden? Raymond Clement praatte erover met: Hessel Furst en Leo de Haas; deze twee bewoners en ambassadeurs van de Auroraflat waren betrokken bij het mural-project van het Spaanse kunstenaarscollectief Boa Mistura. Koos Linders; Heerlenaar Met Plezier, historicus, oud-docent levensbeschouwing en schoolleider van het Bernardinuscollege en Hennie Grossegger; zorgmedewerker, sportinstructrice/gewichtconsulent én exploitant B&B The Project.

- **DINSDAG 30 AUGUSTUS – DE IMPULS VAN IBA**

Op 4 september 2022 eindigde het IBA-Expojaar. Het concept IBA (Internationale Bau Ausstellung) is meer dan 100 jaar geleden in Duitsland ontstaan en is een succesvolle formule, die een regio of stad versterkt op terrein van economie, ruimte en samenleving. IBA Parkstad heeft sinds 2013 een vijftigtal projecten geïnitieerd en begeleid die een impuls geven aan de regio: van de transformatie van voormalige watertoren Reusch van Schimmert en de aanleg van een openbare tuin door toparchitect Oudolf in Etzenrade tot een fietspad door de hele regio – de Leisure Lane – en tal van bewonersprojecten. Waarom was dit eigenlijk nodig? Wat heeft IBA de regio gebracht? Hoe wordt dit verder opgepakt als IBA straks is afgerond en welke tips heeft Parkstad voor de volgende IBA-regio? Raymond Clement ging hierover in gesprek met: Andy Dritty, manager Beheer en sociaal verhuur bij woningbouwcorporatie Wonen Zuid, voormalig gedeputeerde Provincie Limburg en wethouder Landgraaf. René Seijben, waarnemend directeur IBA Parkstad en expomanager en Peter Bertholet, directeur Stadsregio Parkstad. Paul Heuvels, projectmanager gemeente Beekdaalen.

- **WOENSDAG 31 AUGUSTUS: DE JEUGD EN DE TOEKOMST**

De jeugd heeft de toekomst, maar hoe kijken jongeren zelf naar de regio en hun toekomst? Zien ze die toekomst in Parkstad en in Heerlen of elders, zoals velen die gingen studeren en niet meer terugkwamen? Wat maakt de regio aantrekkelijk voor jongeren en hoe kunnen we dat versterken? Wat is het belang van vorming en onderwijs voor de regio? Hoe leggen we de juiste verbindingen, die nodig zijn om jeugd en volwassenen te begeleiden om hun dromen voor de stad waar te maken? Raymond Clement besprak het met 'jeugdige' gasten: Bert Nelissen, directeur Innovo – een koepelorganisatie van ruim 40 scholen voor primair onderwijs in Zuid- en Midden-Limburg. Nica Geurts en Angie Hartman; twee scholieren die naar het vervolgonderwijs gaan en. Els Roobroeck, artistiek leider Compagnie COVAR en Alvin Scheepers oftewel rapper Dookie; hij ging op zoek naar de verhalen in Heerlense wijk GMS en verwerkte deze in de performance #PLINNA.

- **VRIJDAG 2 SEPTEMBER: CENTRUM EN REGIO, HEI BRENNT DE LAMP!?**

Heerlen ziet zichzelf als het centrum van Parkstad. De binnenstad is hiervan het uithangbord en visitekaartje. Die maken we samen. Hoe positioneren we de binnenstad? Wat is de unieke kwaliteit ervan in vergelijking met Aken en Maastricht? Wat hebben we nog te doen? Wat is eigenlijk de toekomst van de regio: dromen we van een grote euregionale metropool met het Heuvelland als 'central parc', of zien we meer in een zelfvoorzienend paradijs voor pensionado's en toeristen? Raymond Clement droomde hardop hierover met: Pascal Wauben, adjunct-clusterhoofd Ruimte van Provincie Limburg. Michel Huisman, morfoloog, kunstenaar en geestelijk vader van Maankwartier en Atelier Stadsrevisie. Joos Philippens, journalist, auteur. Govert Derix, auteur, stadsfilosoof, moderator van de 's middags gehouden themabijeenkomst Ambitie versus naakte werkelijkheid en Rinske Brand, spreker, gastdocent, auteur en columnist bij Gebiedsontwikkeling.nu.

- **ZATERDAG 3 SEPTEMBER: BURGERKRACHT EN STADMAAKWEEK**

Wat heeft deze Stadmaakweek ons laten zien? Wie zijn die actieve 'stadmakers', wat houdt hen bezig, wat zijn hun dromen? Wie zien zij als hun partners in de stad en welke steun ervaren zij van bijvoorbeeld

de gemeente of woningbouwcorporatie(s)? Wat doet de stad om mensen bij de ontwikkeling daarvan te betrekken? Wat is er nodig om elkaar nog beter te vinden en samenwerking aan te gaan? Welke rol kan een podium zoals de Stadmaakweek hierin spelen? Gaan we voor een vervolg? En hebben we misschien behoefte aan een stadsfilosoof van Heerlen? Voor deze finale sloten aan: Roel Wever, burgemeester van Heerlen, Barry Braeken, directeur bestuurder woningbouwcorporatie Weller, Kim Hooiveld, veelzijdige en actieve bewoner Heerlen Noord en zangeres, Jop Delhey, eindredacteur van de Stadmaakkant 2022.

- **XXL-GALLERY HEERLERBAAN** (op 8 wanden van flatgebouwen in de wijk Heerlerbaan)

De afgelopen jaren zijn in het stadsdeel Heerlerbaan in Heerlen negen gigantische muurschilderingen gemaakt. Deze murals met elk een oppervlakte van ruim 500 m² bevinden zich op de gevels van de flats aan de Peter Schunckstraat. Dit grootschalige project van de Stichting Street Art met ondersteuning van flateigenaar Weller werd vorig jaar afgerond. De Duitse kunstenaar Hendrik 'ECB' Beikirch kreeg in 2014 de eer om de eerste mural te realiseren.

Hiermee legde hij de lat meteen al hoog en dit gaf inspiratie om door te pakken. Daarom nodigde Stichting Street Art de Londense curator Rafael Schacter uit om na te denken over een totaalconcept voor de overige vier flatgebouwen. Hij kwam met het concept DE-GROWTH / RE-GROWTH / BE-GROWTH. Deze titel gaat over neergang, hoe je weer opstaat na tegenslagen en wat dit kan betekenen voor je eigenwaarde. Ook wilde hij binnen de groep kunstenaars een grote diversiteit laten zien. Zo zijn voor de totstandkoming van de XXL-Gallery vier mannen en vier vrouwen uitgenodigd die de verschillende werelddelen vertegenwoordigen. Op elke flat wilde hij een abstract kunstwerk en aan de andere zijde een meer figuratief beeld tonen. Tussen 2018 en 2021 zijn Isaac Tin Wei Lin (USA), Hyuro (ARG), Morgan Blair (USA), Arys (ESP), Eltono (FRA), Madelon Vriesendorp (NED), Iman Raad (IRN) en Maya Hayuk (USA) ieder vanuit hun eigen achtergrond met dit concept aan de slag gegaan.

- **FOTOCUBE D VAN DOEN!**
- **WIM DIDDEREN / JOS REINDERS** (op kopgebouw op Promenade 2 Heerlen Centrum)

Het vierkante kopgebouw bij de entree naar de Promenade vanaf het Schouwburgplein, doorgaans aangeduid als 'kopgebouw D', werd tijdens Cultura Nova aangekleed tot 'Fotocube D'. Op en achter ramen en deuren waren foto's te zien van activiteiten van burgers bij de talloze burgerinitiatieven in diverse wijken en buurten van Heerlen in de afgelopen jaren. Er was ook ruimte gereserveerd voor inbreng van eigen fotomateriaal. Deze fotocubus is samengesteld in het kader van "De Dag van de Burgerkracht" (3 september).

De beelden in deze FotoCubus D van Doen! bestaan als kern uit een selectie van foto's uit het archief van Jos Reinders (Gebrookerbos)

- **VAN BRAAKLIGGENDE GROND NAAR SAMENTUIN**
- **STADSTUIN HEERLEN / LEO DE GROOT**

Als gevolg van de krimp liggen er verspreid in Parkstad en ook in Heerlen door afbraak veel stukken braakliggende grond. Dit biedt kansen voor burgers. Woonpunt en Weller zien graag dat burgers/omwonenden zorg gaan dragen over braakliggende stukken grond. Leo de Groot van de Stadstuin en tevens coördinator van de Dobbeltuin, vertelde in zijn presentatie 'Van braakliggende grond naar Samentuin' over het ontstaan van de Dobbeltuin en geeft tips over het opzetten van een buurttuin. Men liet zich stimuleren om in hun buurt gezamenlijk braakliggende stukken grond om te toveren tot groene oases.

- **IBA BUS MET MUZIEK EN VERSNAPERINGEN**
- **IBA PARKSTAD**

Een selectie van de projecten passeerden de revue tijdens de IBA Carrousel. Men bezocht de infomarkt waar IBA-projecten zich presenteerden of pakte de fiets en bezochten de op de fietsroute gelegen projecten. IBA Parkstad heeft de afgelopen jaren een stevige impuls aan de regio gegeven. Kwaliteit stond daarbij steeds voorop. Meer dan 40 IBA-projecten werden gerealiseerd of zijn in realisatie. De

regio stond jarenlang in het teken van experimenteren, lef tonen, mensen samenbrengen en de handen uit de mouwen steken. Dit alles vóór en dóór Parkstad. Inmiddels is de slotfase van IBA Parkstad in zicht. Tijdens de derde editie van de Stadmaakweek (Cultura Nova) liet men alle projecten nog één keer de revue passeren tijdens de IBA Carrousel.

Tijdens deze dag kon men ook de fiets pakken en een aantal projecten bezoeken. Bij terugkomst ontving men bij de IBA-bus een tasje met de routeboekjes. Men kon nog een kop koffie of verkoelend water drinken en bezocht de informatiemarkt van de IBA projecten en rust uit, luisterend naar optredens.

Speciaal voor de kids: Deze konden in de huid kruipen van een ontwikkelaar bij IBA, maakten hun eigen fotoprops, gingen op foto voor de Photowall, zetten de foto online met de hashtag #WinactieIBACulturaNova en maak kans op vrijkaarten voor de voorstellingen van Cultura Nova!

Met de IBA Bus als centraal middelpunt op het Stadmaakplein op de Promenade in Heerlen, organiseerde IBA Parkstad in samenwerking met Cultura Nova, Stadsregio Parkstad, gemeente Heerlen, Weller en Wonen Limburg daarnaast een week lang diverse activiteiten voor jong en oud.

- WORKSHOPS: PANORAMA ZUID-LIMBURG
- PROVINCIE, RIJK, STADSREGIO PARKSTAD LIMBURG EN DIVERSE GEMEENTES

Zuid-Limburg gaat de komende tijd op allerlei gebieden veranderen. Dat is nodig om ervoor te zorgen dat de regio een aantrekkelijke plek blijft om te wonen, werken en recreëren. In het project Panorama Zuid-Limburg werken Provincie Limburg, het Rijk, Stadsregio Parkstad Limburg en diverse gemeenten samen aan een nieuw toekomstbeeld voor Zuid-Limburg in 2050. Ook jij kon daar aan meedoen.

Over een aantal jaren zullen we de ruimte in onze regio op een andere manier gebruiken dan we tot nu gewend zijn. Dat komt onder meer door veranderingen in de landbouw, ons energiesysteem en mobiliteit, maar ook door het verduurzamen van woningen en het circulair maken van de economie.

Onder de vlag van NOVI-gebied Zuid-Limburg proberen de organiserende partijen samen de meest relevante ruimteclaims in beeld te brengen. Op basis van de belangrijkste beleidskeuzes stellen ze daarna drie aantrekkelijke en tegelijkertijd onderscheidende toekomstperspectieven op. Eind 2022 mondt dat uit in een toekomstbeeld, dat in 2023 als basis dient voor een ruimtelijke ontwikkelstrategie voor de regio.

Tijdens de Stadmaakweek kon men aan de hand van conceptbeelden en schetsen kennismaken met de drie voorlopige toekomstperspectieven. Je mocht ook zelf mee ontwerpen, ideeën inbrengen of suggesties doen. Met alle input van de Stadmaakweek werden de toekomstperspectieven verder aangescherpt en aangevuld.

Op enkele momenten vonden er gerichte workshops plaats waarop een uitgebreide presentatie wordt gegeven over Panorama Zuid-Limburg en daarna tijd is een verdiepend gesprek.

- IBA CARROUSEL EN IBA-PROJECTEN INFOMARKT
- IBA PARKSTAD

IBA Parkstad heeft de afgelopen jaren een stevige impuls aan de regio gegeven. Kwaliteit stond daarbij steeds voorop. Meer dan 40 IBA-projecten werden gerealiseerd of zijn in realisatie. De regio stond jarenlang in het teken van experimenteren, lef tonen, mensen samenbrengen en de handen uit de mouwen steken. Dit alles vóór en dóór Parkstad. Inmiddels is de slotfase van IBA Parkstad in zicht. Tijdens de derde editie van de Stadmaakweek (CulturaNova) lieten we alle projecten nog één keer de revue passeren tijdens de IBA Carrousel.

- THERMENMUSEUM @ STADMAAKWEEK
- THERMENMUSEUM

Het Thermenmuseum bezocht de Stadmaakweek 2022 op de Promenade te Heerlen. Het Thermenmuseum presenteerde daar activiteiten voor kinderen, zodat zij kennis konden maken met hun Romeins verleden. Zij konden een Romeinse boogbrug bouwen, met metaaldetectors op zoek gaan naar verborgen schatten. Na die zware arbeid, konden zij Romeinse spellen spelen, zoals 2000 jaar geleden al werd gedaan. Na de spellen gingen de kinderen knutselen en maken zij hun eigen kruik van Lucius, die zij zelf inkleuren. Het geheel werd aangekleed met beachvlaggen en afbeeldingen van Romeinen met een foto Romein, waarin men als Romein op de foto kon.

- HEERLEN EEN (TE) GEKKE STAD
- SCHUNCK / JAN ROTHUIZEN

In 2020 maakte kunstenaar Jan Rothuizen een tekening van de stad Heerlen. Een zogenaamde 'soft atlas' waarin hij aan de hand van verhalen van inwoners en zijn eigen ontdekkingen die hij deed tijdens zijn vele fietstochten door de stad, een tekening maakte van Heerlen. Voor families en gezinnen is het boekje "Heerlen een (te) gekke stad" gemaakt, waarmee jong en oud aan de hand van de tekening van Jan Rothuizen de stad met andere ogen kon bekijken.

Het boekje Heerlen een (te) gekke stad was op te halen in de hal van het SCHUNCK Glaspaleis op 31 augustus tussen 10 en 16 uur.

- DISCOVERY MUSEUM @ STADMAAKWEEK
- DISCOVERY MUSEUM

Voor nieuwsgierige mensen van alle leeftijden.

Discovery Museum (voorheen Columbus, Cube en Continium) is het grootste museum voor wetenschap en technologie in Zuid-Nederland. Een ideaal dagje uit voor iedereen die nieuwsgierig is!

Op woensdag 31 augustus waren we aanwezig tijdens de Stadmaakweek op Cultura Nova. We namen onze Proefjeskar mee! Vanuit deze (ijsco)kar liet een 'professor' aan de hand van een aantal spectaculaire proefjes zien, hoe bepaalde stoffen werken. En men kon meedoen aan een leuke bouwactiviteit waarmee men kans maakte op entreetickets voor Discovery Museum!

Discovery Museum herbergt een grote diversiteit aan activiteiten: naast interactieve (wetenschaps)exposities, adembenemende en unieke films (bijvoorbeeld met een unieke kijk op de aarde), tentoonstellingen over innovatieve producten en design en hands-on workshops, bieden we ook creatieve labruimtes waar je zelf – of met begeleiding – aan de slag kunt gaan. Hier heb je niet alleen een dag plezier maar word je ook een ervaring rijker over hoe we samen onze wereld mooier kunnen maken.

- RONDLEIDING DE VIJF PLEINTJES
- DE VIJF PLEINTJES

"De Vijf Pleintjes" is een samenhangend verblijfsgebied én een samenwerkingsverband in de binnenstad van Heerlen. Dicht bij elkaar gelegen, in het hart van het centrum van Heerlen, zijn De Vijf Pleintjes te vinden: Wilhelminaplein, Betaplein, Schelmenhofje, Morenhoek en Luciushof. De pleintjes hebben elk hun eigen ambiance, maar zijn ook verbonden met elkaar. Samen vormen ze het bruisend en intieme hart van de stad, het creatieve decor voor kleinschalige culturele en sociale activiteiten. Een intieme infrastructuur die ontmoetingen tussen bezoekers, bewoners en ondernemers stimuleert. "De Vijf Pleintjes" is ook een samenwerkingsverband in de hoedanigheid van een stichting die zorgt voor culturele en sociale dynamiek. Dit met het oog op de leefbaarheid en verblijfskwaliteit van de openbare ruimte.

De afgelopen jaren hebben enkele pleintjes een forse kwaliteitsslag ondergaan. Andere pleintjes moeten opnieuw worden aangepakt en klaargemaakt voor de toekomst. Het boeiende verhaal van deze ontwikkeling werd verteld in De Pleintjes Promenade. Dit was een wandeling langs alle vijf pleintjes met een toelichting door bewoners en ondernemers op de dynamische ontwikkelingen.

- BOEKPREMIÈRE PATCHWORK IBA PARKSTAD
- MAURICE HERMANS / IBA (in Theater Kerkrade)

Op donderdag 1 september 2022 vond in Kerkrade de Boekpremière plaats van het IBA Eindboek 'Patchwork IBA Parkstad'.

De boekpremière vond plaats tijdens het Regiosymposium Parkstad in de HuB. in Kerkrade. Auteur Maurice Hermans gaf een toelichting op de totstandkoming van het boek, waarna de uitgever gezamenlijk met de auteur de eerste exemplaren uitreikte aan Roel Wever (burgemeester van Heerlen) en Lia Roefs (gedeputeerde Provincie Limburg). Het boek 'Patchwork IBA Parkstad' doet verslag van de internationale Bauausstellung, ofwel IBA, die voor het eerst in haar historie buiten Duitsland wordt

gehouden, in Parkstad. Wat begon als een tentoonstelling voor de moderne bouw in 1901, ontwikkelde zich tot een stedenbouwkundig instrument met vaak een krachtige impuls aan lokale economie, ruimte én samenleving. Behalve inspirerende projecten van Piet Oudolf, Francine Houben en Maurer United Architects bevat het boek bijdragen van onder meer landschapsarchitect Dirk Sijmons.

'Patchwork IBA Parkstad' verscheen bij nai010 uitgevers in zowel een Nederlands- en Engelstalige editie. Vanaf 1 september verkrijgbaar bij Boekhandel van der Velden-van Dam aan de Promenade en alle andere boekhandels in Nederland.

- **REGIOSYMPIOSIUM: DE TOEKOMST IS PARKSTAD**
- IBA & STADSREGIO PARKSTAD (in Theater Kerkrade)

IBA Parkstad, Stadsregio Parkstad en Platform31 organiseerden gezamenlijk het Regiosymposium Parkstad: Lessons learned Regio Deal en IBA & boekpresentatie IBA Parkstad. Tijdens dit symposium en de aansluitende talkshow werd ingegaan op de 'lessons learned' en de toekomst van de regio. Onderdeel van het programma is de presentatie van [de IBA-eindpublicatie 'Patchwork IBA Parkstad'](#). Het eerste exemplaar werd door nai010 uitgevers uitgereikt aan Roel Wever, voorzitter van de AvA en Stadsregio Parkstad Limburg en Lia Roefs, portefeuillehouder IBA bij provincie Limburg.

Na het symposium werd voor een 'hartige hap' gezorgd, waarna het programma werd voortgezet met een talkshow. Onder leiding van Platform31 werd ingegaan op de vraag hoe het instrument IBA ondersteunend kan zijn in het definiëren van agenda's, het verbreden van participatie en het ontwikkelen van ontwerp- en uitvoeringskracht voor steden en regio's. Diverse vragen werden behandeld en iedereen was van harte welkom om te participeren in dit gesprek.

- **OPENSTELLING VIE-COMPLEX VOOR PUBLIEK**
- I.O.M. OPTIESPORT EN GEMEENTE KERKRADE

Er wordt veel energie gestoken in de sociaaleconomische structuurversterking binnen Parkstad. Het gloednieuwe sport- en beweegcomplex Vie – Leven in beweging in Kerkrade-centrum, is hier een tastbaar voorbeeld van. Dit IBA-sleutelproject naderde tijdens Cultura Nova zijn voltooiing en werd vanaf 5 september 2022 formeel in gebruik genomen. Voorafgaand aan de ingebruikname werd het complex nog één keer opengesteld voor publiek, zodat men alle faciliteiten met eigen ogen kon bewonderen. Tijdens de openstelling werd voornamelijk aandacht geschonken aan de nieuwbouw in Kerkrade-centrum. Naast een nieuw zwembad, nieuwe sporthal en P-garage zet Vie, met tal van programma's, in op het verbeteren van de levenskwaliteit van de inwoner van Kerkrade en de regio. Het gebouw was vrij toegankelijk.

- **EEN BEZIELDE STAD**
- ZIEL VAN HEERLEN

WANDELING 'HEERLEN DOOR ANDERE OGEN'

Het imago van Heerlen wordt zwaar beïnvloed door de afgelopen vijftig jaar (sluiting mijnen, sloop, leegstand, drugsoverlast). De Ziel van Heerlen bepleit een ander perspectief. Heerlen kent immers een geschiedenis van 2000 jaar. Welke stad kan zeggen dat Romeinen er gebadderd hebben, dat ze in de Middeleeuwen een kleine vesting was en veel later ook nog zeventig jaar lang de energiehooftstad van Nederland? Tijdens deze wandeling liet de Ziel enkele van haar ideeën zien die aansluiten bij deze filosofie. Een stadspark, een exotische tuin, een oosters wijkje en een houten loods die de groei van Heerlen markeert. Plus: de parkeergarages als stadspoorten.

De Ziel van Heerlen is een groepje vrijwilligers, zonder enig mandaat, a-politiek, onbezoldigd, dat gevraagd en ongevraagd met adviezen komt. De Ziel van Heerlen is een dagdeel per week in touw, uit passie voor Heerlen.

- **GA JIJ MEE MET ARCHITECT MECANOO OP TOUR DOOR HET NIEUWE STADSKANTOOR?**
- GEMEENTE HEERLEN EN MECANOO

In januari 2022 heeft de gemeente het nieuwe stadskantoor, dat ontworpen is door architectenbureau Mecanoo, in gebruik genomen. Graag nodigden wij geïnteresseerden uit voor een rondleiding door het nieuwe stadskantoor, waarbij architect Marloes Dijkink van Mecanoo u de ins en outs vertelde van het ontwerp.

- **GA JIJ MEE MET DE TOUR HEERLEN-CENTRUM?**
- GEMEENTE HEERLEN

In januari 2022 heeft de gemeenteraad van Heerlen het ambitiesdocument 'Samen maken we het Centrum 2022' vastgesteld. Dit ambitiesdocument is het vervolg op het Urban Bidboek 2016 en luidt een nieuwe periode in waarin we samen met onze partners vol energie en daadkracht verder werken aan Heerlen-Centrum. Aan een centrum waar mensen graag wonen en werken en op bezoek komen. Waar altijd iets te doen is en met bijzondere musea, nieuwe stadswoningen en appartementen, veel groen en water. Waar we werken aan de toekomst maar ons verleden niet vergeten.

Graag nodigen wij geïnteresseerden uit op tour door het centrum, waarbij we je meer vertellen over de projecten die in uitvoering en voorbereiding zijn.

- **THEMAMIDDAG: AMBITIE VERSUS NAAKTE WERKELIJKHEID**
- RINSKE BRAND, STEVEN DELVA, MARK FERON EN GOVERT DERIX

Heerlen is een stad van uitersten, altijd al geweest. Dat geldt ook voor de waardering van het stadscentrum: waar de een de vooruitgang omarmt, blijft de ander liever hangen in kommer-en-kwel-verhalen. Uniek is het centrum zonder meer: het is onaf, er is ruimte voor creativiteit en het biedt kansen voor iedereen die de handen uit de mouwen durft te steken. Niet voor niets dat het ambitiesdocument 2022 de naam 'Samen maken we het Centrum' draagt.

Ons centrum blijft een uitdaging die ook de komende jaren onze voortdurende aandacht heeft. Daarbij moeten we ons altijd de vraag blijven stellen: wat én wie maakt de stad en haar centrum? Op 2 september van 13.00 tot 16.00 belichte Mark Feron (architect) onder begeleiding van Govert Dericx (auteur, stadsfilosoof) de plannen voor het centrum.

Twee Nederlandse topexperts verkenden de kansen en mogelijkheden voor het centrum.

Rinske Brand (spreker, gastdocent, auteur en columnist bij Gebiedsontwikkeling.nu) benadrukte de kracht en pracht van kunst en cultuur en de economische waarde hiervan. Steven Delva (Architect van het Jaar 2021) zette in op een drastische vergroening en verduurzaming. Gezamenlijk verkennen we de ambities voor het unieke karakter en centrumbeleving voor het hart van Heerlen.

- **WORKSHOP JONGLEREN**
- STADSTUIN HEERLEN / GEERT MESTROM

Een workshop jongleren kan een live changing moment zijn. Je vindt wellicht een nieuwe hobby, een manier om te ontspannen of juist een truc om je beter te kunnen concentreren. Maar het is vooral leuk om je eigen grenzen te verleggen. Dat kan alleen, of op onze wekelijkse trainingen op vrijdagavond in Heerlen of dinsdagavond in Maastricht.

Tijdens deze workshop in de Stadstuin leerden de deelnemers de beginselen van 3 balletjes jongleren, maar ook andere attributen kwamen aan bod. Denk hierbij aan flowerstick, sigarenkistjes, diablo en contactjongleren. Zelfs hoepels en eenwieliers behoorden tot de mogelijkheid.

- **FIETSRUTE LANGS BURGERINITIATIEVEN**
- IBA PARKSTAD / JOS REINDERS (GEBROOKERBOS)

In de afgelopen jaren zijn flink wat initiatieven door bewoners gestart. Heel wat vierkante meters lege of verlaten terreinen zijn opnieuw leefbaar gemaakt.

Tijdens de Dag van de Burgerkracht kon men deze met eigen ogen bekijken. Er waren drie fietstours uitgezet. Zij vonden onder begeleiding van enkele stadmakers plaats.

Ger Ramaekers begeleidde de fietstour Heerlen-centrum, Jos Reinders begeleidde de fietstour Heerlerheide en Wiel Pieters begeleidde de fietstour Hoensbroek.

- MUZIKAAL GROEN BIJ DE AFSLUITING VAN DE STADMAAKWEEK
- KIM HOOIVELD, DOMI HENDRIKS, RAPPER ASTRO

Zaterdag 3 september vanaf 12.15 uur op het Stadmaakplein tijdens Cultura Nova.

Kim Hooiveld en Domi Hendriks zijn de initiatiefnemers van de buurtuin Vrieheide. In Heerlen Noord is aan de Versilienboschweg in korte tijd een sociaal en cultureel buurtproject ontstaan. Creatieve en muzikale activiteiten zijn onlosmakelijk verbonden met de Buurtuin. Wat is een mooier voorbeeld van de stad als speeltuin? Kim en Domi hebben meer dan alleen groene vingers, ze zijn ook allebei muzikant. De Stadstuin Heerlen was verheugd dat Kim en Domi in Heerlen Centrum kwamen spelen. Domi is singer-songwriter en speelde eigen werk in dialect; Kim is zangeres en maakte eigenzinnige interpretaties van bestaande nummers. Als verrassing hadden Kim en Domi een gastmuzikant weten te strikken: rapper Astro. Inmiddels al bekend van zijn gastoptredens op Klein Berlijn en De Spiegeltent. En zaterdag dus ook op het Stadmaakplein.

- BEWONERSFESTIVAL

Betrokken bewoners zijn het cement van de samenleving. Zij hebben een centrale rol in de woon- en leefomgeving, en weten wat er speelt. Zij zijn van grote waarde en geven inhoud en vorm aan een buurt door middel van bewonersinitiatieven. Een kunst, die de regio Parkstad graag ondersteunt. Daarom zijn er de afgelopen jaren heel wat projecten ontstaan, met resultaat! Want inmiddels is onze regio heel wat mooie initiatieven rijker. Dat was niet gelukt zonder de bijdragen, ideeën of initiatieven van bewoners! Dit mooie, bruisende resultaat vierden we tijdens Stadmaakweek met het Bewonersfestival op de Dag van de Burgerkracht. Een dag waarop we onze betrokken inwoners en initiatiefnemers in het zonnetje zetten. Een feestelijke lunch gaf ons de gelegenheid om elkaar te ontmoeten, te inspireren en te proosten.

- WORKSHOP 'MAAK JE EIGEN MUNTTHEE'
- STADSTUIN HEERLEN / ANKE TURK

Je drinkt graag thee en je hebt nog plaats over in je tuin? Hoe simpel is het dan om je eigen muntthee te serveren. Anke Turk vertelde geïnteresseerden er alles over. Een kopje verse muntthee proeven (uit de plantenbakken van de Stadstuin) en neem ook nog wat handige kennis mee naar huis.

- PITCHES EN IN GESPREK OVER BURGERINITIATIEVEN

Tijdens de Dag van de Burgerkracht ontdekte men, middels pitches en gesprekken, het antwoord op diverse vragen die relevant zijn voor de verdere ontwikkeling van de stad en de regio. Verschillende vragen passeerden de revue, zoals: 'Hoe ging het in z'n werk en wat heeft het opgeleverd?', 'Hoe kan de gemeente hun bewoners nog meer bij de omgeving betrekken?' en 'Welke vormen van ondersteuning wensen bewoners in de toekomst?'.

Ten slotte werden ook alle projecten van Bewoners Maken Parkstad tentoongesteld met een fotogalerij op de promenade. Kortom, met de Dag van de Burgerkracht werden alle bewoners met hun ideeën in het zonnetje en vierden we het mooie, bruisende resultaat!

- 4FEET9 LIVE @ ROMEINS KWARTIER HEERLEN
- 4FEET9 (op het plein Campus Niger in Heerlen Centrum)

Het project 4feet9 heeft zich tijdens de coronapandemie ontwikkeld tot een serieus platform voor liefhebbers van elektronische muziek in Parkstad. Voor, door en met jongeren. 4feet9 verbindt getalenteerde artiesten aan exceptionele locaties en buitengewoon publiek. Met dat publiek gingen ze op 3 september tijdens Cultura Nova voor het eerst kennismaken. 4feet9 is intussen bekend om de prachtige online-producties op YouTube, maar nu realiseerden ze de eerste productie waar het publiek live bij kon zijn. Voorafgaand aan de live experience exposeerde 4feet9 zijn verhaal in de Stadsgalerij van Heerlen. Centraal tijdens deze expositie stond het thema: 'verbinden in een tijd van afstand'. De beperkingen rondom corona, afstand houden, gesloten deuren, hebben 4feet9 doen ontstaan. Beperkingen eisen creativiteit, daarom is 4feet9 verbinding gaan zoeken. Dat heeft geleid tot wat ze vandaag de dag zijn. Dit verhaal vertelden ze in een complete expositie met uniek beeldmateriaal.